

31/6/80

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

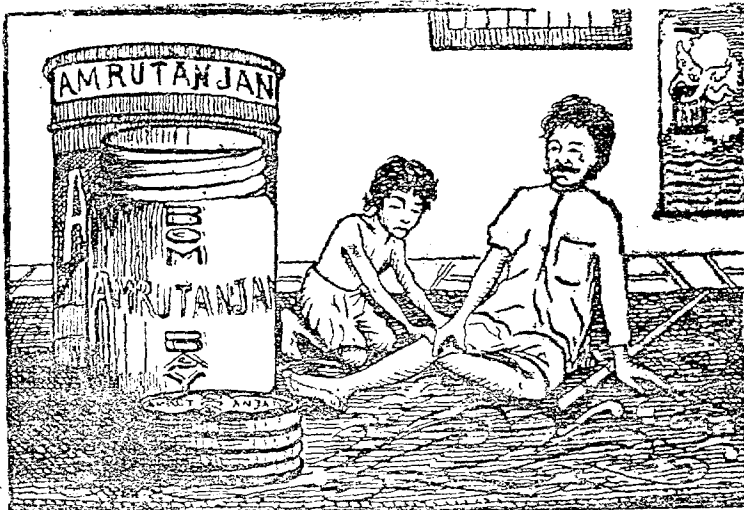
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } చెన్నపట్ణము 1927-వ సం॥ మే నెల 23-వ తేది సోమవారము } No. 44
సంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభవనామచంద్రుర వైశాఖమాస బహుళ సప్తమి. } సంచిక ౪౪

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే కేలకు పేలు
యొగ్గకాపత్రములు పొందియున్నది
అలనోష్ఠంమాస్మను, వాయు పోట్ల
బొటను, పొర్చుపునోష్ఠల బారదోలును
పోట్లబోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన గోరకమంటలి ముప్పదార్థములను తొ
లగించును. నొవ్వులు తగ్గించును. విచేతము
లలో గూడ పాడుచున్నాడు.

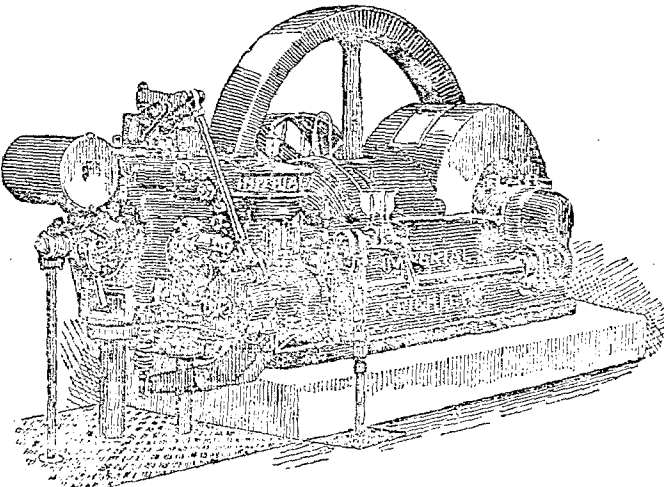

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు
నోవ్వులకు సంజీవికంటిది.
పంచభావ చీటీ చూచి కొనిండు.
మోసము గలంకము.
చక్కని డబ్బితో నజా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి 0-6-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యునిగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డి.బి.
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తేక
219, ఫ్రీరిరోడ్డు, పోర్టు, బాంబాయి.

యింపిరియర్ కొల్లు స్పార్కింగు క్రాడు

ఆయిలు

ఇతర ఆయిలు
యింజనుల కంటె
బలమైనవి. చాలత
క్కువ ఆయిలు
ఖర్చుగును.
యింజియాలో
అన్ని స్థలములలో
పనిచేయుచున్నవి.

యింజ ను

12 మొదలు 75
గుంజముల నుకు
స్టాకులో వున్నవి.
ధరలు చాల
నరసము.

మానద్ర వైటుపేరు పెల్లింగు, బాలు బేరింగులు మిల్లులకు కావలసిన అన్ని సామానులు
చాలనరసమైన ధరలకు దొరుకును.

మరియువారు మాకు వ్రాసి అన్ని విషయములు తెలుసుకొనవచ్చును.
స్టాల్ యేజంటు 3001

ఆంధ్రా యింజనీరింగు కంపెనీ, బెజవాడ
ప్రాప్తయిటరు, చుండూరు వెంకటరెడ్డి బి.వి.

వనోషధి శబ్దార్థనిఘంటువు

సూచికనెంబర్ 35000 సంస్కృతశబ్దములను తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలికోరైయె నెల రూ 3-4-0 లు.
"శబ్దవీధి" ఇందు సమస్తశబ్దములు కుడినోట భిన్నములచేయు యావాని ఆయుర్వేదవిధానములగును.
రూ 1-కి ౧. 500 కిన్నెరుగు భిన్నముల మాత్ర గలవు. క్యాలికోరైయె నెల రూ. 2-0-0
2454 చెడ్డి నోరకు లు, రాయవరము, గోదావరి.

WANTED 3108

Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full Particulars and Railway
fare Certificate on 2 annas stamp.
Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE,
DELHI.

ప్రశ్న 598

భవిష్యత్తును గలించిన 5 ప్రశ్నలకు బహుళ ప్రాయశ్చిత్యము.
రూ 1-0-0. ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. వి. బి. నజా 0-9-0
అప్రెన్. ప్రశ్న ప్రాయశ్చిత్యమును తెలుసుకొను. 1928
మానుమాన్ జ్యోతిషసాహిత్యము, వినుత్తనీ.

ఆయుర్వేదాచార్య డి.వి.కె.సింగు
చరక చికిత్సాస్థానము, తేక
సంప్రత్త మధ్యరత్నాచలీ య. 2, భిన్నములకు రూ. 1
0-10; చార్జున ప్రవాసములు భిన్నములకు రూ. 1
0-10.

WANTED, SHORTHAND-TYPIST.

Wanted, shorthand typist, experienced
by English missionary. A Brahmin with
thorough knowledge of Telugu preferred, or a
Christian. Good salary to a suitable man.
Apply to Rev. C. G. Early,
LAKSHETIPET,
3738 Nizam's Dominions.

గజ్జికీ తెలుగు

నెల రూ 1-కి 0-4-0; వి. బి. నజా 0-9-0
ఈ తెలుగును నాలుగు భాగాలుగా విభజించి,
విలువ, 40 ముదలను విక్రయించు. వివరక పరిచయము.
అమృతాంజనం డి.బి., పోర్టు, బాంబాయి.

Accountancy.

London Diploma. Postal free training
Apply Prospectus. C. C. Education
3126 P O, Junnar 10 (POONA).

దిమద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా

రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

1927 సంవత్సరం జూలై నెల మొదటి తేదీని అటుపైను

83-84 మిరాజా - డెల్టా మిక్సెడు ట్రేయిసులు, లోండా ఎరకును గూడ యీ దిగువను వివరించబడిన వేల ప్రకారము నడుచుచుండును:

83 నెంబరు	84 నెంబరు
మిక్సెడు.	మిక్సెడు.
గం.ని.	గం.ని.
లోండా పోక 14-5	డెల్టాము పోక 7-0
గంజి రాక 14-41	డెల్టాము రాక 7-28
పోక 14-43	పోక 7-30
ఖానాపూరు రాక 15-9	ఖానాపూరు రాక 8-0
పోక 15-16	పోక 8-10
డెల్టాము రాక 15-55	గంజి రాక 8-37
పోక 15-57	పోక 8-40
డెల్టాము రాక 16-20	లోండా రాక 9-25

ఈ ట్రేయిసులో మిరాజా లో 11-12 లి. నా మిరాజా ప్యాసంజరు ట్రేయిసుల కందివ్వును. అందువలన పూనానుండి లోండాకు సరాసరిగా ప్రయాణము చేయ వీలగును. 8735

1913 సం॥ రం ఇండియన్ కంపెనీ

7 వ ఆర్ట్స్ విషయములో మతియు

ది కల్యాణ జి. అందు ప్రెస్సింగు

కంపెనీ లిమిటెడ్

(లిక్విడేషనులో నున్నది) విషయములోను

పొల్లాచిలోనున్న వై కంపెనీ జిన్నింగు

అందు ప్రెస్సింగు ఫ్యాక్టరీ అమ్మబడును

సవరు ఫ్యాక్టరీయందు మూడురకముల కట్టడములు అ... "పాత ఫ్యాక్టరీ" "కొత్త ఫ్యాక్టరీ" "ప్రెస్సింగ్" అని గలవు. మూటిని ఒకటిగా చేర్చిగాని లేక ఒక్కొక్కటిని విడిగా గాని కొనుటకు యిష్టమున్న వారు మాకు తెలుపకోరవచ్చు.

కట్టడములు, గోదాములు మంచిస్థితిలో నున్నవి. మతియు 8 కాల్క్ బిల్లులు, 6 డిక్టేట్ కేటింగు మెషినులు, 5 వియ్యపు శూర్పులు, 2 వరి బాయిలరులు, 10 అయిల్ ఎక్స్ ట్రాక్టరులు మొదలగు మెషినులతో యందులో చేరియున్నవి.

మాకు ప్రాసిన యితర విషయములు తెలుపబడును.

17 అక్టోబరు 1927 } జి. వి. పి. ట్రై
మద్రాసు 14-5-1927 } సెల్సు &
8725 } కో లిక్విడేటరులు.

ప్రతాప కస్తూరి మాత్రలు 75

మిక్కిలి ఘాటును సువాసనగలది

1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన అనంఘముగా నుండుట

యేగాక అజీర్ణము, వాయువ, జలుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కఫము, చిన్న బిడ్డ గుణము, కలరా, ప్లేగు మొదలగు అనేకమగు వ్యాధులను హరించుటయేగాక బలమును, జీర్ణ శక్తిని, ఆరోగ్యమును గలిగించు వరప్రసాదము. ప్రతి గృహ మందుండదగినది. 8857

250 మాత్రల సీసా 0 4 0

12 సీసాలు 2 8 0

వి. పి. చార్జి ఎన్నటికైనా 0 6 0

పి. ఇ. పి. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేసి - ఎల్లూరు జిల్లా.

1204 6 ఆంధ్ర కథనము నెలకు 1-కి రు 5-0-0.

శ్రీ ముక్త్యాల సంకాసమున 800 పుటములు వేయబడినది. బహుమాత్రము, వేడి, దగ్గు, తయ, పీట్లను బోగొట్టును. కఫమును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము ముందుతో పంపబడును. అనేకులు వాడి మెచ్చుచారు. కేటలాగు ఉచితము. 2126 ఆర్థరనాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా

సాంబాబులో ఆంధ్ర నాయకులు

అఖిలభారత మహాజనసభ జరిగినతరువాత బొంబాయి

లో ఆంధ్ర నాయకు లందఱును బొంబాయి ఆంధ్రజనసంఘము తరపున తెలుగువారిని కూడిన సభయందు ఆంధ్రోద్యమమును గూర్చి మొన్న బుధవారం అనగా 18 మే 1927 సాయంత్రం 6-30 గంటలకు గంభీరస్వాగతముల గావించిరి. శ్రీయుత గంటి లక్ష్మీనరసింహం బి.ఎ, బి.సి.ఇ. గారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయుత దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, భో. పట్టాభి శీతారామయ్యగారు, గాడిచర్ల వారిసర్వోత్తమరావుగారు, గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు, సాంబా మూర్తిగారు, మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు, విశ్వనాథంగారు, డి. రామకృష్ణయ్యగారు, ఆత్మహరి గోవిందాచార్యులుగారు మున్నగువారు సభ నలంకరించిరి.

ప్రవక్తమున అగ్రతలు ఆంగ్లమున మాట్లాడుచు, నాయకులను, ఆంధ్రజనసంఘముతరపున ఆహ్వానించిరి. తరువాత ఆంధ్రోద్యమము, తెలుగుసమైక్యతనులవలన, తెలుగు సమాచారసత్రికాభివృద్ధిగను దినదినప్రవృద్ధమనమగు చున్నటులు తెలియబరచిరి తరువాత శ్రీయుత నరసింహాచార్యగారిని నాయకులను సభితులకు పరిచయముచేయ గోరిరి.

నరసింహాచార్యగారు, దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని గూర్చి చెప్పచు, వారి నిరంతరకృషివలననే ఆంధ్రోద్యమము మొదటిది నాటకం నెననియు, ప్రజలలో దేశభక్తి రగుల్పొనెననియు, వారి ఆంధ్రపత్రిక, వాడవాడలోను, పల్లెలలోను, పొలము గట్ల మీద రయితుల చే సహితము, వదులబడుచున్నదనియు, అందువల్లనే వారికి దేశోద్ధారక బిరుదము సార్థకమయ్యెననిరి. పట్టాభి శీతారామయ్యగారి అత్యద్భుతమేధాశక్తి దశదిశలు పేరుమోగిన దనియు, బాంబేకానికలు, అడ్వకేటు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికలు ఆమహానీయుని అమితముగా పొగడెననియు, ఈకాలపు రాజనీతిలో విదుడై, కల్పణుని యంతవాడగు పండిత సైహూగారి తంత్రములను బయటపెట్ట ప్రజలకు వాడియనకన్న లేదనియు పల్కిరి. ఆంధ్రతీలకు హరిసర్వోత్తమరావుగారును అఖిలభారతమహాజనసభలో అందరికన్న మిన్నయై ప్రకాశించు సాంబాబుర్తి గారును, ఆంధ్రులలో మిగుల ప్రఖ్యాతిగాంచినయు, ఇందరు నాయకుల సందర్శించు భాగ్యము కలిగినందుల కెంతయు వారి సంఘమునకు శ్రేయోదా మకమనియు వెల్కాజించిరి.

దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

ఉపన్యసించుచు తాము బొంబాయికి చిరకాలపరిచితులమనియు పూర్వము తాము బొంబాయిలో నున్నప్పుడు ఆంధ్రాభ్యుదయమునకై జరిగిన ప్రయత్నములను వివరించి ఆంధ్రులలో ప్రస్తుతము అభివృద్ధికై జరుగు అమితకృషిని మిగుల ప్రశంసించిరి. ఆంధ్రులు స్థానికస్వపరిపాలనమున ముందంజవేయుట బహుశుభసూచక మనియు కామాటిపురు మనుషేరు సాధ్యముయినంత త్వరలో మార్చి ఆంధ్రపుర మను పేరు నొసంగవలెననియు తాము చూచినంతమట్టుకు ఆంధ్రులకన్న దేశభక్తియందును మరి యితరగుణములయందును మింగగల జాతి భారతదేశమున వేరొకటి లేదని నొక్కి చెప్పగలమనియు వక్కాణించిరి.

శ్రీయుత గాడిచర్ల వారిసర్వోత్తమరావుగారు చాలనేపు మాట్లాడుచు పై ఉపన్యాసములు చెప్పినవిషయములతో నేకీభవించుమనియు భావ మరచిపోకుండునట్లు ఆంధ్రులనుదినంబును భారతము చదువగా శ్రేయోదామవేయుట శ్రేయోదాయకమని నుడిచిరి. తాము బొంబాయి ఆంధ్రులను చిరకాలమునుండి ఎరుగుదుమనియు, శ్రీశంకరరావు పన్నాగారిని తమసును స్నేహముకలిపినది కీ॥శే॥ కొమరాజు లక్ష్మణరావుగారియు చెప్పిరి.

శ్రీయుత పట్టాభి శీతారామయ్యగారు

మాట్లాడుచు ఆంధ్రోద్యమము బెజవాడలో గాని కాకినాడలోగాని బందరులోగాని ఉద్భవించలేదనియు, బొంబాయి నగరములోనే దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగారి కృషివల్ల మొదట అంకరించి తరువాత దేశమంతయు ప్రాకెననియు, మొదటిసంఘము బొంబాయి ఆంధ్రులవల్ల, ఆంధ్రులకు కల్గినంత ఉపకారము ఆంధ్రదేశీయులవల్ల, బొంబాయిఆంధ్రులకు కలుగనే లేదనియు అందువల్ల వారి దేశభావనను నిరసమానమనియు చెప్పిరి కామాటిపురపు పేరు ఆంధ్రపురమునకు మార్పుల మంచిదే; కాని యందు ఆంధ్రులందరు వారివారికేర్లు సరిచేసికొని ఆంధ్రులనిపించుకొనుటయే మొదటిసోపానమనియు అంతదనుక వారుచూపిన దేశభావనమును భావభావనమును ప్రశంసార్హమనియు తెల్పిరి.

శ్రీయుత బులుసు సాంబాబుర్తిగారు

తరువాతమాట్లాడుచు, ఆంధ్రులందఱు దేశీయనేతకదళముగా నేర్పడి సంఘసేవచేయుడని హెచ్చరించిరి. శ్రీయుత గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు ఆంధ్రులెవరికిపోయినను నూదివలె పోయి దబ్బనమునలె తేలిరిని సమత్కరించుగ వారిభావమును విశేషపరచి, ఒక్క భారతమేగాక సమస్తపురాణములను సదుపగా వినుడని హెచ్చరించిరి. మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు సభికులకు ఆంగ్రముహాసభోద్యమముల వివరించి, ఇకముందు మహాసభా కార్యక్రమమున పాల్గొనుడని హెచ్చరించిరి.

అధ్యక్షునకు వందనములతో సభ ముగిసెన

(విలేఖరి)

మాలవ్యాగారిని జూడవచ్చిన

తురక

మర్యాదనుడే

కాశీ, మే 21:— ఈమధ్య ఒక మహమ్మదీయుడు హాడిఅలీబేగు అనువాడు కాశీ విశ్వవిద్యాలయమునందు పనికొరకై వచ్చి మాలవ్యాగారియొంటివద్ద వారిని జూడగోరెను. ఆతను రాంపూరుసంస్థానమునం దందరెగిన గొప్పకుటుంబమువాడు. మర్యాదనుడని మాలవ్యాగారికి అధికారులు నమ్మకముగా నెరిగించినట్లు ప్రీతెనుకు తెలియుచున్నది. వానిపై నెట్టిఅనుమాన ముండవసరములేదని చెప్పిరి. అగిబేగుగారిపై గలిగిన అనుమానము నిరాధారమని సంశ్కృతిజేందుకు వారి కన్యాయము జరిగినందుకు మాలవ్యాగారు చింతించుచున్నారు.

ప్రీడరు సరిగా దుస్తులధరింపకుండుట

భాండాగారములోనికి రానీయకుండుట

ఉదకమండలము, మే 21:—వి. బలరామయ్యరెడ్డి హైకోర్టునకీలు సరిగా దుస్తుల ధరింపవలెనను నీలిగిరి భాండాగారములోనికి రానీయలేదు. దీనిపై చాల సంచలనముగలిగెను.

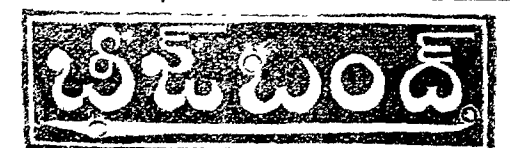
దోపతిధరించి కోటుతోడిగొని భాండాగారములోనికి వెళ్లెను. అట్టిదుస్తులతో రాగూడవని అక్కడిభాండాగారఉద్యోగి అనెను. బలరామయ్యరగారు అక్కడనుండి యికోపీయదుస్తుల ధరించినవారే రావలెదరా? యని యడిగిరి.

ఈవిషయమై విచారింపగా దోపతిధరించినవాని రానీయరాదని నిబంధనలలో నెక్కడనులేదు. దోపతికట్టుకొనిన వారిని రానీయనచ్చునా? కూడదా? యనుగమముపై భాండాగారసభ్యులు చర్చించుచున్నారు. రెండువక్షములను సమానబల మున్నట్లు కనుపడుచున్నది. (ప్రీ ప్రెసు)

రాజరాజేశ్వరి యుత్సవము

శాంతముగ గడచుట

కలకత్తా, మే 22—రాజరాజేశ్వరి యుత్సవము ఉదయమున శాంతముగ గడచెను. హరిసను రోడ్డునుండి స్త్రీలందఱు రోడ్డుద్వారా ఘట్టము చేరెను. కమిషనరు ఉత్సవముతో కూడ వచ్చెను. పోలీసువారతిజాగరూతులకు నుండిరి. గంటలుమోవలు బండ్లను నడవనీయలేదు. మతిదులయెదుట వాద్యములతో నూరేగింపు శాంతముగ సాగెను. (ప్రీ ప్రెసు)

బీజ్ బండ్:—నీరైపోయిన పీర్లమును గట్టిపరచుటకు లోక ప్రసిద్ధిజేయినది. స్వప్నముగాని మాత్రముతోగాని పీర్లము స్థిరమునుచున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, సపుంసకత్వమును తొలగించి యౌవన మొనగను. ఎంతబలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో నరములకు బలము నిచ్చి సంసారసుఖము అనుభవించునట్లు జేసి సంతాన వంతులగజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మాత్రలు సీ॥ 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం, 1159-1027 3, జైరాగిమతం వీధి, మదరాసు.

మత్స్యకార స్త్రీపురుషులు

మద్రాసు నగరమునకు హుస్సేను హుస్సేను అను ఒక మహమ్మదీయుడు మత్స్యకారులతో నూన్ స్త్రీపురుషుల కళేబరములను తీసికొనివచ్చెను.

ఈ మత్స్యకార మానవ విగ్రహములకు "ద్యూగాంగస్సు" మత్స్యపురుషులు అని పేరు.

మత్స్యంగనకన్న మత్స్యపురుషుడే పెద్దవాడు. వీరిద్దరును దంపతులని యెంచబడుచున్నది. మత్స్య పురుషుని యెత్తు 9 అడుగులు. నడుము చుట్టుకొలత 66 అంగుళములు. తూకము 825 పౌండ్లు. మత్స్యస్త్రీ సాధుర 8½ అడుగులును, నడుము చుట్టుకొలత 55 అంగుళములును తూకము 230 పౌండ్లును ఉన్నది.

సాధారణమునకు వీరికిని చేతులు కలవు కాని పొట్టివి. బుజములు ఏలవారుగావున్నవి కనుబొమలొకరొకరికి దగ్గరములు. కనుబొమలపై వెండ్రుకలు ఏనుగుతోక వెండ్రుకలవలె అతిబిరుగుగా నున్నవి. శిరస్సు ఆకారము వింతగానున్నది. చిన్న ఏనుగులవలెనలె కోరలవంటి దంతములు గుమారు రెండంగుళముల సొడవుగలవి కలవు. శిరముపై పొలుసు లేదు. గుర్రపు చర్మమువలె ఒత్తరిగానున్నది. కంది గింజరంగుగా నున్నది. చిరిగియు చెవవులు కలిసి ఏకాంశముగా నున్నది. మత్స్యపురుషునకు మీసములు గలవు.

ఈమత్స్యకారమానవశిరములు గత మంగళవార మీసగరమునకు తీసికొనిరాబడినవి. ఈ రెండు జీవములును 1905 సం॥రం జూలై నెల 4 తేదీన కన్యా జాతాభిషేకముగారిచే హుస్సేనునకు సమీపమున పట్టుకొనబడినవి.

ఇట్టిజీవములు అట్లాంటిక్ సముద్రములోని తూర్పుపడమర భాగములందు దొరకును.

1915 సం॥రములో ఇట్టి జీవములదంపతులు సిల్లతో సహా దొరకియండెనని బ్రాహ్మచారి నివాసులకు కానింగుగారు వ్రాయుచున్నారు. అప్పటివంతుల బరలోని స్త్రీశివము తనపిల్లలకు పాలిచ్చుచుండెనని వ్రాయుచున్నారు.

ఈమత్స్యమానవులు సాధారణమానవులవలెనే ప్రేమానురాగములకు కలిగి భాషించి వ్యవహరించెదరిని కానింగుగారు భాషాగారును వ్రాయుచున్నారు.

బహుస్కృతులతో మావబకు మత్స్యకన్యకల స్వరూపము యీ నిజస్వరూపములకన్న చాలాపెద్దవిగాను అంచముగాను ఉండును.

23 సం॥ కమలక్రిందట ఈమదిరి మత్స్యమానవుడు బొంబాయిలోని యొక కమిషనరీ యధీనములో ఉండెడివాడని చెప్పచుండెడివారు ఇప్పుడిదియు కానిలేబడిన మత్స్యకార మానవమునముయొక్క పిల్లనే పాటి నూలవహారాజుగారు కొంతకాలముక్రిందట కొనియొందిరిని తెలియుచున్నది.

ఇప్పుడు వద్రాసునకు తీసికొనిరాబడిన మిగతమును హుస్సేనుహుస్సేనుగారు బహంగముగా ప్రచురింపవలసివారు. ప్రకృతమునకు టిక్కెట్లు ఏర్పఱచుచును. ఈనగరములో ప్రదర్శించిపిమ్ముట ఇంకను ఇతర ముగ్ధులగరములలోనూడ ప్రదర్శించి చిట్టచివరకు నీలమువేసి అమ్మెరలు.

పోస్టు ఆర్. ఎం. ఎస్. సంఘము

మధుర సమావేశము

మధుర, మే 22:—ఆ. భా. పోస్టు ఆర్. ఎం. ఎస్. యూనియను మదరాసు కాఖి 8-వ సమావేశము నేటి సాయంకాలము 8 గం॥ క్లోరి మా ఎడ్వర్డు హాల్లో జరిగెను. అధ్యక్షుని ఊరేగింపుతో చెచ్చిరి. సమారు నూగుమంది ప్రతినిధులు నచ్చియుండిరి. హైదరాబాదు వారుగూడ గలరు ఆ హావసంఘాధ్యక్షుడను ఎల్. కె. తున్నిరాముగారు స్వాగతం పన్నాసను జదివెను. ఎ. ఎస్. శేషయ్యంగారు అధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొనబడిరి. కార్యదర్శి నివేదికను జదివెను. (ప్రీ. ప్రెసు.)

వైజాముగారి సంచారము

హైదరాబాదు వైజాముగారు భరత్వాది శివజనునందు సంచారముజేయ నుద్దేశించినట్లు ఫర్మానా ప్రకటించిరి.

వైస్రాయిగారి రాక

ఉదకమండలము, మే 22:— వైస్రాయిగారు ఆగస్టు 1వ తేదీనచ్చి ఒకవారము రోజులుందురు. కేలము మార్పు కొరకై ఎత్తురలు. అనేకవిషయములందు పాల్గొనరు. మునిసపలుసాధు సన్మానపత్రమును మాత్రము స్వీకరింతురు.

ఇరి గేవను బిల్లునభ

ఉదకమండలముందు నేను సమావేశముగుట స్వరాజ్యక్షేత్రాధ్యక్షులు, ఉపాధ్యక్షులు సభకు హాజరగుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, మే 25:—ఇరి గేవనుబిల్లు సభ నేటి మధ్యాహ్నము లామెంబరు సర్ సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరు గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయెను. గౌరవిన్యామెంబరు స్వరాజ్యక్షేత్ర అధ్యక్షులు ఉపాధ్యక్షులకు సామి వెంటాచలం శెట్టి, స్యూరీగారలను స్వతంత్రపక్షసభ్యులు కొందరు సభ కరుడెంచిరి. జస్టిసుపక్షమువారు సభకురాలేదు.

అధ్యక్షులు లామెంబరుగారు సభను ప్రారంభించుచు సభ్యుల కాహ్లాన మొసంగి జస్టిసుపక్షసభ్యులు రానందులకు విచారమును చెప్పి ఈసభ జరుగుటకు గల నిశ్చేద్యములను వివరించిరి. భారతప్రభుత్వము గారి ఆజ్ఞ ననుసరించి గావింపబడలేదనియు, గవర్నరుగారిపోషాను కొనసాగించుటకును, ఇరిగేవనుబిల్లుయొక్క భావిఅభివృద్ధినిగూర్చి శాసనసభయందలి అన్ని పక్షములవారి అభిప్రాయము ఆలోచించుటకై సమావేశము గావింపబడె ననిరి. అధ్యక్షులు ఇరిగేవనుబిల్లుపు సరిత్రను ప్లుప్రయగ వివరించి, ప్రస్తుతస్థితిని బెస్కొని బిల్లునుతయారుచేయుటలో ఏయే విధానములనుపండించదగునో సభ్యుల అభిప్రాయముల నాహ్వానించిరి, సభ్యులు ఒక్కొక్కరి అభిప్రాయములు తెలిసికొనినపిదప లామెంబరుగారి సూచనలనుచర్చింపవలసింది అందుచే నాటికి సభ అంతట నిలిపివేయబడెను. బుధవారమునాటికి వాయిదావేయబడెను. అనధికార సభ్యులతోమహాతాము సంభాషించుకొనిరి

భారత స్వతంత్ర పక్షము

స్వాధీన భారతసంఘము తీర్మానము

బొంబాయి, మే 19:—స్వాధీన భారతసంఘ సభ్యులు కొందరు కాంగ్రెసు మందిరమున సమావేశమయి భారతదేశమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును సాధించుటకు ప్రయత్నించు ప్రత్యేకపక్ష మొకటి యుండవలెననియు కాంగ్రెసుక్రిడు సం తికముచేయ సంకల్పము గలవారు యిందు చేరవలెననియు గోరుచు తీర్మానించిరి:

“సౌకతాలిగారి తప్పేమి లేదు”

అ. భా. కిలాఫతు కేంద్రసంఘ తీర్మానము

బొంబాయి, మే 2:—అ. భా. కిలాఫతు కేంద్ర సంఘము హాజీ అబ్దుల్లా హుసేనుగారి (కరాచి) అధ్యక్షతక్రింద సమావేశ మయెను. మాలానా షేకత్ తాలిగారిపై అతి బహుమారుగారు మోపిన నిందలగుర్చి విచారింది సౌకతాలిగారి లోప మేమియు లేదనియు వారు కిలాఫతు సంఘము నుండి 2 లక్ష 3 వేల రే వేల పుచ్చుకొనిరినియు తీర్మానించిరి. ఆర్థి బహుమారుగారు తగిన కారణములచేక సౌకతాలిగారిపై నింద నారోపించి నందులకు వారి సర్వము ఖండించును సౌకతాలిగారు యితర కార్య నిర్వాహకులనుడల విశ్వాసము చెప్పుచు తీర్మానించిరి. చొంటాని రంపపు మిల్లులకు రెండు నెల లో విక్రయించుటకు 5 గురు సభ్యులుగల ఉపసంఘమును నియమించిరి (ప్రీ. ప్రెసు)

ద. ఇ. రైల్వేసభ్యుల సంఘము

తూర్పుపక్ష, మే 19—ఈ సంఘము 5 వ వార్షికసమావేశముజరుపుటకు ఎన్. ఎ. వి. హైస్కూలుమందిరము నొసంగిరి పండిరకూడ పూర్తి అయినది సుమారు 300 ప్రతినిధులర తియున్నది. తూటిమెలూరు రైల్వేస్టేషనుకు చేరువగుండను. ఎం. కె ఆచార్యగారు అధ్యక్షతనహించెదరు. జూను 4, 5, తేదీలలో జరుగును. ప్రతినిధి రుసుము బసఖర్చు లిచ్చుకొన నక్కరలేదు.

సీతల్బాడి సభాపర్యవసానము

ముగ్గురు స్వచ్ఛందనేతరుల అరెస్టు

నాగపురము, మే 22:—సీతల్బాడిసభ సందర్భమున ఆయుధ శాసన ధిక్కారము గావించిన స్త్రీల చేతులలోనుండి పోలీసువారు ఆయుధముల తీసికొనుచుండి ఆటంకపరచినందులకు మువ్వరు స్వచ్ఛంతివేవల నరెస్టు చేసిరి. వారు తెలుసుపై విడుదలగాక పోలీసు రక్షణయందున్నారు. (ఆ. ప్రె.

భారత కాంగ్రెసుసంఘ సభ

గాంధీమహాత్ముని అభిప్రాయములు

భారత కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘమువారు బొంబాయిలో సమావేశమై చేసిన తీర్మానములను మహాత్మునకు తెలుపుచు శ్రీ మాకా శ్రీనివాసయ్యంగారు యూనెల 19-వ తేదీన పంపిన లిఠి వార్తకు మహాత్ముడిటుల ప్రత్యుత్తరమునువ్రాసెను:

“మీరు మర్యాదనుపాటించితిమి వ్రకు.పండితులకు చాల సంతోషించితిరి గాని ప్రస్తుతపు మనదేశమున పరిస్థితు లత్యధమస్థితియం దుండుటచే దానిని చుచువులులన నాకెట్టి యుత్సాహమును కలుగలేదు. మనము జనసామాన్యముయొక్క ఆమోదమును బడయజాలియుండలేదు గాన మన మెట్టి శ్రేష్ఠములగు తీర్మానములు చేసనగురాడ లాభములేకండ పాపుచు న్నది. ప్రజ లార్థింపగలకే క్రిని మనము గోల్పోతిమి. ప్రజలు కిరాతులవలె లలలు పలకొట్టుకొనుచునే యుండినచో మన మెట్టితీర్మానములను చేసినను యేమిలాభము కలుగగలదు? మీకు గాఢమైన నమ్మకము కలగు గాన నిజవర కితరులు సాధింప జాలకపోయినను మీరు సాధింపగలుగునవచ్చుననియే నేనిదివరకు చెప్పియుంటిని. కావున మీకు తగినకే క్రిని భగవంతు దొసగుగాక యని నేను కోరెను. అత్యవసరముగ సుగ నీప్రజలహమును మీరడచివేయగలిగినచో నేను చాల సంతోషించెదను. నాకు దిన దినము నారోగ్యము కలుగచున్నది. మీప్రయత్నములను వీలై నంతవరకు గమనించుచు వానిని నెరవేర్చునట్లు భగవంతుని ప్రార్థించుచు నేయున్నాను” అని మహాత్ముడు శ్రీవాసయ్యంగారికి వ్రాసెను.

ఇండియాలో జపాను మిల్లులు

భారత వస్త్రపరిశ్రమకు గల ప్రమాదము

బొంబాయి, మే 19—జపానువారుఇండియాలో ప్రతి మిల్లును స్థాపించుట నిజమేనని నేడు జపాను ప్రతినిధులుబొంబాయి ప్రతినిధిఇండియను డెయిలీమెయిలు పత్రికకుచెప్పెను. వర్తకపరిశ్రమ టారిఫుబోర్డువారు జాపాను వస్త్రములపై దిగుమతి పన్ను యొక్కర జేయమని శిఫార్సు జేయుటచే జాపాను మిల్లు పరిశ్రమకు వేరుమార్గములేదని ఆయన చెల్లి పెను. బోర్డువారి శిఫార్సుల ప్రకారము నూటికి 4 రూపాయల ధి కము పన్ను వసూలుజేసిన జపాను మిల్లులకు చాల నష్టమువచ్చునుగాన యిచ్చట స్వంతమిల్లులుస్థాపించెదరు మేనేజింగు ఉద్యోగులతప్ప టెక్నిక కార్మికు లందరు భారతీయులే యుండురు అని ఆతడు చెల్లిపెను.

జపాను ఇండియాను వడలుకొన జాలదు

బోకియో ప్రతి కంపెనీ అధ్యక్షుడును ప్రతిపరిశ్రమ సంఘాధ్యక్షుడును అగు ఫుజిశిరో ఆచిగారు జాపాను పత్రికలకు యిట్లు చెల్లిపెరి.—ఇండియాలో జాపానునుండిగురుతయగు నస్త్రీముల్ల పన్ను అధికము జేయవలసినదిగ టారిఫుబోర్డువారు నిహార్సుజే రి దీని లన జాపానుమిల్లు అధికారులకేగాక మన ప్రతివర్తకులకుగూడ చాలనష్టముకలుగను. జాపానులో ప్రతి పరిశ్రమయొక్కయుయినది ఇండియాలో ప్రతియొక్కనవండును. పరిశ్రమకులైన అంగు చే జాపానుఇండియాను వరుకొనజాలరు, ఇండియా యొక్కనష్టము విధించినచో జాపానువారు ఇండియాలోనే కర్మాగారముల స్థాపించెదరు, యేయమెంక కైషగాంషుడే బొంబాయిలో నోటి ప్రారంభించిరి జాపానులో అన్నిమిల్లులు ఇండియాలో శాఖలస్థాపించుటకు కొంత కాలముపట్టున, ఇండియా వాతావరణమునబట్టి యొక్కనప్రద నుపయోగించవలసియుండును, కాని ప్రతిపరిశ్రమయందు నిపు యెగురు జాపానీయులు చాలమందిగలరు, నూతనముగ స్థాపించు మిల్లులు ఒక్క బొంబాయిలోనేయుండవు, ఉత్పత్తిహింయాస్థానము:తటను వ్యాపించియుండును.” (ప్రీ. ప్రెసు.)

దాంగీగారికి స్వాగతము

నేడే విడుదలయ్యెదరు

బొంబాయి, మే 23:—కాన్పూరు బాల్ ముల కలకత్తాను సందర్శమున శిక్షింపబడినట్టియు పూర్వము “సోషలిస్టు” పత్రికాధిపతులైనట్టి యన్. ఎ. దాంగీగారిని బొంబాయి తీసికొనివచ్చిరి నేడు వారు విడుదలయ్యెదరు.

4 ఏండ్ల కఠినవరకము విధింపబడినను 1 సంవత్సరము ముంచినడచిడికిగాను మజరా యిచ్చిరి.

దాంగీగారికి స్వాగత మిచ్చుటకు శ్రీమతి సరోజినీదేవి యధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభజరుగను. మాలానా షేకత్తల్లి బి. జి. హార్షిమాను, సాహెబు కేరేషి గార్లు ఉపన్యసింతురు.

మొన్న బొంబాయిరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారికి స్వాగతమిచ్చుటకు తీర్మానించిరి. (ప్రీ. ప్రెసు.)

విశేషములు ప్రకటనార్థము సంపు లేఖలను
తెలుగు భాషలోనే వ్రాయ బ్రార్థితులు.
(ఆం. ప. సం.)

నోటీసు

3730

(1) తిరుమలతిరుపతివైరా దేవస్థానములకు యాదగిన అనుబంధములో వివరించిన మొదలు 4 నరకు నస్తులకు 1837 నాటికి పూర్తిగానున్న 5 వ అయిదు మూలం 1927 సంవత్సరం జూలై అగస్త్య నెలలకు కియ్యబడిన కర్తలలో పెండ్ల అనుగన సంరక్షణ చేసినవారికి 1927 సం॥రం జూలై 7 న నాయంకాలం 5 ఘంటలలోపున చేయవలసిన పంపుకోవలెను.

(2) ప్రతి పెండ్ల కనరుపై పెండ్లరునస్తువు పేరున్న పెండ్ల కాలమున్న పెండ్లరుదారుని విలాసమున్న వ్రాస్తూ తిరుమలతిరుపతి వైరా దేవస్థానముల విచారణకర్తలవారిపై విలాసంతో దాఖల్ చేయవలెను. పెండ్లరుదారుడు తన పై విలాసం వివరంగా వ్రాయవలెను. అట్లు లేనంతట నదరు పెండ్లరును తోసివేయడ మవును.

(3) ప్రతి పెండ్లరుతో మాదిరినస్తువును రొక్క ముగాగాని లేక కరెన్సీ నోట్లరూపముగాగాని ప్రతి పెండ్లరునస్తువుకున్న రు 100 భరావత్తుగా పంపు కోవలెను. పెండ్లరు పయినలాతి అయిన తరువాత గైరునుంజూడైన పెండ్లరుదార్లయొక్క భరావత్తు సామ్యును నానను యియ్యబడును.

(4) యే పెండ్లరుగాని అంగీకరించుటకును లేక కారణము తెలుపకనే త్రోసివేయుటకును శ్రీవిచారణకర్తలవారికి అధికారము కద్దు.

(5) పెండ్లరు పై సలాతి అయి మంజూరు పుత్త రపు పెండ్లరుదారుకు న్యయముగాగాని లేక పోస్టు ద్వారాగాగాని పంపించబడిన 10 రోజులలోగా మంజూరుపొందిన పెండ్లరుదారుడు అగ్రిమెంటు ఫారములో కనినఫర్ డర్ డిపాజిట్టు మొత్తం చెల్లించి క్రమమయిన స్టాంపులో అగ్రిమెంటు వ్రాసియియ్య వలెను.

(6) పై కండిషన్లకు విరోధముగా ప్రవర్తించినంతట మొదలచెల్లించిన డిపాజిట్టు దేవస్థానం చితాకు నష్టంకొంద జమకట్టబడి కంట్లాక్టు జవాబు దారిపై పై సలాతిచేయబడును. పెండ్లరుదారుడు అగ్రిమెంటు వ్రాసియిచ్చేవరకు జినిసామానులు సరఫరాచేయుటకు అనుమతి యివ్వబడనేరదు. జినిసామానులు దేవస్థానం వారు కరీదుచేయుటలో కంట్లాక్టు భరకంపె యెక్కువగా వుండినంతట అందువల్ల దేవస్థానమునకు కలిగేనష్టమును పై పరత్తుల ప్రకారం నడవక తప్పినవారివద్దనుంచి వసూలు చేయబడును.

(7) ఇతర అగ్రిమెంటుపరత్తులు శ్రీవిచారణకర్తలవారి ఆఫీసులో అడిగి తెలుసుకోవచ్చును.

అనుబంధము

అందాజుగాకావలసిన శేర్లు

1. మేలరకం శేర్లూరు } బియ్యం(పాతది) కొలత } 180000 శేర్లు శేరు 18 80 తులూ
2. మేలరకం తెనాలి } బియ్యం పాతది కొలత } 47000 శేర్లు శేరు 18 80 తులూ
3. పచ్చకర్పూరం (తూకం) 195 శేర్లు శేరు 1-కి 24 తులూ
4. కస్తూరి డిబ్బో 168 శేర్లు గగయెత్తులు.
5. సుహాసనగల కలపటం } శేని ఆవు లేక యెను } 10000 శేర్లు శేరు 18 24 తులూ

ఏలం నోటీసు

తిరుమలతిరుపతివైరా దేవస్థానములకు పై వరించిన సరకులుగాక యితర జినిసామానులు

నష్టయిచ్చేయు హక్కును 1927 సం॥రం జూలై నెల 15 తేదిను ఉదయం 7 ఘంటలకు శ్రీవిచారణకర్తలవారి ఆఫీసులో ఏలం చేయబడును. ఇందు లో కొన్ని ముఖ్యమైనవస్తువులు మాత్రం యాదగిన సమూహచేయబడి వున్నవి.

- (1) మూర్త్యులు - కంకుర పుష్ప యాదగిన 5 వాంతులలో అందు కో బొంబాయివారివద్ద నుంచి శ్రీ విచారణకర్తలవారి కేరి హక్కుతో తెప్పించి నష్ట యిచ్చబడినది. } తూకం శేర్లు 100, శేరు 1 కి 24 తులూ.
- (2) మందిరమునందు దేవస్థానం కచ్చేరిలో గావగతి నష్టయిచ్చేయబడినది. } 19000 తూకం శేర్లు శే 1 కి 24 తులూ
- (3) క్రస్తులూడ్ యిందులో మిగిలిన 8 నస్తువులు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా నష్టయిచ్చేయ తలసింది. పరివారం యాదంకాలంలో తెలుపబడును. } 204400 తూకము.
- (4) బొంబాయివారు - సుమారు 5000 రూపాయలమతింపు గలది.

ఏలం పరత్తులు

1. ప్రతిపాటదారుడు డిపాజిట్టు రు 100 చెల్లించనిచే ఏలంలో నవాలుచేయుటకు అర్హుడు కానేరడు.

2. అజయముపొందిన నవాలుదారుయొక్క డిపాజిట్టు మొత్తమును ఫిలింముగింపు అయినంత నే వాసుచేయబడును.

3. ఏలం మంజూరుచేయుటకుగాని కారణము తెలుపకనే త్రోసివేయుటకుగాని శ్రీవిచారణకర్తల వారికి అధికారము కద్దు.

4. ఒకరికిగాని నామకార్థముగా మరిఒకరు నవాలుచేయకూడదు. కంట్లాక్టును మరిఒకరికి ట్రాన్స్ఫర్ చేయకూడదు.

5. ఏలంలో ఆకరు నవాలుదారుగా యేర్పడినతరువాత ఆకరు నవాలుదారుడు తనపై విలాసం పూర్తిగాయిచ్చినంతట అతనిపేర దేవస్థానం కచ్చేరినుంచి సాదరుకాబడు జాబులు అతనికి చేరినట్లుగా భావించబడును.

6. మంజూరు అయిన నవాలుదారుకు పోస్టు ద్వారాగాగాని లేక న్యయంగాగాని ఏలం మంజూరుపుత్తర్వు పంపబడిన 10 రోజులలోగా యాలం మంజూరు అయిన నవాలుదారుడు అగ్రిమెంటులో కనిన ఫర్ డర్ డిపాజిట్టు మొత్తం చెల్లించి క్రమమయిన స్టాంపులో అగ్రిమెంటు వ్రాసియియ్య వలెను. అగ్రిమెంటు వ్రాసియిచ్చేవరకు కంట్లాక్టుకు వాస్తవకొనిన సామానులు తీసుకోబడజాలదు. అంతవరకు కంట్లాక్టురు జవాబుదారిపై యితరత్ర సామానులు పుచ్చుకోబడును. ఫర్ డర్ డిపాజిట్టు చెల్లించకయున్న, అగ్రిమెంటు వ్రాసియివ్వక యుం డినంతట డిపాజిట్టు మొత్తమును నష్టంకొంద దేవస్థానమునకు జమకట్టుకోవడమేగాక మరు ఏలంవేళి అందువల్ల కలిగేనష్టమునకున్న కంట్లాక్టురు జవాబుదారి అగును.

7. ఏలంలో నవాలుచేయగల ప్రతివస్తువును మేలరకంగా నష్టయిచ్చేయతగినది.

8. ఇంగ్లీషులో ప్రచురించిన విషయమునకు రున్న తెనుగులో తర్జుమాచేసిన విషయమునకు న్ను భేదమువున్నంతట ఇంగ్లీషులో ప్రచురించి నదే ఖాయమని భావించుకోవలెను.

తిరుమలతిరుపతి } Sd శ్రీమహాంతు ప్రయాగదాసుజీ }
వైరా దేవస్థానం } విచారణకర్తల వారు. }
కచ్చేరి 10-5-27.

బొంబాయిలో కాంగ్రెసు కమిటీ

సభ

యస్. సత్యమూర్తిగారు

మొన్న బొంబాయిలో జరిగిన అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సభలో జరిగిన తీర్మానములన్నియు నిర్దిష్టముగా వర్ణించబడి అంగీకరింపబడినవి. ఒకవైపున సర్ ఆలీ ఇమామ్ గారు, సర్ మియాన్ మహమ్మదు సుఫీగారు, జిన్నా గారు మొదలగు మహమ్మదీయ ప్రముఖులును, దావ్దరు మూంజీగారు, బాబురా జేంద్ర ప్రసాదు గారు, కేల్కరు గారు, జయకరు గారు, మున్నగు హిందూ నాయకులను చేర్చి తీర్మానములను ఆమోదించిరి. ఈవిధముగా సభ్యులుతో మెలంగినయెడల హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయ సభముగా పరిపూర్ణముగాలగును.

స్వరాజ్యవాదులకు కార్యాంగవిధానము శేర్షరచనలపైన దని వర్గం గు కమిటీ వారికి నియమించుట చాలా బాగుగా నున్నది. సి. విజయరాఘవాచారియారుగారు ఈ విధాననిర్మాణమునకై చాల ఉత్సాహముతో తోడ్పడ సందిగముగా నున్నాడు. కాబట్టి వారు చేయగల సహాయలాభము పొందబడునని తలంచెదను.

మదరాసు స్వరాజ్యవాదుల వ్యవహార వైఖరిని అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ వారు హిందూ ముద్రాను సారాపత్రిక లన్నియు హర్షించినవి. ఒక్క జప్తి సు సత్రిక మాత్రము మోంపలేదు. నింపసతీర్వాకముపై నిజముగా వోట్లు తీసికొనబడినయెడల అధిక సంఖ్యలచే తీర్మానము ఓడగొట్టబడియెడిదే.

శాసనసభలో పనిచేయు స్వరాజ్యవాదులకు విధివిధానములను స్వయంచేయించును వర్గింపుకమిటీవారికి హక్కు కలదు. తనయధికారమును ర్తించు వర్గింపుకమిటీవారు స్వరాజ్యవాదులతో కలిపించక కాంగ్రెసు కార్యవిధానమును శాసనసభల ద్వారా నడిపించెదరని నమ్మెదను.

బొంబాయిసభలో అన్ని రాజకీయమతములను ఏకరూపమును ధరించ లేదు కాని ముస్లిం దు యా యొక్క భావముకూడ సిద్ధించగలదని తలంచుచున్నాను.

స్వరాజకీయమతములవారును యొక్కముకానుండుటకు మోతీలాలు నెహ్రూగారే కారణమని కేల్కరు గారు బహిరంగముగా చెప్పియుండుట నాకు విచారకరముగానున్నది. వారిమాటలు అసత్యములు.

మతివిరిగి తేనేగాని మంత్రపదపులను స్వీకరించుట తటస్థించని మోతీలాలుగారు చెప్పినమాట బహుజనాభిప్రాయమేగాని వారియొక్క ప్రత్యేకాభిప్రాయము కాదు. రాగల ముద్రాను కాంగ్రెసులో అఖిలరాజకీయపక్ష సమన్వయము జరుగగలదని తలంచెదను.

వర్గింపుకమిటీ తీర్మానములు

ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘసమావేశ మత్యవసరము

బొంబాయిలో వర్గింపు కమిటీవారు తీర్మానించిన తీర్మానములు గౌహతి తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ నుండుటచే ఆశాస్త్రీయమైనవని వేరుగ చెప్ప నక్కరలేదు. కొందరు వ్యక్తులు నాయకులమని విర్రవీను, దేశద్రోహకరమును వ్యాఖ్యానముల గౌహతి తీర్మానములపై జేయుచు, కాంగ్రెసును నడిపముద్రమున ముంచదలచియున్నారు. నిరంకుశముగ ప్రవర్తించు నీ నాయకుల దుష్ప్రవర్తనను ఖండించి, వీరిని నాయకత్వమునుండి తొలగించు బాధ్యత కాంగ్రెసువాదులపై నున్నది. కాంగ్రెసువాదు లట్లుచేయకున్న కాంగ్రెసు దేశమందు నామరూపములు లేకుండపోవు నని స్పష్టపరచనక్కరలేదు. ఈ సందర్భపరిస్థితులందు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘములు సమావేశమయి తమ యభిప్రాయములను స్పష్టీకరింపవలయును. త్వరలో అఖిలభారతసంఘము సమావేశమై దేశమునకు నిష్కపటముగ, న్యాయముగ కార్యక్రమ మిచ్చి చచ్చుచున్న కాంగ్రెసును పునరుద్ధరింపవలయును. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశ మొకటి రాబోవునెలలో జరుపుటకు రాష్ట్రసంఘాధ్యక్షులు నిర్ణయించి, ఆ సమావేశములో వర్గింపుకమిటీ నూచనల చర్చించుటకు వీలగు యవకాశముల శేర్షరచెదరు గాకయని కోరుచున్నాడను.

గుంటూరు, }
21-5-27. } గో॥ వెం॥ కృష్ణారావు.

ద్వంద్వవిధానమున మరియొక ద్వంద్వవిధానము

అధికారములేనిమంత్రులు-పదవిలేని అపోజిషనువగము

రాజకీయములందు నిష్కాపట్యము అవసరము.

యస్. ముత్తయ్యమొదలిగారి అభిప్రాయములు

యస్. ముత్తయ్యమొదలిగారు ఈక్రింది ప్రకటనను గావించుచున్నారు:-

హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడిక

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశమున మొదటి రెండుదినములందు హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడికపై చర్చ జరిగెను. ఒకవిధమున రాజీ కుదిరెననికూడ చెప్పవచ్చును. కాని రాజీయ సంఘర్షణము అంతమొందునా అని ప్రశ్నింపవలసి యున్నది. మనీషుల ఎదుట మేళములు వాయింపులను గోవులను చంపుట వీటివలననే దేశమునందంతయు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును కొట్లాటలు జరుగుచున్నవి. ఈవిషయములను గురించి సంఘమువారు ఆలోచించవలెను. జిన్నా ప్రభృతులు ఈనూతనలు గావించినదిమొదలు పలువురు మహమ్మదీయ నాయకులు మహమ్మదీయ ప్రతిష్టాపనలు సమష్టి నియోజకవర్గముల విషయమై వ్యతిరేకాభిప్రాయము లొసగి చూస్తున్నారు. ముద్రాను శాసనసభయందలి మహమ్మదీయ సభ్యులలో అధిక సంఖ్యాకులు సమష్టి నియోజకవర్గములకు ప్రతిపాలకుగ నున్నారు. కావున ఈతీర్మానమునల్ల ఎంతవరకు లాభమో ఊహింపబలము.

రాజ్యాంగనిర్మాణము

రాజ్యాంగనిర్మాణము విషయమై మూడవదినమున ఎక్కువకాలము చర్చ జరిగెను. రాజ్యాంగనిర్మాణము విషయమై ఎవ్వరికి దృఢాభిప్రాయము లేకుండెను. స్వాతంత్ర్య ప్రకటనము విషయమై సాంబమూర్తిగారు గావించిన సవరణ గొప్ప తీర్మానములకు విరుద్ధమైనదగుటచే క్రమమైనది కాదని అభ్యుత్పాదకు నిర్ణయమొసగెను. కామనుచెల్లు బిల్లును ఆమోదించుటకై ఈతీర్మానము పెట్టబడిన దను నూతనముకూడ ఖండింపబడెను. కాంగ్రెసునాయకులు ఒకవైపున సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును మరియొకవైపున దొంగిలించునట్లును అంగీకరింపకున్న రాజ్యాంగనిర్మాణము ఏవిధమున తయారుచేయుదురో తెలియకున్నది. బి. డి. సి. సమైక్యవిషయమున ముద్రానుశాసన సభయందలి కాంగ్రెసుపక్షమువారు శాసనోల్లంఘనమునకు గడంగలయు నని ఒకతీర్మానము గావించబడెను. ఇందులకు అవసరమున ఉత్తరువులను కార్యసంఘమువారు గావించెదరని సమ్మతమున్నది. ప్రేమయూనియను బిల్లుమీదను నాగపూరు సత్రాగ్రహ తీర్మానముమీదను చర్చ జరిగిన పిమ్మట కొన్ని తీర్మానములు క్రమవిరుద్ధముగ నున్నవని అభ్యుత్పాదకు నిర్ణయమొసగి చర్చను నిశీధించెను.

ముద్రాను మంత్రప్రవర్తము - స్వరాజ్యపక్షము

మూడుదినములు ఇతరవిషయములను గురించి చర్చ జరుగుటను మాచి ముద్రాను స్వరాజ్యవాదుల చర్యను ఖండించునోటిను ఇచ్చబడిన తీర్మానమును మూలమంత్రోయ కార్యసంఘమువారు ద్వేషించిన సందేహము పలువురు సభ్యులకు తోచెను. ఈతీర్మానము చర్చకు రావలయును సాంబమూర్తి, గోపాలమీనాను, గోవిందాచారిగార్లు మరొకొందరుప్రముఖులుపట్టుదల కలిగియుండిరి. వాల్మదినము 10-45 గంటలకు ఈతీర్మానము చర్చకు లేబడెను. సభ 11 గంటలకు ముగింపబడునని ముందటి దినమే అభ్యుత్పాదకు ప్రకటించి యుండెను. గోపాలమీనానుగారు తీర్మాన ముపపాదించలేనగనే శ్రీనివాస అయ్యంగారు అభ్యుత్పాదకును వదలి పండిత నైహూగారిని అభ్యుత్పాదకుని పింపజేరిరి. ఈతీర్మానముపై మాట్లాడవలయునని ఉద్దేశము శ్రీనివాసఅయ్యంగారి కుండుట సహజమే కాని తన నాయకునే అభ్యుత్పాదకుననుంచి దుంచి తనకు బదులు మాట్లాడునట్లు చేయుట ఎంతమాత్రము సరసముగలేదు. గోపాలమీనానుగారు రెండు నిమిషములు మాట్లాడగానే సభ 11 గంటలకు ముగియునని నైహూగారు హెచ్చరిక తెలిపిరి. కాని పలువురు సభ్యులు గగ్గోలు చెట్టులచే 12 గంటలవరకు సభ జరుపుటకు అభ్యుత్పాదకు అంగీకరించెను. మూడునిమిషములకున్న ఎక్కువగ ఎవ్వరు మాట్లాడకుండానీ అభ్యుత్పాదకు నిర్ణయమొసగెను. పలువురు సభ్యులు మాట్లాడతలచిరి గాని తనకిష్టమున్నవారినిమాత్రమే అభ్యుత్పాదకు మాట్లాడినట్లు చెప్పెను. నేను మాట్లాడవలయునను ఉద్దేశముతో ఎన్నియోపర్యాయములు లేచితిని. చీటివాని పంపితిని. నేను మాట్లాడుటకు అవకాశమివ్వవలయునని సాంబమూర్తి ప్రకాశంగార్లు అభ్యుత్పాదకుని

కోరిరి. కాని నన్ను వారు మాట్లాడనివ్వలేదు. నన్ను మాట్లాడనివ్వనట్లు అని శ్రీనివాసఅయ్యంగారు పండిత నైహూగారికి కఠినముగ ఉత్తరు వొసగిరిని రహస్యములు తెలిసినవారు చెప్పుచున్నారు. నావంటి అభిప్రాయములు గల నారాయణరాజుగారు మరికొందరు శాసనసభ్యులు మాట్లాడుటకు అవకాశమివ్వబడలేదు. 11-45 గంటలకు నిస్సారముగచర్చ జరిగెను. చర్చ ధోరణినిచూచి ఈ విషయమై కార్యసంఘమువారు ముద్రాను శాసనసభ్యుల సంజాయిషీ పుచ్చుకొనవలయు నని ఒక సవరణ ముపపాదించిరి. అంతకన్న జేరు ఉపాయము లేకపోదు. నా ఈ సవరణ ఆమోదించబడెను.

ఈ వివాదమునకు సంబంధించిన అందరి అభిప్రాయములను గైకొని కార్యసంఘమువారు అన్ని విషయములను పరిశీలించి రాబోవు కాంగ్రెసు సంఘసమావేశమున ఈ విషయమును చర్చకు మరల తెచ్చెదరని మేము తలచితిమి. కాని బేసిమిల్లిజిస్ట్రేషనువద్ద నేను డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్ పత్రిక చూచితిని. కార్యసంఘము వారు ఈ విషయమై ఆలోచించి తీర్పు చెప్పిరని అందు ప్రకటించబడెను. ముద్రాను శాసనసభయందలి స్వరాజ్యపక్షపు లీడరు డిప్యూటీ లీడరుల సంజాయిషీ పుచ్చుకొనబడెనని ప్రకటించబడెను. లీడరు డిప్యూటీలీడరుల సంజాయిషీ పుచ్చుకొనినప్పుడు వ్యతిరేకాభిప్రాయములు గలవారి సంజాయిషీకూడ పుచ్చుకొనుట అవసరముకదా?

స్వరాజ్యమునైన ఏగాలికి ఆచాప ఎత్తు మతమా?

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు అతనిమిత్రులు ఉద్యోగకాంక్షగల వారిని కొన్ని దినములక్రిందటే మనమందరము ఆశ్రేపించియుండిమి. కాంగ్రెసుపక్షమువారు తమవిధానమును మార్చుకొని ఉద్యోగముల నంగీకరించుట తప్పకాదని తీర్మానించుకొనిన ఆశ్రేపించువా రెవ్వరుండరు. రామలింగా రెడ్డిగారు పానగాలురాజును ఈద్యోగమునుండి తమరుగొట్టు నుద్దేశించుచుండెననియు పానగలురాజుగారు మంత్రులైనను రామలింగారెడ్డిగారు మంత్రులైనను ఒకవైపునయు కాంగ్రెసువారు చెప్పుచున్నారు. ఒక సంవత్సరముక్రింద రెడ్డిగారుచేసినపని తప్పని చెప్పిన కాంగ్రెసు అభ్యుత్పాదకు అతినిమిత్తులు నేటిదినము అట్టి పనులే చేయుచున్నారు. ఏగాలికి ఆచాప ఎత్తుట స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానమైనచో స్వరాజ్యపక్షమువారు సంపూర్ణముగ విజయము గాంచరని చెప్పుచును. కాంగ్రెసు పక్షమువారి చర్యలన్ని అసంకృప్తి చెందిన దేశభక్తిలేనివారు నోరుమాకుకొని యుండవలెను. బొంబాయిలో యుధోచిత సహకారవాదులకును కాంగ్రెసుపక్షము వారికిని సంభాషణలు జరిగెను. యుధోచిత సహకారవాదుల కార్యక్రమమును కాంగ్రెసు అంగీకరించునట్లు చేయ ప్రయత్నములు జరిగెను. కాని పలువురు ఈవిధముగ వ్యాయముగ ప్రవర్తించుట అసమర్థముగ నుండెను. ఉన్నతాచర్యములు కాకితములమీద వ్రాసియుంచవలయుననియు వాటి నల్లంఘించుటయుంచువలయుననియు కాంగ్రెసువారి ఆచారమైనది. భారత శాసనసభ ఇతరరాష్ట్రములయందలి కాంగ్రెసు పక్షమువారికన్న బొంబాయి, మధ్యపరగణాలయందలి యుధోచిత సహకారవాదులు ఏవిధమున తక్కువదేశభక్తి గలవారో తెలియ కున్నది.

దేశీయుల నిర్ణయము ద్వంద్వవిధానమునకు వ్యతిరేకముగ నున్నది.

కడచిన ఎన్నికలలో ముద్రానునందలి స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వతంత్రమంత్రప్రవర్తమును బలపరచెద రని చెప్పుచు ఎన్నికలయందు పోటీచేసిన ఎంతమంది గెలిచెనో చెప్పజాలను. గెలుచు విషయము అట్లుండనిచ్చి ఎంతమంది అభ్యర్థులూ నుండ నంగీకరించెదరో చెప్పుట దుర్లభము. ఇప్పటి కు మంత్రప్రవర్తము పనికిరాదని నియోజకవర్గములు స్వేచ్ఛ మనునర్థము మొసగినమాట నిజమే. కాని ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము పనికిరాదనికూడ దేశీయులు స్వేచ్ఛముగ నిర్ణయమొసగిరని గుర్తుగవలయును. ఇట్టి పరిస్థితులలో గొప్ప తీర్మానముకును ఎన్నికల సమయమున గావించిన వాగ్దానములకును అపాత్యములకు కల్పించుట ఏవిధమున వ్యాయమో తెలియ

కున్నది. ముద్రానునందలి శాసనసభ్యులు చేసినపనితప్పని విశేషములందరు అభిప్రాయపడుచున్నారు. తనవైపున దేశపరిస్థితుల ననుసరించి వారిని మన్నింపవలయు నని కేల్కార్లు, మూంజిగార్లు సంఘమునందు మాట్లాడిరి. నామట్టుకు నేను, చేసినపని తప్పని అంగీకరించి, పరిస్థితుల ననుసరించి అట్లు చేయవలసి వచ్చెనని వాదించవచ్చును. కాని నేను జేసినదే వ్యాయమనియు నేను గొప్ప దేశభక్తుడననియు అందరు దానిని అంగీకరింపవలయునని చెప్పుట సరసముగలేదు.

మంత్రుల జీతములవిషయమై తటస్థముగ నుండవలయునని పార్టీ సమావేశమునందు తీర్మానింపబడెను. అభ్యుత్పాదకు క్రియ, స్వరాజ్యపక్షపు నాయకుడగు పండిత నైహూగారు, ఈవిధమున తేలివార్త లంపుటచే నేను ఈపదవిని విధిలేక అంగీకరింపవలసివచ్చెను. జీతములపట్ల తటస్థముగ నున్నను గొప్ప తీర్మానమునందలి ఇతరభాగములకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించవలసిన అవసర మెందుల కేర్పడెనో తెలియకున్నది. అనగా పన్నులకు తగ్గింపవలయునను ఉపపాదనములపట్ల కాంగ్రెసుపక్షమువారే తటస్థముగ నుండవలయునో తెలియకున్నది కడచినశాసనసభలో మూడు పర్యాయములు మాత్రమే కాంగ్రెసుపక్షమువారు తటస్థముగనుండిరి సత్యమూర్తిగారు ప్రకటించిరి. కాని మంత్రులడిమాండులయందుకోత తీర్మానముల నెన్నిటిని కాంగ్రెసు పక్షపు సభ్యులు పసంహరించుకొనిరో సత్యమూర్తిగారు తెల్ప చెప్పలేదు. కొన్ని పర్యాయములు పార్టీ నిర్బంధముల ననుసరించి కాంగ్రెసుపక్షమువారు వోటింగుసమయమున సభ వదలిపోవలసి వచ్చెను. ఇందులకు కొన్ని నిదర్శనములు చూపెదను. రిక్తస్థానము చార్జిలను తగ్గింపవలయునను ఉపపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు గ్రాంటు అధికముచేయవలయుననియు, రాజమహేంద్రవరముకొకాలకు ఎక్కువగ్రాంటు ఇవ్వవలయుననియు గావించబడినఉపపాదనములు వోటుకునచ్చినప్పుడు పలువురుకాంగ్రెసుసభ్యులు సభనువదలి వెలుపలికివచ్చిరి. పెన్నులవిషయమై హరినర్సో తమరావుగా రుపపాదించిన తీర్మానము విషయమైకూడ కాంగ్రెసుపక్షమువారు రివిజమున ప్రవర్తించిరి. సివిలువర్కుడిమాండుసందర్భమునకూడ కాంగ్రెసు పక్షమువారు తటస్థముగ నుండిరి. నిజముగ కాంగ్రెసుపక్షమువారు కాంగ్రెసు కార్యక్రమము ననుసరించి ప్రవర్తించుచుండిన, ప్రభుత్వమువారు అన్ని విషయములందు అవజమును పొందియుండెడివారు. ప్రభుత్వమువారిని ఓడగొట్టుట కాంగ్రెసువారి కిష్టములేకున్న, వారు తమవిధానమును మార్చుకొని ఆ విషయమును ప్రకటించియుండవలెను.

ద్వంద్వవిధానములో మరియొక ద్వంద్వవిధానము

ముద్రానులో కాంగ్రెసుపక్షమువారు ద్వంద్వవిధానములో మరియొక ద్వంద్వవిధానము కేర్పరచియున్నారు. ప్రజాకలెంబిలయందు చేసినకు ముపురు మంత్రులు కూర్చోనియున్నారు. వారికి ఉద్యోగమున్నదేకాని అధికారములేదు ఎగురుగ ఆపోజిషను కలెంబిలయందు కాంగ్రెసు పక్షమువారు కూర్చోనియున్నారు. వారు ఉద్యోగమునందులేరుగాని అధికారము వారిచేతిలోనున్నది. కలి న బ్రహ్మచర్య మవలంబించుచున్నానని ఒక సన్యాసి చెప్పుచు ధోగపుస్త్రీల పాత్రు ననుభవించుచున్నట్లు కాంగ్రెసువారు ప్రవర్తించుచున్నారు. ఇట్టి రాజకీయ విపరీతపరిస్థితులు అంతమొందవలయు ననియు రాజకీయములందు కొంతవరకు నీతినిర్వహిస్తే ఏర్పడవలయు ననియు కోరుచున్నాను. దుర్బుద్ధిగలవారో గాని ఇతరులను తూటానాడవలయుననిగాని నేనీ ప్రకటనగావించుటలేదు. కాని ఈ కృపలు నాటకము అంతమొందవలయునని ఇతరులతోపాటు కోరుచున్నాను.

జార్జి జోసెఫ్ గారు

క్రిస్టెన్ ప్రతినిధి సందర్శింప, జార్జి జోసెఫ్ గారి క్రింది అభిప్రాయములు తెలిపిరి:-

కార్యసంఘమువారి తీర్మానముల విషయమై గావించబడుచున్న ఆశ్రేపణలన్నియు హార్మి మెరుగారి పట్టుదలతోలేమని చెప్పవలసియున్నది. ఈ వివాదమున ప్రకాశంగారు చేరినందులకు చింతిల్లుచున్నాను. కార్యసంఘమువారి ప్రవర్తనమును ఆశ్రేపించుటకు వీలులేదు. మొదటినుండి కార్యసంఘమువారు గోవిందాచారిగారి తీర్మానమునకు ప్రతిపాలముగ నేయుండిరి. గోపాలమీనానుగారి తీర్మానమును అందరు ఆశ్రేపించిరి. మంచి మాటచెప్పువారెవరులేకపోయిరి. ఈతీర్మానముమీదనే సమ్మతులు పుచ్చుకొనబడిన అధిక సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడి యుండెడి గోపాలమీనానుగారికిట్టి అవమానము జరుగకూడని సాంబమూర్తిగారు రుపపాదించిన సవరణను అయ్యంగారు ఆమోదించిరి. ఇది పొరపాటు. కనుకనే ఇప్పుడు గోపాలమీనానుగారు ఎదురు తిరిగి కార్యసంఘమువారి చర్యను తీవ్రముగ ఖండించుచున్నారు. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘపు అవసరసమావేశము జరుగవలయునని కొందరు కోరుచున్నారు. కాని అసభయందు స్వరాజ్యపక్షమువారిచర్య తప్పక ఆమోదించబడును.

ప్రతీకాంక్షలుగల జరిగిన, ఉద్యోగముల నంగీకరింప
మామూలు నిర్ణయము, అంతయును నా అభిప్రాయము.

ప్రకాశంగారి ప్రత్యుత్తరము

అభిప్రాయము కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము విషయము
ప్రకాశంగారు యీ దినపత్రమున గావించుచున్నార:-

సాంబర్యముగారి సవరణ యొక్క ఉద్దేశమును కార్య
సంఘమువారు గుర్తించి యుండిన అట్టి తీర్మానములను గా
వించి యుంచినది నేను కలది. అప్పుడును యీ విషయము
లను చాచివారు తగుదల దీసికొందురని నమ్మితిని. కాని
తాను మరి నలువురు సభ్యులు కలిసి కార్యసంఘసమావేశము
పరిసి అంతటి తీర్మానమును గావించుట న్యాయమనియు తమ
అభిప్రాయమును ప్రకటించుటకు కార్యసంఘమువారికి అధి
కారమున్నదనియు సవరించుచున్నార. అభిశంసన తీర్మా
నము కాంగ్రెసు సంఘమునకు చెప్పుకునే బడకుండున
కాననసభ్యులకు తగు నూచనలు గావించుటకు
కార్యసంఘమువారికి అధికారమున్నది. కాని అ|| భా|| కాం||
సంఘమున అభిశంసన తీర్మానము ఉపపాదించబడెను. అవిష
యమై సభ్యులయొక్క పూర్వమే కార్యసంఘమువారు తగుసం
జాయిషీ తీసికొని మరియొక సమావేశమున యీ విషయమున
సభ్యులతోనే నెవని తీర్మానించబడెను. శ్రీనివాసయ్యగారి స
వరణము యెంతవరకు న్యాయమో పరిశీలించవలెను. సాంబ
ర్యముగారు పాదించిన సవరణ యీ దినపత్రము ఉదహరించుచు
న్నాను:- "గురువారము కాననసభ్యులతో కాంగ్రెసుపక్షము

ము ననుసరించి మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమువల తీర్మాన
మును కేల్కారు ప్రభుత్వము ఉపసంహరించుకొనిరి. ఇదంతయు
జరిగినపిదప కార్యసంఘమువారు గౌహతి తీర్మానమునకు అపా
ర్యముగల్గించి కాననసభ్యులతో కాంగ్రెసుసభ్యుల ప్రవర్తన
ము విషయమై నూచనలు గావించుట ఆశ్చర్యము
కలిగించుచున్నది. కాంతముగ యీ విషయము
లను అధ్యక్షుడుగ మనించి చేసినతప్పును గుర్తించి. భా. కాం.
సంఘపు అవసరసమావేశము అక్కరలేకయే కార్యసంఘమువారు
తీర్మానము రద్దుచేయుదురని నమ్ముచున్నాను. మహారాష్ట్ర
కాం. సంఘమువారి నూచనలగుర్తి అ. భా. కాం. సంఘము
వారు చెప్పించి తీర్మానము గావించియుండిన అందరకు తృప్తిక
లిగియుండెడిది. విధరా జక్తియ పక్షముల
వికమత్య మేర్పడుటకు అవకాశమేర్ప
డియుండెడిది. కాని అ. భా. కాం. సంఘమువారే చేయ
బాలని పనిని యిది సభ్యులతోగూడిన కార్యసంఘమువారు
పరిష్కరించుకొనుట యేవిధముగ న్యాయముగ నుండునో యూహించ
బాలను. కాక్యసంఘమువారు చేసిన పని పరియని యింకను అన్య
క్షుడు సవరించిన అ. భా. కాం. సంఘ సమావేశముగాని
దేశీయ మహాసభగాని జరుపుటవలసరమును.

దేశీయమహాసభజరిగిన హిందూమహమ్మదీయ వికమత్యము వివి
ధ రాజకీయపక్షములరాజీ, యీరెండువిషయములగుర్తి నిచ్చి
తాభిప్రాయమునకు రావచ్చును.

కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదవుల నేల నంగీకరింపగూడదు?

ప్రస్తుతము అధికారమునందున్న మంత్రివర్గమువారికి అ
నుచు నున్నది. దేశమున పలుకుబడిలేదు.
గౌహతి తీర్మానము ననుసరించి అవకాశమేర్పడినపుడు
మంత్రివర్గము నోడగొట్టుట కాంగ్రెసువారి ధర్మమై యున్నది.
ఇట్టిపరిస్థితులలో యీమంత్రివర్గమును బలపరుపవలెననియు,
కాంగ్రెసుపక్షమువారికి మరింతబలము వీర్యదీపింపవలెననియు,
వర్గమును తృప్తికరింపవలెననియు కార్యసంఘమువారు తీర్మానిం
చిరి. ఇట్టి మంత్రివర్గములను బలపరుచుటకంటే కాంగ్రెసువారే
ఉద్యోగములను అంగీకరించుట ఉచితముగ నుండునని నా య
భిప్రాయము.

జస్తిను పక్షము అధికారమునకు వచ్చునా?

స్వతంత్ర మంత్రివర్గము ఏకగొట్టబడిన జస్తిను పక్షము
వారు అధికారమునకు వత్తునను మదరాసు కాంగ్రెసు పక్షము
వారి భీతివిషయము చెప్పవలసియున్నది. మార్చి 15 తేదీ సాం
దర్భర్యముల సభయందు పన్నెనిమిది ఈ కానన సభ్యులకు తన
పక్షమువారు ఉద్యోగముల నంగీకరింప రని పాన గలు
రాజుగారు బహిరంగముగ ప్రకటించిరి. వారి ప్రతికరము
18-వ తేదీన యీ విషయమై విఫలముగ ప్రాసియుండిరి. మే
7-వ తేదీన తంజావూరు బ్రాహ్మణేతర మహాసభాసభ్యులతో
హించిన ఎం. కృష్ణస్వామయ్యగారు యీ విధముగనే ఒక ప్ర
కటనగావించిరి. ఇంక కాననసభకు ప్రభుత్వమువారు రద్దుచే
యుదురేమోయని ఒక నూచన యుండెను. ప్రభుత్వమువారు
ప్రాతసాంప్రదాయము ననుసరించుకొని క్రొత్తసాంప్రదాయ
ములను యేర్పరుచరు అనుచు నున్నందున మంత్రివర్గము క్రొత్తయెన్నిక
ల జరుప పూనుకొనెదరా యని ప్రశ్నింపవలసియున్నది.

విందుగాదు, ఫలహారము

సత్యమూర్తిగారు బహు కోపముగానున్నారు. ప్రధాన
మంత్రికి తాను విందొసగ లేవనియు, మంత్రివర్గముతో కలిసి పని
చేయువిషయమై చర్చింపలేదనియు చెప్పి నేను గావించిన
ప్రకటనలు ఖండించిరి. నానేరా కోపాలు నీచముగ నుండెనని
వారు నుకిరిరి. నిజముజెప్పుట నీచమేనో నాది. నేరమేయగు
ను. విక్రమమును, శిష్యులను విందొసగుట తప్పుగానని సత్య
మూర్తిగారు ధీర్ఘముగ ప్రాసించిరి. విందు లాసగుట తప్పునీ నే
ననలేదు. అది విందుగాదనియు, ఫలహారము లాసగలదనెనని
యు సత్యమూర్తిగారు గావించిన సవరణకు సంతోషించు
చున్నాను. ఫలహారముల సందర్భమున యేవిషయములను
గుర్తి చెప్పజరిగినో చెప్పుచున్నాను.

(1) సంతకమునకు 25 లక్షలను పన్నెండు జాతా
యమును తగ్గించుటకు ప్రధానమంత్రిగారి రంగీకరింపరా? (2)
జిల్లాబోర్డులను రద్దుచేసి తాలూకాబోర్డులను మాత్రమే ఉంచు
నట్లు సానిటేషన్ముల రాసనమును సవరింప ప్రధానమంత్రిగారి
రంగీకరింపరా?

కానన సభ్యులందు కాంగ్రెసు పక్ష
ము వారు కొన్ని విషయములను
తలుస్తముగ నుండినందు, మంత్రివర్గమును బలపరుపలేదనియు
సత్యమూర్తిగారు ప్రాసించిరి. ఇందలి సత్యాసత్యములను వేరొక
పర్యాయము పరిశీలించెదను. ఈ వివాదము యేర్పడినందులకు
చింతించుచున్నాను. ఈవిషయమై సంపూర్ణముగవచ్చు అ. భా.
కాం సంఘసమావేశమునందు జరుగునని తలచి నేనింతవరకు
యీవిషయమై సభ్యులందు గాని పత్రికలందుగాని ముచ్చ
టించలేను. ఇప్పుడు చెప్పుక తప్పినదికాదు. అన్నివిషయములు
ను కాంగ్రెసు సంఘమువారు పరిశీలించి తగు కార్యవిధానమును
నిర్ణయింపవలెననినోరుచున్నాను (అ. ప్రె.)

మద్యనిషేధము

అంగీకృతా మంత్రిగారి ఉపన్యాసము

"నిషేధవిధాన మవలంబించినచో క్రొత్తపనుల
నేయవలెను".

ఉదకమండలము, మే 21:- మద్యపాన నిషేధము
గుర్తి జరిగిననభ్యంతరము అన్యతావహించిన గొల్ల ది. బి. ఆర్.
అంగీకృతా మంత్రిగారు యితరరాష్ట్రములకన్న మద
రాసు ముందంజ వేసియున్నదని జెప్పిరి:- "వివరము విశదము
గా నొకవిధానము చేయవచ్చెను. సంపూర్ణ నిషేధమే ముఖ్య
ద్వేషముగ గలదుకాని యంతకాలములో చేయవలెనో నిర్ణయం
చుటలేదు. ఇప్పుడా విషయమంతయు చర్చయందున్నది నీల
గిరిజిల్లాయందు ప్రారంభించిన విధానము అనుకొనునంత లాభ
కరముగనే యుండెను. ఒడుగాజాతినారికి చాలలాభము కలి
గెను. ఈవిధానమున్నదని నమ్మకము కలుగుచున్నది సంపూర్ణ
నిషేధము జరుగలేనన్న ప్రజలు కొంత త్యాగమునకు సిద్ధపడ
వలెను. యెక్కువపన్నులను చెల్లించవలెను" అని జెప్పి మద్యని
షేధసమస్య చాలిక్లిష్టమయినదని నడిచిరి

దానియలు డామసు ఎం. ఎల్ సి గారు ఉపన్యాసం
చుచు ప్రభుత్వమువారు ఊరక సానుభూతిజూపిన లాభములే
దు. కార్యమునకు గడంగవలెనని జెప్పిరి (ప్రీ ప్రెసు)

నూజివీడు తాలూకాబోర్డు

గొల్లపల్లిజమిందారుగా అధ్యక్షు లగుట
నూజివీడు మే 20:- నూజివీడు క్రొత్తతాలూకాబో
ర్డుసభ్యులు 18-వ తేదీన సమావేశమై శ్రీగొల్లపల్లి జమిందారు
గారకు శ్రీమాను నారాయణ అప్పారావు బహదూరుగారిని
ఏకగ్రీవముగ తద్యక్షులుగ నెన్నుకొనిరి
(స్వక్రీయవిలేఖరి)

30 సంవత్సరములుగ ప్రసిద్ధిగాంచిన
వైద్యరత్న

పండిత డి. గోపాలాచార్యులువారి

వేగుళికలరా

ఔషధములు

వైగు, హైమాదీపానకము (రిజిస్టర్డు)
వైగు జ్వరములను అన్నివిధములైన జ్వరములను
రానుబాణమువంటిది

తేజాతఘృతము (వైగు) బొబ్బలకు కెల్లు 1 కి యా 2-2 1/2
వాంతిధేది సంహారిణి
కర్పూరాద్యరిప్తము విషాది సంజీవిని కెల్లు 1 కి 1 1/2-0

జీవామృతము

(రిజిస్టర్డు చేయబడినది)

జీవామృతము నరముల బలహీనముచేత కలిగెడు రోగ
ముల కిది యమోఘమైన రసాయనము, జీవామృతము బలహీన
ము, ధాతుక్షయము, రక్తక్షయము, వీర్యనష్టము, మెదడుయొ
క్క బలహీనము మున్నగు రోగములకు జీవామృతముతో సా
టియైన రసాయనము లేదు. బుడ్డి 1-కి యా 2-4-0

కాటలూగు రోగినవారికి వుచితముగా పంపబడును.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,
151, గోవిందస్వామినివీధి, మదరాసు 1045

హిందీ తెలుగు

తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట
వీలయిన సులభతెలిసి వ్రాయబడినది.

బాలశిక్ష 0-6-0
మొదటివాదకము 0-6-0

హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ 1-0-0
అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, మదరాసు.

వభవనామ వార్తలు

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు గాంధీమహాత్ముని
సందర్శించ బోవుట

శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు గాంధీ మహా
త్ముని సందర్శించుటకై నేడు సందిపర్వతములకు వెళ్లుచు
న్నారు. తిరిగి 26 వ తేదీ మదరాసుకు వత్తురు.

వి. రామస్వామి అయ్యగారు బి. ఏ. ఎం.
ఎస్. సి. శనివారము పత్రికలో (22-5-1927) ప్రకటించి
చివరముల వృత్తాంతములలో ఈసవరణను ప్రకటించుచున్నా
రము. రామస్వామియ్యగారు బి. ఏ. పరీక్షను వద్రాసు ప్రె
సిడెన్సీ కళాశాలలోనే పూర్తిచేసికొని అలహాబాదు విశ్వవిదా
లయమున ఎం. ఎస్. సి. పరీక్షలో రాజధాని కంతుకును అగ్ర
స్థానము నలంకరించిరి. హైకోర్టులో ఆర్టింగు అసిస్టంటు రిజ
స్ట్రార్లగు ఆర్. సత్యమాన్ రిఅయ్యరు ఎం. ఏ. ఎం. ఎల్. గారి
యల్లుడు.

రాకపోకలు:—పల్లకిమిడి రాజాగారు నేటి ఉద
యము మదరాసు వచ్చిరి.

కే. టి. పాలగారు (వై. యం. సి. యే. కేసరలు సెక్ర
టరీగారు) నేటి ఉదయము కలకత్తానుండి మదరాసు వచ్చిరి.
నేటిరాత్రి నేలము వెళ్లెదరు.

రాయి చాదరీయను వంగదేశ చిత్రకారుడును శిల్పియు
ను ఉదకమండలమునకు బోవుచు నేటి ఉదయము మదరాసు
వచ్చిరి.

సర్ హజి ఇస్మాయిల్ నేట్గారు నేటి ఉదయము
కలకత్తానుండి వచ్చిరి.

ఏ. ఏ. బిగ్గగారును వారిభార్యయును నిన్న బెంగ
ళూరు వెళ్లిరి.

సర్ అన్నామలై చెట్టిగారు నేటి ఉదయము మద్రాసు
వచ్చిరి.

సత్యమాన్ రిగారు, సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు, ము
త్తయ్యమొదలియగారు శనివారము రాత్రి ఉదకమండలము
వెళ్లిరి.

జమ్నాలూలు బజాజుగారు సందికొండలనుండి రేపు ఉద
యము మదరాసు వచ్చితిరిగి రేపు సాయంకాలము బొంబాయి
వెళ్లెదరు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

బి. ఇడి - పరీక్షాఫలితములు

1-వ తరగతి:—21, 27 అండ్ 53.

2-వ తరగతి:—6, 8, 9, 15, 16, 22, 26, 29, 31,
32, 39, 46, 48, 59, 63, 68, 71, 72, 74.

3-వ తరగతి:—2, 4, 5, 7, 11, 12, 13, 14, 19,
20, 23, 24, 25, 28, 33, 34, 36, 43, 44, 45, 50, 51,
52, 54, 58, 60, 61, 67, 69, 76, 77, 78, 79, 80, 82,
83.

ఇంగ్లీషులో మాత్రము కృతార్థులైన వారిసంఖ్య:—
2, 13, 16, 32, 39, 43, 46, 48, 51, 67, 74.

9, 44, 59. సంఖ్య విద్యార్థుల ప్రత్యేక ఇంగ్లీషు
పరీక్షాఫలితములు ముమ్మందు ప్రకటింపబడును.

కిరసనాయిలు కంపెనీ తగాదాలు

స్టాండ్డు ఆయిలు కంపెనీలోని ఇద్దరు పనివాండ్లు వ్య
వహారపరిష్కారానంతరము అన్యాయముగా బర్రిఫుచేయ
బడిరి. ఇందుకొరకై స్టాండ్డు ఆయిలుకంపెనీ పనివాండ్లును,
బర్రిఫు ఆయిలు కంపెనీ పనివాండ్లును, ఏషియాటిక్ పెట్రోలి
యం కంపెనీ పనివాండ్లును గతిలేనివారం సాయంకాలము చా
కలిపేటలో దక్షిణామూర్తి కోసెలవద్ద సమావేశమై పెద్దసభచే
రిరి. వి. చక్రయ్యచెట్టిగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

సవర సభకు రాయపురములోని మానీ అండుకో పని
వాండ్లు అనేకకష్టములపాలై లిమి కష్టముల నివారణకై యొ
కసంఘముగా నేర్పడుటకై చక్రయ్యచెట్టిగారి సహాయమును
కోరచుచి సభకు విచ్చేసిరి.

చక్రయ్యచెట్టిగారు మానీ అండు కంపెనీ పనివాండ్లకు
స్వాగతముసంగుచు నిట్లు చెప్పిరి:—పనివాండ్లందరూ మన
స్థానిక స్టాండ్డు ఆయిలు కంపెనీలో బేసబులుగా ఇద్దరు
పనివాండ్లు ర్లిబరఫు చేయబడిరి నాకు తెలిసినది.

మొదటిరకము సీమకమలములను అతి తక్కువ ధరలకు నేరుగా తెప్పించునట్టివారైన

బా పా లాల్ అండు కో.

టోకు చిల్లర సీమకమలముల వర్తకులు

మేము పచ్చలు, ప్రాతరకము వజ్రములు, ఆణిముత్యములు మొదలగువాటిని క్రయమునకు తీసుకొనెదము.
216 చైనాబజారు రోడ్డు, (పూల అంగడికి సమీపము) జి. టి. మద్రాసు.

ఆ కంపెనీలోని రాజుమొదలి, ఓటలాపురం నాయుడు
అను ఇద్దరు వ్యక్తులు సమ్మెదారులను దుర్భాషలాడి యేకార
పరచిరి తెలియుచున్నది. వ్యవహారపరిష్కారమైన వెంటనే
యిట్టి స్వర్థులు తిరిగి చెలరేగుట విపరీతముగా నున్నది. నేను
యావిషయమై కంపెనీ అధికారులకు మీతరపున ఉత్తరము
ప్రా విచారిం చెదను. మీరుమాత్రము మీపనులను యథావిధిగా
లోపములేకుండా నిర్వహించవలెను.

సీంగాళ్ళులు చెట్టిగారిట్లుపన్నసించిరి:—పనివాండ్లు పి
రికితనముగా పోరాడినంతకాలమును కష్టములేదేరవు. పనివాం
డ్లను, కంపెనీ అధికారులను సమానభాష్యులగు మధ్యవర్తుల
కమిటి యొకటి ఏర్పడుట ఆవశ్యకమనియు ఆట్టి కమిటికొరకై
పట్టుదలతో ఆందోళనచేయవలెననియు చెప్పిరి.

బర్రిఫు ఆయిలు కంపెనీవారు తమ కార్యకర్తలపై మేనే
జరుకు సర్వస్వతంత్రాధికారము నిచ్చితిమనియు, ఏపనివాండ్లు
అనవసరమో తా ను నిర్మయించెదమనియు, క్రొత్త షరతులను
తెలియజేసినారు. ఈ షరతులు పోలీసు కమిషనరుగారి ప్ర
కటనలో చేర్చబడియుండలేదు. కాబట్టి యీక్రొత్త షరతులు
పనివాండ్లను బాధింపబోవు.

ఈ విషయమై పత్రికలో ఆందోళన జరుపవలసినది
గా చక్రయ్య చెట్టిగారిని కోరినాను.

చక్రయ్యచెట్టిగారు ఆప్రకారము పత్రికాప్రచారము
చేయుట కంగీకరించిరి.

సభాధ్యక్షునికి వందనములతో సభముగి సెను.

మద్రాసులోని నీటిసరఫరా

ఇంజనీరుగారి సంజాయిషీ

ఈ నెల 18 తేదీని కార్పొరేషనులో జరిగిన సభలో
డాక్టరు వల్లయ్యగారు గావించిన యుపన్యాసమునకు కార్పొ
రేషను ఇంజనీరుగా రిదినవప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. గత సంవత్స
రము డిసెంబరు నెలలోనే నీటిసరఫరా నియామక మేర్పరచు
టకును, వ్యవసాయమునకు నీరువదలకుండుటకును ప్రయత్నము
లు చేసితిమి. డిసెంబరు 23 తేదీని కమిషనరుగారు చెంగల్ప
ట్టు కలెక్టరుగారిని సందర్శించి దావాపంటకు నీటి సరఫరా
ను నిలుపుటకు మెట్టపాలములకు నీటిని తగ్గించుటనుగూర్చి
యు సంభాషించిరి. కలెక్టరుగారు వారుచెప్పిన ప్రకారము
ఒప్పుకొనిరి. కాని నిబంధనలప్రకారము అట్లు చేయుటకు పీలు
లేదనియు 88 నెంబరు గుర్తునకు నీటిమట్టు ఉంటేనేగాని
పీలులేదనియు వారుచెప్పిరి. కమిషనరుగారు జనవరి 7-న తే
దీని యీ క్రింది సూచనలను చేసిరి:—

- (1) రోడ్లపై నీళ్లుజల్లుటను మాన్పించుట.
- (2) స్నానపు మళాయాలను నీటిసప్లయ తగ్గించుట లేక
పూర్తిగా నిలిపివేయుట.
- (3) ధోబీఖానాలకు నీటిసప్లయ నిలిపివేయుట లేక
8 గాలిలు మాత్రమే నీరు సప్లయచేయుట.
- (4) పకుశాలలకు స్వకానమునకు నీటిసరఫరాను తగ్గిం
చుట.

- (5) నీరు జాగ్రత్తగా వాడుకొను మని టముకుద్వారా
నగరములో చాటించుట.
- (6) సముద్రపు టూడ్డున తోటలను, తోటలు మొదలగు
వానికి నీటిసప్లయ తగ్గించుట.
- (7) నీరు ఎట్లు ఎచ్చలు వ్యర్థమగుచున్నదో కలిపెట్టు
టకు ఒక ప్రత్యేక తాత్కాలిక నిబ్బందిని నియమించుట.
- (8) చెడ్డపీలును చెరువునుండి రెండుకారు పంటకు
నీటిసప్లయ నిలుపుటకు గూర్చి ప్రభుత్వమునకు తెలియ
జేయుట.

మొగ్గు స్థాయిసంఘమువారు పై సూచనలను ఆంగీ
కరించి వెంటనే ఆచరణలోనికి తెచ్చిరి. 7 న
సూచనకు మాత్రము కార్పొరేషను సభవారి
అంగీకారము కావలసియుండెను. ఈ సూచన మార్చి 4 తేదీని

సమావేశమైన సభయందు సభ్యులచే నిరాకరింపబడెను. ఈ
ప్రతిఘటనకాలములో డా॥ వల్లయ్యగారు రోజుకు “ఇల్లు జరిగి
నను ఉన్నఉద్యోగులతోనే నీటిదుడారా, విచారాచేయుచు
దానిని అపవేయుటకు యత్నించుచున్నాము. నీరు వ్యర్థమగు
చుండేది పంపులకు నీరుకట్టివేయబడినది ఇదిగాక ఉద్యోగులు
ఇంటింటికి తిరిగి రంధ్రములద్వారాను ఇతరవిధములను వ్యర్థ
మగునీటిని కనిపెట్టి ఇంటివారికి తెలియజేసి దాని నాపుటకు
యత్నములుచేసియున్నారు. కార్యనిర్వాహకోద్యోగులు బహు
జాగరూకతతో తగినచర్య తీసికోలేదని పలుకుట సత్యవిరు
ద్ధము. పంపులు ఇంజనలవిషయమై గడచిన 1½ మాసముల
నుండి పట్టకువర్కుశాఖ స్టాండ్లు నూ పరిం తెం
డెంటుతో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపుచునేయున్నాము.
సూపరిం తెం డెంటుగారివద్ద మనకు పనికివచ్చెడి యంత్రములు
రెండుమాత్రమేయుండినను యీలోగా సర్కారువారికి అనసర
మగునేమో యని వాని నియంజనకపోయిరి. సర్కారువారికి
అవి కావలసినవిచ్చినందున అవి మాకు చిక్కలేదని సభవారికి
తెలియజేసికోవలసి వచ్చినది.

నీటిసరఫరా తగ్గించుటకు మార్కెట్వందన లేకుండాప్రయత్నా
లు చేస్తున్నాము. నీటిదుబారాను కనిపెట్టి ఆపుటచేయుటకు
పలుమారులు సూచనలచేసియున్నాము. 1972 సం॥ములో మీ
టర్లుపెట్టేపద్ధతి సిఫార్సుచేయబడెనేకాని అమలులోపెట్టలేదు.
1924 సం॥ రములో నేటిదుబారాను కనిపెట్టుటకొక యు
ద్యోగుల నిబ్బందిని నియమించుటకు సలహాయివ్వగా దానిని సభ
వారు నిరాకరించిరి. ఆ నిరాకరించినవారితో వల్లయ్యగారు
ఒకరు.

1926-27 మీటర్లు కొనుబుకై నిర్ణీతమైన మొత్తమును సభ
వారు త్రోసివేసిరి. ఈసం॥రము మార్చినెలలోకూడా నీటిదు
బారాను కనిపెట్టుటకై యొకనిబ్బందికొని నియమింపబడవలె
నను సలహాకూడా నిరాకరింపబడెను. కార్యనిర్వాహకోద్యో
గులు తమబాధ్యతల నెరింగియేయున్నారు. ఏకసలహానే యి
చ్చుచున్నారు. ఈవిషయపరిస్థితులవిషయమై డాక్టరు వల్ల
య్యగారే ప్రప్రథములు గారు.

యం. సి. సి. క్రీడాంగములను మైదానములందు వైరు
ఇంజనకొరకై నీటిని వాడుచుండు విషయమై రెండురోజులు
మాత్రమే రోజు 1-కి అరగంటచొప్పున వైరు ఇంజను ఉప
యోగసాధనకై నీరుపయోగించుట తప్పనిసరియై యున్నది.
యం. సి. సి. మైదానములమీద సులభముగ నిప్పుంటుకొనగల
పాకలు చాలా ఉండుటచే, అగ్నిప్రమాదసమయములం దుప
యోగపడు నీటిగొట్టముల ద్వారము లక్కిరకు నచ్చునో లేదో
పరీక్షించుటకై నీటినివదలుట అనసరమని కమిషనరుగారు
తలంచిరి. అట్టి వైరు ఇంజనుసాధకములు అనసరమైయున్నవి.
ప్రపంచములో లేనిసంగతి కాదు.

నీటి సరఫరా ఎల్లప్పుడు ఉచితముగానే ఇట్టిపనులకు
సప్లయ చేయవలసియున్నది.

నాగపుర సత్యాగ్రహము

అర్రెస్టెనవారి నభినందించుటకు సిద్ధ

సభలో రాకట్టు

నాగపురము, మే 23:—నిన్న సాయంకాలము అర్రెస్టె
యిన మువ్వరు సత్యాగ్రహులకు అభినందించుటకు సభగావిం
పబడెను. ఉపన్యాసములందు శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు
పండిత మోతీలాలునెహ్రూగారు తప్ప ఉగ్గరిన అభివ్యవరత
కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులందరూ నాగపుర సత్యాగ్రహమును ఆ
మోదించిరి తెలుపబడెను. అంత సభపై రాష్ట్ర విసంపాడెను.
ఆనుమానింపబడినవానిపట్ల సభలోనికి వెళ్లెను. వారియొకరు
కూడ పట్టునడి పోలీసువారి కప్పరింపబడెను. ఇరువురు ప్రేక్ష
కులను పోలీసువారు కొంచెముగ మైబడికొట్టిరి. దానిగూర్చి పో
లీసువారికి తెలుపగా వారికి అధికారులు తిరుతిరి శిక్షించిరిని
వెంటనే ప్రకటింపబడెను. (అ. ప్రె.)

కృత్రిమ స్వాతంత్ర్యము

ఈజిప్టుకు పేరుకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లుగినను, అయ్యది కృత్రిమముగ నున్నదని, జగ్గుల్ పాపాప్రభృతులు పలికిరి. వఫ్ ద్ పక్షమువారే గాక, మితవాదపక్షమువారునుగూడ యిటులనే తలచుచున్నారు. లాయడుప్రభువుగారి యుద్ధోగ మెద్దియో, ఈజిప్టుప్రముఖులకు దెలియకున్నది. ఈజిప్టు సంరక్షకసాసముగ నున్ననాటి యధికార మును హోదాయు, లాయడు ప్రభువుగారికి నేడు గలవాయనునదియే ప్రశ్న. లాయడు ప్రభువుగారు తమహోదా ఎద్దియో తెలుపకబోయిరి. ప్రభుత్వము వారు తమ విధిని నెరవేర్చవలయును, లేకున్న స్వాతంత్ర్య మనునది వట్టిబూటకమని అంగీకరింప వలెనని, జాతీయవాదనాయకులు చాటిరి. బ్రిటీషు వారి నిష్కాపట్యమువిషయమై సందియ మేర్పడు చున్నదని, లిబరలు పభ్యులొకరు తలంచిరి. హై కమిషనరుపదము క్రొత్తదనియు, దీనియర్థ మిం కను నిరూపణగాలేదనియు, బ్రిటీషుప్రభుత్వము వారితో తా మివిషయమై సంప్రదించుచున్నార మనియు, నూతనమంత్రి సరవత్ పాపాగారు జవాబిచ్చిరి. వీరి సమాధానమును వినిన పిమ్మట, ఈజిప్టు హోదాకును స్వాతంత్ర్యమునకును తగిన తేలిని పరిష్కారము జరుగవలయునని, ఛేంబరువారు తిర్మానించిరి. ఇక నయినను బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు సందియమున కెడములేకుండ జేసెదరో లేక ఇంకను బేరము గావించదొడంగెదరో, చూడవల యును. ఈజిప్టు ప్రజలుమాత్రము నామమాత్రపు స్వాతంత్ర్యముతో తృప్తిజెందజాలరు. మరల ఆం గ్లోనిన జరుగుట నిశ్చయము. అధినివేశ రాజ్యముల గ వర్ష రు జనరలు హోదాను బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారి టీవలనే నిర్ణయించి యుండిరి. గవర్నరుజనరలు ప్రభుత్వప్రతినిధి కాడ నియు, బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారితో అధినివేశరాజ్య ప్రభుత్వములు సరాసరి ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపుకొనవచ్చుననియు, నిరూపించియుండిరి. అట్టి యిది, ఈజిప్టులో బ్రిటీషు ప్రతినిధి హోదాను నిర్ణ యించుట వివేకము. ఇంకను అశాంతిని పెరుగ నిచ్చుట పాడిగాదు.

హిందూదేశము గూడ నామమాత్రస్వాతంత్ర్య ముతో తృప్తిజెందకున్నది. ప్రాచ్యఖండమయినను పర్షియో సంతసించు కాలము దాటిపోయినది. రాజ్యాంగసంస్కరణముల ప్రకారము మంత్రులు, శాసనసభలు, అధ్యక్షులు, నాయకులు, ఉపనాయ కులు మున్నగు అట్టహాసము లేర్పడినను, వీని కుందు స్వరీపాలనపు చాయ యయినను లే చున్నది. సంస్కరణముల స్వభావ మెట్టిదో ఎల్లర కును బోధపడినది. ప్రభుత్వమునందు కార్యనిర్వా

హాక సభ్యులుగ బనిచేసిన నచ్చిదానంద సింహా గారు నయితము, ద్వంద్వప్రభుత్వము నిస్సార మనియు, ఆచరణయోగ్యము గాదనియు, దీనిని వెంటనే తొలగించి రాష్ట్రప్రభుత్వములు శాసన సభలకు సంపూర్ణ బాధ్యతను వహించునటుల జేయ వలయు ననియు ఇటీవల గోరియుండిరి. ఇట్టిస్థితిలో ద్వంద్వప్రభుత్వమును నిర్వహించి తమ సామర్థ్య మును జూపవలయునని ప్రజలను కోరుట పాడియా? రాబోవు రాయల్ కమిషనువారు, దీనిని ప్రధాన పరీక్షకొని ప్రజలపక్షముగాంచినని నిర్ణయించుచో, ఇంతకన్నను అస్థాయము వేరుండజాలదు. కదల మెదలలేని కొయ్యగుట్టముపై స్వారీజేయలే దని నిందించువా రుందురా? ప్రజలు గోరెడిస్వరీ పాలన మెట్టిదో కనుగొని దానిని సఫల ప రు చుటవేరు. ద్వంద్వప్రభుత్వమును తిన్నగ నిర్వహించిరాయని పరీక్షించి, సంస్కరణములను తగ్గించుటో హెచ్చించుటో వేరు. రాయల్ కమిషనువారు కడపటి మార్గము నవలంబించుచో, ఇంగ్లండుకును ఇండియాకును తీరనినష్టము గలిగించినవారగుదురు. పరీక్షలకు హిందూదేశ మంగీకరింపబోదు. మరి కొన్ని నిర్ధకసంస్కరణముల నొనగిన మాత్రాన భారతీయులు సంతృప్తి జెందజాలరు. కృత్రిమస్వా తంత్ర్యముతో వారికి బనిలేదు. స్వరీపాలనము దక్క నితరవరములవలన ప్రయోజన ముండదని వారు అనుభవములద్వారా గ్రహింపగలిగిరి. కృ త్రిమ స్వాతంత్ర్యముతో తనకు బనిలేదని ఈజిప్టు ప్రకటించుచున్నది. హిందూదేశముగూడ అట్టి సత్యమునే చాటుచున్నది. భారతీయు లాండోరు లు పోరాడుకొనుచు, ఏకమత్యవిహీనులై మెలగు చున్నారుగాన, స్వరీపాలన మియనక్కరలేదని, బ్రిటీషుమంత్రులు తలంచుచో, కొంతకాలములు గడువవచ్చును! కాని, త్వరలో హిందూదేశము తన హింసాత్మిని గ్రహించి, మరియొకమారు స్వేచ్ఛను గోరకమానదు. తత్సంపాదనకై కృషినిలువక మా నదు. ఏకమత్యమును బలపరచుకొనక మానదు. స్వాతంత్ర్యతృప్తి ప్రజలను పీడించుచుండ, ఎంతకాల మని వారు ఉపేక్షవహింపగల్గుదురు? ఇంగ్లండుకు దూరదృష్టి గలదేని, హిందూదేశమునకు వెన్నెంటు నే స్వరీపాలనమిచ్చుట తనకును సామ్రాజ్యమున కునుగూడ లాభకరమని గ్రహింపగలదు. హిందూ దేశము నావరించిన మాంద్యమును, జడత్వమును చిరకాలము నిలువబోవని మాత్రము గ్రహించుట ముఖ్యము.

మద్యపాననిషేధము: మంత్రయూహ

మద్యపాననిషేధముకట్ట మదరాసు ఎక్సైజు మంత్రిగా రేకారణముచేతనో సంపూర్ణోత్సాహము జూపుటలేదు. వీరియభిప్రాయము లింకను వెను కాడుచునే యున్నవి. సంపూర్ణనిషేధము నవలం బించుచో, కష్టములు వానియంతటయవియే సమసి పోవుననియు, ఉన్మాదకరణాలయములు, ఆస్పత్రు లు, పోలీసు, మేజిస్ట్రేటులకగు ఖర్చు తగ్గుననియు, శాసనసభ్యులగు డానియల్ థామసుగారు ఉదక మండలమునందు ముచ్చటించిరి. ఈసభ కధ్యక్షుత వహించి, డి. బి. ఆరోగ్యస్వామిగారు దెలిపిన విషయములు ఆశ కెడమియకున్నవి. వీరి దృష్టికి గోచరించునది, ఆర్థికసమస్య యొక్కటియే. మద్య

పాననిషేధమును ప్రభుత్వమువారు ఆదర్శముగ కైకొనినను, ఎప్పటికి జేరవలయునో నిర్ణయింప రయిరి. ప్రభుత్వము వారివిషయమై ఆలోచించు చున్నారని, మంత్రిగారు చెప్పిరి. అంతటితో మారు కొనక, మద్యపాననిషేధమువలన గలిగెడి రివిన్యూ నష్టము భర్తీయగువరకు, గమ్యస్థానముచేరుటకు వీలుండదని, మంత్రిగారు స్పష్ట ప ర చు ట చే ఇక్కార్యము చూపుమేరలో నెరవేరగలదని తలంపవీలులేదు. మద్యపాననిషేధము ప్రబలినకొల దియు, నేరములు తగ్గగలవు. రోగములు తగ్గిపో గలవు. అట్టితరి, పరిపాలనపుఖర్చు పైతము తగ్గునో ముందుగరివిన్యూనష్టముభర్తీచేసి, ఆపిమ్మట సంస్కరణకు గడంగవలయుననుట పాడిగాదు. ఇటుల భర్తీచేయగలవారెవరు? ప్రభుత్వమువారే గద. రివిన్యూ ప్రజలవశమందు లేదు. రాష్ట్రకప్పములు తొలగుటవలన గలిగెడి లాభమును, మద్యనిషేధ మున కేల యుపయోగింపగూడదు? ఇచ్చయున్న చో, మార్గము లభుడే గనుపించును. నీలగిరియందు బడగజాతివారికి మద్యపాననిషేధమువలన అమిత లాభము గలిగెనని, మంత్రిగారే యంగీకరించిరి. అట్టితరి, ఇతరప్రదేశములలో ఎక్కుడు నాగరి కము గలవారికి మద్యపాననిషేధమువలన విశేష లాభముండదో? మిగిలినముగను తెక్కింపక, కొన్నిభాగములందు దయనను మద్యపాననిషేధ మును వెంటనే విధించుట యవసరము. రివిన్యూ ప్రశ్నను ప్రభుత్వమువారు సరకుకైకొనగూడదు. ఏ కార్యమయినను ప్రజల సీతికిని, ఆరోగ్యమున కును, హానికరమగుచో, దానిని వెంటనే నివారిం చుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మము. రివిన్యూ కొరకు ప్రజలలో దుర్మీతిని బెంచుట పాడియగునా? ఇందువలన పరోక్షముగ దేశమునకు మితిలేని హాని చేకూరుటలేదా? ప్రజలమేలుకన్నను రివిన్యూ ఎక్కుడు ముఖ్యమా? దుర్మీతికి ఫలమగు నిట్టి రివిన్యూను ప్రభుత్వమువారు వెంటనే వదలుకొని, ఇతరవిషయాల రాబడిని వృద్ధిజేసికొనినగాని, మద్య పాననిషేధము కొనసాగజాలదు. లేనియెడల, ఎప్పటికిని మద్యపానసంస్కరణము తీర్మానము లో మాత్రమే నిలిచియుండును. అ మెరి కా లో మద్యపాననిషేధమును విధించినపుడు, యిటుల వెనుకాడియుండలేదు. జప్తిసుమంత్రివలె, స్వతంత్ర మంత్రియు వెనుకాడుచో, వీరి అతిశయ మేముం డును? మద్యపాననిషేధము విషయమై మంత్రి గారికి నిజమగు నభిమాన మున్నచో, సి. రాజగో పాలాచార్యులుగారు తయారుజేసినచట్టము బోలు చట్టమును వెంటనే ప్రవేశపెట్టవచ్చును. అం దు తగిన రక్షణోపాయములు గలవు. అటుగాక, రివిన్యూ నష్టము పూర్తియగువరకు, సంస్కరణము జరుగదని పలుకుట, దానికినున్న జుట్టుటయే య గును. ప్రభుత్వమువారిటుల మెలగినను, దేశ నాయకులు మరియొకమారు మద్యపాననిషేధ సంస్కరణవ్యాప్తికై పాటుబడవలయును. ప్రజలలో ప్రబోధము గలిగింపవలయును. రాజకీయప్రముఖు లే గాక, యితరులుగూడ యందుకు తోడ్పడ వచ్చును. లేనియెడల, మద్యపానదురభ్యాసము తొలగుట దుర్లభమగును.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు

మొన్నటిదినుము నీచియొద్దను జరిగినసభలో శ్రీమంత్ శ్రీనివాసయ్యంగారు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణావశ్యకతను సహేతుకముగ నిరూపించిరి. తమిళనాయకు లింతవరకును తమిళరాష్ట్ర నిర్మాణమును వాంఛింపకుండుటకు కారణము శ్రీనివాసయ్యంగారికి తెలియలేదు. ప్రత్యేకతమిళ రాష్ట్రమువలన, ప్రస్తుతమున్న స్వల్పలాభములు రాన్ని తమిళ-విద్యార్థికులకు తగ్గవచ్చును. ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందేమి, కర్నాటరాష్ట్రమునందేమి, కనుభూమి కిప్పటికిని ఉద్యోగములు లభింపక బోవచ్చును. కాని ప్రత్యేకరాష్ట్రములవలన ప్రజా సామాన్యమునకు గలిగెడి సౌకర్యములు మిక్కిలముగ గ్రహింపవలయును. వీని ముందర విద్యార్థికుల సౌకర్యముల సంతగ పాటింప నక్కరలేదు. భాషలబట్టి రాష్ట్రములను నిర్మించుచో, పరిపాలనము దేశభాషలలో జరుగుటయు, ప్రజలు పరిపాలనమునందెక్కుడు శ్రద్ధ వహించుటయు తటస్థించును. పాలకులకును పాలితులకును మధ్యనుండెడి మంతరము తగ్గును. స్వపరిపాలనము లభింపక ముందు రాష్ట్రము లేతరుననున్నను, స్వపరిపాలనము ప్రజలనుభవించునమయమున, రాష్ట్రములను భాషలబట్టి నిర్మించుట యత్యంతావశ్యకము. ఈ సంగతిని మాంటుఫర్డు గ్రంథకర్తలే నిర్వహించిరి. కాంగ్రెసుమహాసభ భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములనేర్పరచినవిమ్మటనే కాంగ్రెసునందేశము మూలములకును బ్రాకినది. జనసామాన్యము రాజకీయవ్యవహారములలో పాల్గొనుట తటస్థించినది మతభేదములు తొలగి, సాంఘికకలహములు చల్లారుటకు, భాషాప్రయుక్తవిభాగము లనుకూలించగలవు. శ్రీనివాసయ్యంగారు తమిళరాష్ట్రనిర్మాణము విషయమై తమిళులను ప్రోత్సహించుటకు యావచ్చుకీని నీచియొగింప వాగ్దానము జేసిరి. భాషలబట్టి రాష్ట్రములను నిర్మింపకబోయినచో, శాసనోల్లంఘనము గావింపవచ్చుననిగూడ, వీరు పలికిరి. ఆంధ్రులు ప్రత్యేకరాష్ట్రనిర్మాణమునకై కృషిసలుపుట కింత కన్నను అనుకూలనమయము లభింపబోదు. అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణావశ్యకతను నిరూపించుట సుభచిహ్నము. ముందరాను శాసనసభవారిదివరకే ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము నామోదించిరి. భారతశాసనసభవారు కూడ తప్పక యామోదించెదరని నమ్మెదము. ప్రస్తుతసమయమున, భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవిభాగ మత్యంతావశ్యకమని, రాజకీయవేత్తలు గ్రహించుచున్నారు. ఈవిషయమై గల దురభిప్రాయములు తొలగుచున్నవి. ఇట్టి యనుకూల పరిస్థితులలో ఆంధ్రులు ప్రత్యేకరాష్ట్ర సంపాదనకై పాటుపడని యెడల, మరల నిట్టి సమయము లభించుట దుర్లభమగును. ఆంధ్రులకు విశ్వవిద్యాలయము లభించిన మాత్రాన, వారి యభీప్రము నెరవేరదు. రాష్ట్రము లభించినగాని, ఆంధ్రులు తృప్తిజెందజాలరు. ప్రత్యేకరాష్ట్రమును సంపాదించుటచే, ఆంధ్రులు ఈ మేలు నే గాక, దేశ శ్రేయమును గూడ పెంపొందింపగలరు. స్వరాజ్యమునకు తగిన పునాదులను వైవగలరు. స్వరాజ్యానుభవమునకు భారతీయులకు త్రోవజూపగలరు. ఈవిషయమై తగిన యాందోళన జరుగునని నమ్మెదము.

ఇంగ్లండు: రుమ్యా

ఇంగ్లండు రుమ్యాసంబంధ మేచుగునని, ఈ పురు విశిష్టించుచున్నారు. ఆర్కాసు సంవేది భవనమును బ్రీటీషు ప్రభుత్వము వారికి పత్రము కొరకై బలసంతముగ సోదాజేయటయు, ఆ పత్రము తుదకు దొరకకబోవుటయు, విషమస్థితికి కారణమయ్యెను. ఇట్టిచర్య అంతర్జాతీయసంబంధమునకు విరుద్ధమని, రుమ్యాప్రభుత్వమువారు దెలిసిరి. రుమ్యాకు బదులు జెప్పచు, ఛేబర్లేనుగారు తమ చర్యను సమర్థించుకొనిరి. ముందేమి జరుగును? డెయిలీమెయిలు పత్రికకు రాజకీయ విలేఖకుడు దెలిపిన సమాచారము ప్రకారము, ఇంగ్లండు రుమ్యా సంబంధము తెగిపోక తప్పదని బ్రీటీషు మంత్రులు భావించుచున్నారు. రాబోవువారమున, వాణిజ్యపు ఒడంబడికయు, రాజకీయ సంబంధమానుగూడ అంతరించి నటుల, బ్రీటీషు ప్రభుత్వమువారు రుమ్యాకు దెలిపెదరట. ఇటీవలనే, రుమ్యాను అంతర్జాతీయసభలలోనికి రానిచ్చుచున్నారు. రుమ్యాకును ఇతర జాతులగును మధ్య సంఖ్యము ప్రబలునని, తలంపబడుచున్నది. ఇట్టి సందర్భములలో ఇంగ్లండు రుమ్యాను బహిష్కరించుచో, మిగిలిన రాజ్యముల వారును వీరి మార్గము ననుసరింపకబోరు. ఇతియగాక, దక్షిణ చీనాతో ఇంగ్లండు ఇటీవలనే తన సంబంధమును వదలుకొనెను. ప్రపంచశాంతి కిట్టి పరిస్థితులు తోడ్పడజాలవు. విశాలభావపూరితులగు మంత్రు లిట్టి వ్యవహారములను చేపట్టినగాని, భావిరిజామ మనుకూలముగ నుండజాలదు. ఛేబర్లేనుగారికి, ప్రాతమార్గములే రుచించుచున్నవి. విశ్వకళ్యాణదృష్టి వారి నావహించుటలేదు. స్వల్పలాభసప్తములనే వీరు ప్రధానముగ పాటించి, నిజ శ్రేయమును గమనింపకుండుట శోచనీయము.

హిందూ దేశము: దూరశ్రవణము

ఇంగ్లండుకును న్యాయమూర్తుకును మధ్య దూరశ్రవణము జరుగుచున్నటుల వార్తలరు దెంచుచున్నను, హిందూ దేశమునందట్టి ఏర్పాటు ఇంకను జరుగలేదు. కాని, ఈనెల 20-వ తేదీరాత్రి యూరపులో బుట్టిన ధ్వనులు కలకత్తాలో స్పష్టముగ వినిపించినటుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. జేవిసుకప్పు తెన్నినుపందెముల వివరములుగూడ స్పష్టముగ వినిపించెనట. ఇక ముందునుండియు లండనులో బాడెడి సంగీతము, కలకత్తా చెన్నపురి మున్నగు పట్టణములలో వినిపించుట కెట్టియాటంకముండదు. దూరశ్రవణముతో బాటు దూరదర్శనముగూడ గలుగవచ్చును. పాటతో బాటు పాటకుల ముఖవీక్షణలాభముగూడ గలుగుచో, కొరంత పూర్తిగ తీరును. ప్రకృతిశాస్త్రమహిమలతో బాటు, ఆధ్యాత్మికసంపదగూడ వృద్ధి యయినగాని, మానవులకు విజానందము గలుగజాలదు.

టిల్దెనుగారి విజయము

తెన్నిను ప్రపంచమునందు, టిల్దెనుగారు అద్వితీయప్రతిభ గాంచిరి. కాని రెండుమూడుసంవత్సరములనుండియు, ఫ్రెంచి నిపుణులవలన టిల్దెనుగారిోడిపోవుచుండిరి. టిల్దెనుగారి శక్తియు ముగిసెనని, పలువురు తలంపసాగిరి. లాకస్టీ, బోట్రాగార్ల ప్రతిభ హెచ్చెను. ప్యారిసులో నిటీవల జరిగిన

తెన్నిను పందెములో తిరిగి టిల్దెనుగారు లాకస్టీ గారిని రెండు సెట్టులలో వరుసగ నోడించినము, కొత్తరకపు ఎత్తుల నెత్తిరనియు, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. టిల్దెనుగారి ఆటస్వభావము నెరిగినవారెవరును, వారి శక్తి మంతరించెనని తలంపజాలరు. ఎదుటివారి ఆటనుబట్టి, తమ ఆటను మార్పుకొనగల శక్తి వీరికి గలదని ప్రతీతి గలదు. వీరికిని బోట్రాగారికిని జరిగెడి సంకులమునకు ఫలిత మేమగునో చూడవలయును.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయ ఒడంబడిక తిరిగి వెనుకకు బోయెనని, ఆండ్రూసుగారు తెలుపుచున్నారు. జెడాచట్టము, వివిధపక్షములవారి దృష్టి నాక్రమించుచున్నదట. ఈవేడిలోనే, ఒడంబడిక శాసనముగానిచో, భావిపరిస్థితు లెటులుండునో జెప్పవీలులేదు. ఇదివరకే నేటాలునందు తీవ్రప్రాతి కూల్యము ప్రబలినటుల, వార్తలు దెలిపెను. ఇయ్యది క్రమక్రమముగ నన్నిప్రదేశములకును వ్యాపించుచోనాశ్వర్థ్యపడ నవసరముండదు. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి తిరుణమున వెడలుటవలన, భారతీయులలో ఆశ పెరుగవచ్చును. కాని శాస్త్రిగారి పలుకుబడి, తెల్లవారి నెంతవరకు ప్రేరేపింపగలదో ముందుగాని తెలియదు.

అకాలీ నిర్బంధితులు

బెంగాలు ఆర్థి నెన్ను నిర్బంధితులవలె, అకాలీ నిర్బంధితులనుగూడ ప్రభుత్వమువారు విడువకున్నారు. పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ప్రతిష్ఠనే ముఖ్యముగ భావించుచున్నటుల దోచును. వీరి పట్టుదల వలన, గురుద్వారా చట్టము శాంతముగ కొనసాగు మార్గము దప్పచున్నది. తమయనమృతి జూపుటకు అకాలీ సభ్యులు శాసనసభ్యత్వములకు రాజీనామాల బుజిరి. ప్రజలచే నెన్నుకొనబడిన సభ్యులేగాక, నామినేటెడు సభ్యులుగూడ గాజీనామా నిచ్చినటుల, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. అకాలీ సభ్యులపట్టుదల ప్రశంసార్హము. కార్యసాధనవిషయమున, ఇతరులెల్లరకును వీరు మార్గదర్శకులగుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి కనయినను వెనుకటి దృక్పథమును విడిచి, సామ్యమార్గము నవలంబించుట ప్రయోజనకరము.

ఆంధ్రనాటక సభ: పృథ్వీరాజు

ఆంధ్రనాటకసభవారు వీరరసప్రధాన మగు పృథ్వీరాజు నాటకమును నిన్నటిదినము ఎన్వెన్ల సేతు నాటకశాలలో కడు మనోహరముగ ప్రదర్శించి ప్రేక్షకులనున్నవలకు ప్రాతులయిరి. కథ సామాన్యముగ కెల్ల చెరిగినదే. నటులెల్లరును తమ ధర్మమును యథావిధిగ నిర్వహించినను పృథ్వీరాజు సంయుక్త పాత్రధారులు ప్రత్యేక ప్రశంసకు పాత్రులని చెప్పకతీరదు. పృథ్వీరాజు పాత్రధారులకు కామాక్షిమందరాశాస్త్రిగారు తమ వీర్యకార్య ప్రతాపములను జూపునపుడేమి, మాతృదేశ ప్రేమను కనబరిచునపుడేమి ప్రేక్షకులను పులకాంకురితులగావింప గలిగిరి సంయుక్తపాత్రధారులకు సీతారామశాస్త్రిగారు కనబరచిన ప్రేమవిలాసములను పతిభక్తియు, భర్త సాహసములను సూపరుల కచ్చెగపు గలిగించెను. హిందూదేశము తనస్వేచ్ఛకు కోల్పోయిన విధమును ప్రత్యక్షముగ జూచినపుడు ఎట్టివారి హృదయమయినను విషాదమున మునుంగక మానదు. దేశచరిత్రకు సంబంధించిన నాటకముల నింకను ప్రదర్శించి ఆంధ్రనాటక సభవారు దేశభక్తిని పురికొల్పెదరని నమ్మెదము.

“బొంబాయిలో స్వరాజ్యసాధపున”దులు సాఫీపబడెను

మదరాసు కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులచర్య సమర్థింపబడుట

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ఐకమత్యసందేశము

వి. రామదాసుగారు ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్ణయాధికారము నాక్సేపించుట

(శ్రీ)- రంగసామిఅయ్యంగారు, సత్యమూర్తి, ఆచార్యప్రభృతుల ఉపన్యాసములు

“రాజకీయములం దుండునంతవరకు నేను మితవాదిగ మారబోను. శాసనసభలందును రాయల్ కమిషనులందును నాకు విశ్వాసము లేదు.”

శ్రీ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

“చెన్నపురి కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులకు మంత్రివర్గముతో సహకార మిదివరలో లేదు. ప్రస్తుతము లేదు. ఇకముందుండ బోదు”

శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారు

“నే నసంభవముగ తలచినపనిని శ్రీనివాసయ్యంగారు సమర్థింపజాలిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘము లేనియధికారమును తలపై బెట్టుకొనినది”

శ్రీ వి. రామదాసుపంతులుగారు

హిందూమస్లిము సఖ్యత-స్వరాజ్యపునాది

మొన్న బొంబాయిలో సమావేశమైన ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ అనేకవిధముల సంస్థానీయులు. ఈ సభయందు స్వరాజ్యసాధమునకు శంఖుస్థాపన నిరముగ గావింపబడినది. ఏమనిన హిందూమహమ్మదీయ సహకారములేనిది స్వరాజ్యము అసంభవము. కాకపోయినను అసంభవ మనగలుగునంతటి కష్టసాధ్యమని గుర్తింపవలెను. అసహాయోద్యమవిచ్ఛిన్నానంతరము నేటివరకు హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యత సాధ్యముగానిదై ఇరుసంఘములవారిలో ఎడబాటు అధికమగుచు వచ్చెను. సాంఘికవిభేదములు నిజమైనవి కావనియు రెండు సంఘముల నాయకులందుగల అవిశ్వాసము సంశయములన జనించిన రాజకీయ వ్యక్తిభేదములేయని నేను కనుగొంటిని. రెండుసంఘములకును పాదుకొనిన ద్వేష మెందునూ లేదు. అజ్ఞానము, అపనమ్మకము, నాయకుల అసామర్థ్యము, వ్యక్తిపరముగ అనూయ, మాత్సర్యములే ఇందులకు కారణములు. తగవులు, కోట్లాటలవలన హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యత దుర్బలముగ గన్పించెను. కాని భారతీయ హృదయ మెప్పటియట్లే యుండెను. హిందూమహమ్మదీయ లిరువురయందు జాతీయ భావనబంధము లేకుండిన 1921 సం॥నందెట్లు ఏకీభవింపగలిగియుండురు? సాంఘికోద్యమము జాతీయతకు మార్గ మనియు సాంఘికోద్యమమువలన స్వరాజ్యము చేకూరుననియు కొందరితలంపు. ఇంతకంటెను ప్రమాదము వేరొండలేదు. భారతీయులెల్లరకు అవిచ్ఛిన్నమును అభేద్యమునగు జాతీయోద్యమమే వాంఛనీయమును శిరోస్థమని ప్రజలును నాయకులును అంగీకరించిరి. నామిత్రులు జిన్నాగారి విషయములో గావించిన సహాయమునకు వారికి నేను కృతజ్ఞుడను. నారుమాత్రమేగాక మహమ్మద్ హఫీజ్, కిద్వానీ, మహమ్మద్ దాబాదు రాబా, డాక్టరు అన్నాసీ, షేక్ తాలీగార్ లెంతయో తోడ్పడిరి. సర్ ఆబ్దుల్ రహీంగారును చాల సాయ మొనర్చిరి.

“సంయుక్తనియోజకవర్గములె లాభదాయకములు”

సంయుక్త నియోజకవర్గము లావశ్యకములని మహమ్మదీయులు లోకొద్దంబడిక పిమ్మట గ్రహించిరి. అల్పసంఖ్యాకుల సంఘములకు ప్రత్యేకనియోజకవర్గములేమాత్రమును లాభదాయకములు గావు. క్రైస్తవులు, పార్సీలు, బ్రాహ్మణులు మొదలగు మైనారిటీ సంఘములవారు ఈ ప్రత్యేకనియోజకవర్గములవలన తమకెట్టి సంతృప్తిగాని లేదని తెలిసికొనిరి. కావున మహమ్మదీయమిత్రుల నేకు లీసంయుక్త నియోజకవర్గములగుర్చి దీర్ఘముగ నాలోచించిరి. ప్రత్యేక నియోజకవర్గములకై పట్టుబట్టిన హఫీదావూద్ గారు తమ ఆభిప్రాయమును మార్చుకొనుట వలన ఎంతయో లాభము కలిగెను.

“రెండుసంఘములకు సంపూర్ణన్యాయము”

దురదృష్టవశాత్తమున హిందువులు రాజకీయ విభేదములపై చీలిపోయిరి. హిందూసభ కేవలసాంఘికసభ గాదు. రాజకీయ మగుసాంఘికసభ. హిందూ నాయకులు పూర్వమునటి జాతీయ భావప్రేరేపకత యున్నారు. అందుచే వారి హృదయపరివర్తనకై పాటుబడుట నావిధిగను, మహాభాగ్యముగను ఎన్నుకొంటిని. మహారాష్ట్ర లీవీషయమందు నాకొసంగిన తోడ్పాటును నేను

తిరిగి చెల్లింపజాలను. హిందూసభాభిప్రాయములను వారు ప్రకటింపజాలిరి. లాలా లజపతిరాయగారును నేగావించిన నూచనలతో ఏకీభవించిరి. బొంబాయిసభలో గావించబడిన తీర్మానములు హిందూమహమ్మదీయసంఘములు రెంటికిని సంపూర్ణ న్యాయమును ప్రసాదించుచున్నవి. సింఘదేశమందలి హిందువు లిప్పటికంటె ఉత్తమసితియందుండగలరు. వారి కెట్టిసప్తము గలుగబోదు.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజన

భాషాప్రయుక్త విభజనమాత్రముపై నీమాచన ఆధారపడియున్నది. ఆంగ్లభాష భారతదేశమునకంతటికిని సామాన్య భాష గనుండజాలదు గావు న ఆ భాషపై ఐకమత్యమేర్పడగలదని నమ్ముజాలము. ఈ భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు కాంగ్రెసునం దింతకుపూర్వమే గావింపబడినవి. స్వరాజ్యపరిపాలనకు నిదర్శనముగ కాంగ్రెసుకు అనుకూలగు విధానము దేశమునకుగూడ అనుకూలముగ నుండితిరును. సింఘదేశముతోబాటు ఆంధ్రకర్నాటకదేశములకు గూడ ప్రత్యేక రాష్ట్ర మొసంగటకు తీర్మానింపబడినది. చెన్నపురి శాసనసభ యందు ఆంధ్ర తమిళసభ్యులెల్లరును ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రమునకై సమ్మతులొసంగు లెంతయు ముదాపము. కర్ణాటకులకును ఇయ్యది అవశ్యకమే. తమిళులు తమకు ప్రత్యేక రాష్ట్రమునెల యాశింపఁగో నాకు తెలియకున్నది. నా తమిళసోదరుల తరపున నేను వారికి ప్రత్యేక రాష్ట్రమును కోరుచున్నాను. (వినుడు, వినుడు.)

శాసనోల్లంఘనమునకు తగిన యవకాశము

పనికిమాలిన ఈ మాంటెగ్యూ ఫలమ్ముపట్ల సంస్కరణములకు తుడుపుబెట్టి భారతదేశమును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగ విభజింపవలెను. (హర్షధ్వనులు) ఈ విధానము నెవ్వరు ప్రతిఘటించగలరు? వలయుచో శాసనోల్లంఘన మొనర్చుట కిది తగినవిధానము.

కాంగ్రెసు - కార్మికులు

దేశమునం దెచ్చట శాసనోల్లంఘనము పన్నుల నిరాకరణమును ప్రవేశపెట్టుటకు తావుగలదో విచారణ గావించుటకు తీర్మానింపబడినది. కార్మికోద్యమమందు కాంగ్రెసువారు నిజమగుద్రక్ష వహించు టావశ్యకము. ప్రస్తుతముండెడి ప్రేడుయూనియను సంఘములకు ప్రతిపాలముగ పనిజేయు నుద్దేశ మెందున లేదు. మీదుమిక్కిలి కాంగ్రెసువారు వారిసహకారముతో పనిజేయగలరు. ప్రేడుయూనియనుసంఘములు లేని తావులందు కాంగ్రెసువారు కార్మికసంఘములను నెలకొల్పెదరు. కార్మికులక్షేమాభివృద్ధిల నారయుట కాంగ్రెసువారిపరమధర్మము. కడకు నిరుద్యోగసమస్యను పరిష్కరించుటకును, దారిద్ర్యనివారణకై గదా మక మింతకృషిసలుపుట? కాంగ్రెసుయొక్కయు కార్మికులయొక్క ఆదర్శములు, ఆశయము లొక్కటియే యగుటవలన ఇరువురు కలసిపనిజేయనగును.

బ్రిటిషు వస్తుబహిష్కారము

చీనావారి స్వాతంత్ర్యసంరంభముతో సానుభూతిని ప్రకటించుటకై నేవాదేశమును పంపుటకు తీర్మానము గావించితిమి. బ్రిటిషువస్తుబహిష్కరణము అధికసంఖ్యాకులచే ఆహ్వాదింపబడెను. కేవలము కాగితముపై తీర్మానమును వ్రాసి అంగీకరించినంత మాత్రమున నెట్టిప్రయోజన ముండజాలదు. వ్యాపారమునందుండెడివారితో నీవిషయమై ప్రసంగింపవలసి యున్నది. అట్టిమిత్రులు నాతోకలసి సంభాషింప గోరుచున్నాను. ప్రాచీన భారతపరిశ్రమలను పునరుద్ధరించుటకు లేక ప్రస్తుతము నీరసిల్లుచున్న స్వదేశపరిశ్రమల పోషించుటకై బ్రిటిషు వస్తు బహిష్కరణము నవలంబించవలెను. ఇదియునుగాక బ్రిటిషువస్తు బహిష్కరణమువలన రాజకీయముగు ఒత్తిడి గలుగును. ఇందు ద్వేషముగాని, దౌర్జన్యముగాని ఏమాత్రమునులేదు.

భార్యను ప్రేమించుట, పరాంగనల ద్వేషించుట?

పురుషుడు తనభార్యను ప్రేమించినచో ప్రపంచమందలి స్త్రీల నెల్లరను ద్వేషించుట యగునా? (సప్తస్వ) అటులే నా దేశవస్తువుల నేను ప్రేమించిన ఇతరదేశముల వస్తువుల ద్వేషించుట గాజాలదు. కావున విదేశవస్తు బహిష్కరణము అవశ్యకము. విదేశవస్తు బహిష్కరణము బ్రిటిషు దేశమునకుమాత్రమే వర్తింపజేసినచో రాజకీయముగు ఒత్తిడిగలుగజేయజాలదు. అంతర్జాతీయసహకారమునుగూడ సంపాదించజాలియుండుము. చీనావారివలె నేమన మీబహిష్కరణమును కొనసాగించిన అపారముగు లాభము కలుగగలదు. ఇందు ద్వేషములుమాత్రమును లేదు. గాంధీమహాత్ముని ఆభిప్రాయ మీవిషయమై భేదించెను. కాని ఆఖిలభారతకాంగ్రెసు సంఘమువారు దీర్ఘచారణపై తీర్మానము నొకతూరి గావించినపిదప అడ్డానిని

బొంబాయిలో ఆఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశమునందలి నిర్ణయములనుగూర్చి వివరించుచు నిన్నటిసాయంత్రము చెన్నపురి తిలకుపట్టమనందు కాంగ్రెసుయూజమాన్యమున గొప్పసభ జరుపబడెను. దేశీయ మహాజనసభాధ్యక్షులగు శ్రీ మాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు సభకధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

శ్రీయుతులు ఏ. రంగసామిఅయ్యంగారు, వేమవరపు రామదాసుపంతులు, యస్. సత్యమూర్తి, యమ్. కె. ఆచార్య, చల్లా శేషగిరిరావుపంతులు, కె. భాష్యమయ్యంగారు, ముత్తురంగ ములీయారు, శ్రీ యస్. గోవిందరాజ ముదలియారుగారలు పెక్కిద్రు సభకరణించిరి.

శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారు

శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారిని సభకధ్యక్షులుగ నుపపాదించుచు శ్రీమాన్ అయ్యంగారు కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులై యుండుకాలములో హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యతకై పునాది ఏర్పరపబడినందులకు గర్వితులమును కృతజ్ఞులమునై యుండుటకు హేతువు గలదని పల్కిరి. బొంబయి సభయందు గావించబడిన తీర్మానములనుగూర్చిమాత్రమే నేను నుడువుట లేదు. ఆతీర్మానములు దేశమందలి హిందూమహమ్మదీయ ప్రతినిధి ప్రముఖులచే నెట్లు పార్షింపబడినవో దానినిగూర్చి ముచ్చటించుచున్నాను. హిందూమహమ్మదీయ నాయకుల వనములందుచెలంగు నీసహోద్యమ ఇకమందుగూడ పట్టిచో ఐకమత్యమును కామార్గము సిద్ధింపగలదని నాకు ధీరవిశ్వాసము గలదు. బొంబయిసభయందు రాజకీయపక్షములందు ఐకమత్యమేర్పడలేదని “హిందూ” మొదలగు మద్రాసుపత్రిక లసంతృప్తి జెందియున్నవి. ఇతరులు కొందరు తలంచునట్టి కార్య మంతటి కులభసాధ్యముగాదు. శ్రీ శ్రీనివాసయ్యంగారు అధ్యక్షులుగ నుండుకాలములోగ కాంగ్రెసు 1921-22 సం॥ లందే సితియందుండెనో అట్టి మహోన్నతదేశకు గొనిరాగల మని నమ్మకము గలదు.

మదరాసు శాసనసభయందలి కాంగ్రెసుసభ్యులు జన్మిసుపక్షమును అధికారమునుండి తొలగించి తిరిగి దరికిరా నీకుండ జేసినందువలన కాంగ్రెసుయొక్క గౌరవప్రతిష్ఠలను నిలువబెట్టిరిని బొంబయిసభ కరణించిన నాయకులెల్లరును సంతృప్తి జెందిరి. కాంగ్రెసువారికిని మంత్రివర్గమునకును సహకార మిదివరలోలేదు. ఇప్పుడు ఉండలేదు. ఇకముందు ఉండబోదు. శాసనసభయందు స్వరాజ్యావోళనను ఉన్నతస్థితి గొంపోవుటకు తరుణముకొరకై వేచియున్నాము. మీరెల్లరు బొంబయిలో ఆఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు గావించిన పనితో సంతృప్తి జెందియున్నారని ఆశించుచున్నాను. రాగల కాంగ్రెసుమహాసభ చెన్నపురియందు సమావేశమగును. చారిత్రక సుప్రసిద్ధమై యుండగలదు” అని పల్కిరి.

శ్రీ యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు

కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షులను, నాటి సభాధ్యక్షులను శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు హర్షధ్వనులు చేలగ నిలచి ప్రభుమున తమిళములో కొలదినిముసము లుపవ్యసించి పిమ్మట ఆంగ్లమం దీవిధముగ మాట్లాడిరి.

మృతాక్షరముగ జేయరాదు. వ్యవహారములకు తలవిలేటలు గలిగిన తమిళ లీకార్యక్రమమును జనుప్రదముగ నిర్వహించ వలెను.

“రాజ్యాంగ నిర్మాణము”

అసెంబ్లీ రాష్ట్రశాసనసభలందలి ప్రతినిధులనే గాక, భారతదేశమందలి వివిధపక్షముల నాయకులతో సంప్రతించి రాజ్యాంగ నిర్మాణప్రణాళికను తయారుచేయుటకై వర్గీకరింప కమిటీకి అధికారము సంపాదించినది. అ. భా. కాం. సంఘమందలి కొందరుసభ్యులు తలచినట్లు ఈ రాజ్యాంగవిధానమును తయారు జేయుట రాయల్ కమిషనుయేదంటే సాత్వమొసంగు నుద్దేశ్యము గాదు. నాకుగాని నైహూపండితునకుగాని అట్టి అభిప్రాయ మేమాత్రమును లేదు. దేశమందు రాజకీయ విద్యాప్రభోగన గావించుటకై ఇట్టి విధానమావశ్యక మని మా తలంపు. మనము వాంఛియున్న ఐదు దైనియో స్వప్నముగ తెలుపుటావ శ్యకమై యున్నది. ఈ ప్రణాళికను తయారుజేసి ప్రభుత్వము నకు తుదిపాఠ్యరీతిగ నొసంగగలము. అప్పుడే బ్రిటిషు ప్రభు త్వమును లొంగదీయుట కవకాశముండును. ప్రస్తుతము స్వరా జ్య మను పదమునకొక్కొక్కరు ఒక్కొక్క అర్థమును దీయుచు న్నారు. అన్ని రాష్ట్రములకును సమ్యక్మను నీ ప్రణాళికను తయారుజేసినచో నూతనాంశనను గలిగించి పరప్రభుత్వ హ స్తములనుండి స్వరాజ్యమునుబడయ వీలగును. అంతయేగాని రాయల్ కమిషనువారి సమక్షమున నేను సాత్వమొసంగబో వుట లేదు. రాయల్ కమిషనులందు నాకు విశ్వాసము లేదు. ఈ కమిషనులతో నాకు విమత్యులైనది. (నవ్వు).

చన్నపురి కాంగ్రెసువాదులచర్య సమర్థింపబడుట

చన్నపురి శాసనసభయందలి కాంగ్రెసువాదుల ప్రవర్తననుగూర్చి గృహకలలోమొకటి సంప్రదించినది. కాంగ్రెసు వాదులు మంత్రిపదవులను నిరాకరించి గౌహతి కాంగ్రెసు తీర్మానమందలి యొకభాగమును నిర్వర్తించిరి. రెండవభాగము ననుసరించి మంత్రివర్గ మేర్పడుటకు ప్రతిఘటనయు సలుపవలెను. ఒక మంత్రివర్గమును తొలగించి వేరొక మంత్రివర్గమును ఏర్ప రుటయూ యనునది ప్రస్తుతసమస్య. ఈ విషయము శాసన సభయందలి కాంగ్రెసుసభ్యులకే వదలివేయవలసి యుండును. దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారైనను ఒక మంత్రివర్గము నోడించి వేరొక మంత్రివర్గమును ఏర్పరచియుండలేదు. ద్వంద్వపరి పాలనా విధానమును అంతరింపజేయుట సాధ్యమైనచో స్వతంత్ర మంత్రివర్గమును ఏర్పరచియుండవలెను. ఈ విషయములందు సభయందలి సభ్యులకే నిర్ణయధికారమునొసంగవలెనుగాని ఇతరులు చొరగలిగియుండునట్లు నిష్ప్రయోజకము. కాంగ్రెసు సభ్యులు గావించిన పని యుక్తమైనది. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిర్వర్తించవలెనా లేక మంత్రివర్గము నోడింపవల యునా? మంత్రివర్గము నోడింపజాలనిచో కాంగ్రెసు తీర్మాన మందలి “సి.డి.ఇ.”క్లాజులందు వివరింపబడిన కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును కొనసాగించుచు ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును అంతయొం దించుటకై సమయమునకై వేచియుండవలెను. మంత్రివర్గ మేర్ప డుటకు ప్రతిఘటింపవలయుననిన ఏ మంత్రివర్గమునైనను ప్రతి ఘటింపవలెను. కాని ఒక మంత్రివర్గమునోడించి వేరొకమంత్రి వర్గమును దాని స్థానమందుంచుటగాదు. కాంగ్రెసునందలిపోరా టము గృహకలలోమొకటి పెంపుజేయును కావున ఈ యాందోళన నింతటితో కట్టిపెట్టవలసినదని నా మిత్రులనుగోరుచున్నాను. కాంగ్రెసుపట్ల నేనుసంపూర్ణభక్తివిశ్వాసములుగలిగియున్నాను. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి అభిప్రాయముల నిర ధించుటగాని వారి నిర్ణయముల ప్రతిఘటించు నుద్దేశ మేమాత్ర మును లేదు. ఎన్నటికైనను వర్గీకరింప కమిటీవారి నిర్ణయముల ప్రతిఘటించు నుద్దేశ మేమాత్రమునులేదు. ఎన్నటికైననువర్గీకరిం పకమిటీ వారి నిర్ణయములను మార్చుజేయుటకు అ. భా. కాం. సంఘమువారి కధికారముగలదు. కాని అ. భా. కాం. సంఘ మువారట్టి చర్యను గడంగరనిమాత్రము నమ్ముచున్నాను.

మనలోమనకు ప్రతిఘటన గలదు

మంత్రివర్గమునకు సహకార మొసంగువిషయమున చాల అపోహ లుండియుండవచ్చును. అట్టి సందర్భముల నే విచారించి పరిష్కరించుటకు నేను సంసిద్ధుడనై యున్నాను. ఆంధ్రులును, తమిళనాడు ప్రజలును, వియ్యనలూ, ఆక్షేపణలునూ నాకివిషయమందు తోడ్పడెదరని ఆశించుచు న్నాను. మనవిమర్శనాయకులను అధికారవర్గముపై నుపయోగించుటకు వాడిగనుంచును. కాని మనపై పదనుజేయవలదు. మనలనుమనము ప్రతిఘటించుటకు మనకంతయో ప్రతితిగలదు. ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించుట కింకను అధిక ప్రతిభగలవారైన యుండగోరెదను. శాసనసభయందలి కాంగ్రెసుపక్షమును విమ ర్శించుమిత్రులకే నాకంటెను శాసనసభ కార్యక్రమమందు దెక్కు డు విశ్వాసముగలదు.

“కాన్సిల్లో సమ్మతములేదు”

కాన్సిల్లు కార్యక్రమమందు నాకెన్నడును విశ్వాసము లేదు. శాసనసభలందు ప్రతిఘటనయొందినను దేశమందలి నోరొ గకతక ప్రోత్సహింపబడునని దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారును, సత్యమూర్తిగారులు చెప్పయొడిచివారు. కాని నాకానా దనయందు నమ్మకములేదు. రాజ్యాంగవిధానమును పాటించున

ద్యుట్తుకై శాసనసభలు నిర్మింపబడలేదు. శ్రీనివాసయ్యంగారు, రంగస్వామి అయ్యంగారులు విధానమును తుడుముట్టింపజాలరు. (నవ్వు). కాని శాసనసభల యందు రక్షక భటులుగ దేశమైనది కులుగ మన వారయి డుటమాత్ర మావశ్యకము. ప్రజాప్రతినిధి సభ్యులు మానమిత్రు లై యుండవలెను. రంగంగమందు వారు ప్రధాన సానము నాక్రమింపకుండురూ గాక. వారట్టి ప్రధానస్థానము సాక్రమిం తు రని నేనెన్నడును నమ్మియుండలేదు.

మితవాదినీగాను

నేనీ రాజకీయములందుండనంతవరకు ఎన్నటికిని మిత వాదినీగా మారను. నాచేనెనంతవరకు స్వరాజ్య సాధనకై ప్రయత్నింపగలను. పనిజేయక భుక్తిప్రియములు బబ్బువారే మితవాదు లయ్యెదరు! ఈ విషయమై నేను అహంభావముతో మాటాడినందులకు తుమింతురుగాక. వదరాసునందు కాంగ్రెసు సభ సమావేశముగానున్నది. మీరెల్లరు తోడ్పడి మహాసభ ను జయప్రదముగ నిర్వహింతురని నమ్ముచున్నాను నే ననేక రాష్ట్రములందు సంచారముజేయవలసి యున్నది. మీ యందరి తోడ్పాటు లేనిచో నేనీ చన్నపురియందేను జేయజాలియుం డును. కావున మీచేవోదోసంగి స్వరాజ్యోద్యమమును జయ ప్రదముగ జేయుడని కోరుచున్నాను! (హర్షధ్వనులు)

శ్రీ వి. రామదాసు పంతులుగారు

శ్రీ వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు మాట్లాడుచు జొంబులు అ. భా. కాం. సంఘమువారు గావించిన తీర్మాన ములు దేశమందు సంపూర్ణమగుసంపీతీరగల్గించినవనిరి హిందూ మహమ్మదీయ సభ్యులనుగూర్చి మనమెన్నిపాట్లుబడుచుంటిమో ఎల్లరకుబిదితమే డిల్లీయందు శ్రీనివాసయ్యంగారు గావించు చుంటిని. హిందూమహమ్మదీయ సభ్యుల అసంభవమనియే నేను తలచితిని. హిందూమహమ్మదీయ నానాయకులు తమతమసం ఘముల కనుకూలములగు సూచనల గావించుట కులభమైనపని. కాని ఇరుసంఘములవారికిని న్యాయమగు సూచనల గావించ వలసిన భారము శ్రీనివాసయ్యంగారిపై నుండెను. ఈకార్య సాధన మానవశక్తికి మించినదని నేను తలచి యుంటిని. అయ్యది సాధ్యమైనందులకు శ్రీనివాసయ్యంగారియశక్తి ఇనుమడిండును ఈ తీర్మానమును దేశప్రజలు ఆరగియందు బెట్టినచో ఆశ యము నిస్సంశయముగ ఈదేశగలను నాయకులవైమంచి భార మిప్పుడు ప్రజలపై వేయబడినది. కావున ప్రజలందరూ భక్తి తో తీర్మానము ననుసరింపవలెను.

కాంగ్రెసునందుండే వేర్వేరుపక్షములందు ఐకమత్య మును పెంపొందించుటకై ప్రయత్నము గావించబడినది. కాని అది సంపూర్ణముగ నెరవేరియుండలేదు. యజ్ఞోదిత సహకార వాదులుగూడ చర్యయందు సహృదయముతో పాల్గొనుట చూ డ ప్రారంభము కుభావముగ దోపగలదు.

గౌహతి తీర్మానమునను అర్థమును వివరించి దేశమునకు మార్గమును జూపెట్టుట కాంగ్రెసుసంఘమునా రొనర్చిన మరీ యొక ఘనప్రయోజనము. తీర్మానముయొక్క భావకంటెను అందలిభావము ప్రధానమైనది. మదరాసు స్వరాజ్యవాదులు గౌహతికాంగ్రెసు ఆజ్ఞాకొడంబడికరా లేదాయను విషయమై నే నిపుడు వాదించుచున్నాను. దానియందు దివిడియుం డు అభిప్రాయానుగుణ్యముగ వర్తించి యుండిరి నిక్కముగ జెప్పగలను.

“ఆంధ్రుల నిస్సారవాదము”

తీర్మానముయొక్క భావముకంటె భావనే ముఖ్యముగ నెంచి అక్షరములప్పకవర్తించిన దేశమున కెక్కుడు మేలుకలుగ గలవని ఆంధ్రమిత్రులు జెప్పుచున్నారు. ఈవాదనయందంతయో భ్రమగలదు. స్ట్రీలుకాన్సిల్లసభయందు తొమ్మిండుగురు స్వరా జ్యవాదులుగలరు. అవకాశము లభించినపుడెల్లరు గౌహతి కాం గ్రెసు తీర్మానము అక్షరము తప్పకవర్తించుచున్నాము. కాని మానిగ్నహామతగుండ మేరలేదు. “లేదు లేదని” కేకవిడుచు చేతులుపైకెత్తుటతప్ప మేము చేయగలుగునదెదయులేదు. కాని ఆమెల్లీయందు స్వరాజ్యవాదులు 45 గురు కలరు. ఇతరపక్ష ముల సహకారముతో ప్రభుత్వమునోడింపుటకు వారికి బలము గలదు. అట్టితేలి అసెంబ్లీయందలి కాంగ్రెసువారలకంటెను స్ట్రీలుకాన్సిల్లలోని తొమ్మిండుగురు కాంగ్రెసువారు కేశమున కెక్కుడు నేనజేయుచున్నారనటకంటె విపరీత ముండదు

“వర్గీకరింపకమిటీ నిర్ణయము సక్రమము”

వర్గీకరింపకమిటీచర్య మోసమును శ్రీ. ప్రకాశం, సాం బమూర్తిగారు త్వరపడి పత్రికలందు ప్రకటించినందుకు వి చారింపుచున్నాను. వర్గీకరింపకమిటీ తనవిధిని నెరవేర్చినది. అందెట్టితప్పుదము నులేదు. ఈ వ్యవహారమును వెంటనే పరిష్కరించుకొనుకాలములో నిర్ణయమొసంగుటయే వర్గీకరింపకమి టి గావించిన దోషము. ప్రకాశం, సాంబమూర్తిగారిపట్టి అభి ప్రాయము లొసంగుట కేమి ఆధారముగలదో నాకు తెలియకు న్నది.

“బహిష్కరణమొనగలకు ఎన్నిజూపుడు”

కాన్సిల్లులందు గావించుపనియు వెలుపలదేశములో జరి గెడిపనియు ఒకదానిపై మరొకటి ఆధారపడియుండుననినా

యభిప్రాయము. కొంతకాలముక్రితము శాసనసభలందలి కాం గ్రెసువాదులపై ప్రభుత్వమువారు లక్ష్యముంచెడివారు. నేడట్లు కాదు. కారణమేమి? దేశమందు కాంగ్రెసుబలము తగ్గుటయే. దేశమందు కాంగ్రెసు ప్రచారము విస్తరించి కాంగ్రెసుబలము సాపింపబడినచో కాన్సిల్లులో నుండెడివారి బలము వృద్ధియగు ను. అటులే కాన్సిల్లులోపల జరుగుననియు వెలుపలిపనికీతోడ్ప డును. కావున శాసనసభలలోపలను, బయటను జరిగెడిపని ని ప్రోత్సహింపవలెను ఖద్దరు, అప్పయ్యశ్వతా నివారణ హిందూ మహమ్మదీయ సభ్యులను సిద్ధాంతముల సాధారముగకై కొనిఉత్తే జకరమగు నిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రీశ్రీనివాసయ్యంగారు దేశీయుల కొసంగెరని నమ్ముచున్నాను. గ్రామపునర్నిర్మాణము వెంటనే జరుగవలసియున్నది. అటులొనర్చిన బహిష్కరణ వాదులకు దేశమందను పనిదొరకగలదు. దేశమందను వారు పనిలేని వాకౌటవననే కాన్సిల్లు కాంగ్రెసు సభ్యులతో ఎల్లప్పు డును పోరాడుచున్నార.

శ్రీనివాసయ్యంగారు :—నిజమైనమాట.

లేనియధికారమును తలపై పొట్టుకొనుట

రామదాసు పంతులుగారింకను ఇట్లు పల్కిరి. “బహిష్కరణవాదులకు అధికబలము గలిగినట్టిన్ని, శాసనసభాకార్యక్రమమునకు ప్రతిహేతులనుగుండరాష్ట్రకాంగ్రెసుసంఘము వారు తమ నిర్ణయములచే శాసనసభయందలి కాంగ్రెసుసభ్యుల బంధింపజూచుచున్నారు. శాసనసభా కార్యక్రమమందే విశ్వాసములేని కాంగ్రెసుసంఘము, కాంగ్రెసుసభ్యులు శాసనసభలను వదలివేసి రావలయునని ఎల్లు తీర్మానింపగలదో అర్థముగాకు న్నది. శాసనసభయందలి ఆంగ్రెసుకాంగ్రెసు సభ్యులు తమ రాష్ట్రసంఘ తీర్మానమునకు విధేయులైనచో శాసనసభయందలి కాంగ్రెసుపక్షమువారిచే ఖండింపబడెదరు. కాంగ్రెసుపక్షము వారి నిర్ణయమంగీరించిన రాష్ట్రసంఘమువారిచే ఖండింపబడె దరు. రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘమువారి నిర్ణయములు వారిని నిర్బంధింప జాలవు ఆంగ్రెసు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము తనకు లేని యధికారమును తలపై పెట్టుకొనెనని నాయభిప్రాయము.

అధ్యక్షుడు:—అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారికి తప్ప వేరెవరికిగాని అధికారములేదు.

శ్రీ రామదాసు పంతులుగారు ఉపన్యాసమును ముగించుచు స్వరాజ్యసాధనకు మనలో మనము పోరాడుట మార్గముగాదనియు కలతల నింతటితో ముగించి శ్రీమంత్ శ్రీనివాసయ్యంగారికి తోడ్పడవలెనని కోరిరి.

శ్రీ యమ్. కే. ఆచార్యగారు అధ్యక్షుని సేవల కొని యాడుచు కాంగ్రెసునందే భిన్నభిన్న పక్షము లుండుటకు విచారమును నూచించిరి. దేశమునందు కాంగ్రెసు సంఘముల బలపలచి కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని పట్ల భక్తి విధేయతల జూప వలసినదని కోరిరి.

శ్రీ ప. రంగస్వామి అయ్యంగారు

తమిళముం దిట్లు మాట్లాడిరి. హిందూమహమ్మదీయ ఐకమత్యముకొరకై పలు సంవత్సరములనుంచి పెక్కు ప్రయ త్నములు గాంచి ఎట్టి సమాధానమునకుగాని రాని సందర్భము లో బొంబాయి అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమునందు శ్రీ శ్రీనివాసయ్యంగారి అధ్యక్షతక్రింద హిందూమహమ్మదీయ నాయకులు సదానయితో సౌమనస్యమునగన్పరచి సమాధాన మునకు వచ్చుట దేశదరిత్రయం దెంతయు శుభదినము. ఇట్టి స దాన సౌమనస్యములు జేపడుటకై నే ఇంతకాలమునుండియు ఎన్నియో కలహములు వైమనస్యములు అభిప్రాయభేదములు గలిగినవి. భగవానునియనులన ఇట్టి ఘనకార్యము సాధింపబడి నది ఇంక మన నాయకులర శ్రీమంత్ శ్రీనివాసయ్యంగారి యొక్క కృషి ఆసామాన్యములు విశేషక్రిగాదు. ఈ హిం దూ మహమ్మదీయ సభ్యులకై మన అధ్యక్షులు దేశమునంతం తయు ప్రచారము సలుపునపుడు హిందూమహమ్మదీయ నాయకు లెల్లరు తమ హృదయములను విప్పి వారికితోడ్పడియుం డిరి. ఇది ముందు నిర్మింపబోవు ఘనసౌభ్రమమును పునాదిగా నుండగలదు. మనలో మన మీ సభ్యులను సాపింపగలిగినయెడ ల స్వరాజ్యంపావన దూరములోనుండబోదు. స్వరాజ్యరా జ్యాంగ విధానమును నిర్ణయించుటలో రాయల్ కమిషనువారి ఎదుట సాత్వమొసంగు నుద్దేశ మేమాత్రమునులేదు. ప్రభుత్వ మునా కి విధానము నంగీకరింపచో అప్పుడే పన్నులనిరాకరణ మో సివిలు శాసనోల్లంఘనమో ప్రారంభింపగలము. మదరాసు శాసనసభయందలి కాంగ్రెసు సభ్యుల ప్రవర్తననుగూర్చి వర్గీకరింపకమిటీవారు కాంగ్రెసు శాసనసభాసభ్యులను దారి జూపవలసివచ్చినది. వారు సంగతిసందర్భము లన్నియు విచా రించి సక్రమమైన అభిప్రాయ మొసంగియుండిరి. పినప ఉపన్యాసకులు మద్రాసు శాసనసభయందలి కాంగ్రెసు సభ్యుల చర్యను సమర్థించి వర్గీకరింపకమిటీవారు గావించిన తీర్మాన మంతయు న్యాయ మని పల్కిరి.

దీదప సభ వందేమాతరధ్వనులతో ముగింపబడెను.

హ్యోంకో పరిస్థితులు

ప్రతికూల కమ్యూనిస్టులు చుట్టవేయటం

హ్యోంగు హే పటాలమును తగ్గించుట

రుక్మి, మే 20:— రేపు ల్యాంపుక్ గారు హ్యోంగు హే కు వచ్చెదరు. ఇంటి పదిరోజులూ గెడరు. అచట బ్రిటిషు అధికారులతో పరిస్థితులను చర్చించెదరు.

సర్వ సాధికరి ఇతనిని కలిసికొనుటకు హ్యోంగు హేకు వచ్చుచున్నాడు. చియంగు కేషుగారిని కలిసికొనుటకు ల్యాంపుక్ గారు వస్తున్నారన్న మాట నిజముగాదు. పూసింగు కోటను ముట్టించుచున్నాడు. చియంగు కేషుగారు హ్యోంగు హేలో బయలుదేరిరి. హ్యోంగుకు వచ్చి సైన్యాధిపత్యమును పొందినట్లు చెబుచున్నాడు.

హ్యోంగు హే పటాలము

ను తగ్గించుటకు, ఇంకా చీనాపరిస్థితులు కుదురుపడలేదుగాన, వీలులేదని యుద్ధమంత్రి సర్ ల్యాంపుక్ వర్డిగ్ కు తుపాసుగారనిరి. పార్లమెంటులో వచ్చేవేసవిలో కొంత సైన్యమును అదుట్టు ప్రక్కల ఆరోగ్యముగ నున్న ప్రదేశమునకు బంపుటనుగూర్చి, ఉపేక్ష జేయుట లేదనిరి.

హ్యోంగు హే యుద్ధము

జరుగనున్నది. హ్యోంగు రేస్ కోర్సుగర్గర ప్రతికూల కమ్యూనిస్టు సేనలూ కేంద్రీకృతమైనవి. ఇతర సేనలతో ఏనిమిషము డికోనెడకో యుద్ధమునకునున్నారు. అందుచే చీనా ప్రజలు భయపడి విదేశీయులను పట్టణములోనికి వచ్చి చేరుచున్నారు. యాంగు సేన సేనలూ వియట్నామును సేనలతో జేరెను. పూచంగు సేనలతో పోరుచుండెను. హ్యోంగుకు 15 మైళ్ల దూరములో, హ్యోంగును ముట్టచేయుచున్నారు నలుమూలలనుండి. ఒక వాయవ్య మూలను మాత్రము చుట్టవేయలేదు. దక్షిణమున తూర్పున చియంగు కేషుగారున్నారు. పడమట యాంగు సేన, పూర్వ పార్శ్వమున వారున్నారు. ఉత్తరమున చాంగ్ లీనుగారున్నారు. అందుచే కమ్యూనిస్టులు వాయవ్యమున చెంగ్ ముఖముగా పోకతప్పదు. ఇది ముఖ్యమైన రైలు జంక్షన్. ఒక వేళ ఓకిపోయినచో కమ్యూనిస్టులు మంగోలియాకు పారిపోవుటకు వీలునటుల చెంగ్ గోవును బట్టుకొనవలెను. వీరు సిపింగును బట్టుకొని రనుచున్నారు. కాని ముందు కేగలేకపోవుచున్నారు. రెడ్ సిపియర్సు సైనికులు వీరిని వేధించుచున్నారు.

అతి భయంకరముగానే యున్నది. చీనా ప్రజలు నాకాకార్యాలయములలో నిండిపోవు చున్నారు. టిక్సెట్టుకు ఎంత అడ్డిగిలే అంతసామ్యు ఇస్తున్నారు. దేశీయగర్జనమునుండి మంద రాకుండజేయుటకు ప్రాత్యుబిటిషు పట్టణమును మూసి వేసిరి చీనా ప్రజలు. జాతీయ ప్రచారముతో సంబంధమున్న రషీయనులు జర్మనులు హ్యోంగు హేకు బయలుదేరు చున్నారు. కాని ఇంతవరకు చోటు దొరకుట లేదు. బోరోడినుగారు నిసిగిపోవుచున్నారు. ఒక విమానమును ప్రక్కనే బెట్టుకొనిరి.

సామాన్య ప్రతి

లండన్, మే 21:— మంచి ప్రతిని తయారు చేసినంత మాత్రాన చాలదు. ట్రాన్సుపోర్టు సౌకర్యములను హెచ్చు చేయవలెను. ఎక్కువ నేలను పండించవలెను. విత్తనములు మేలైన రకము ముఖ్యముగా ఎక్కువ జరుగుతు. ప్రపంచములో చాలా చోట్ల వర్షము లేకపోవుటచే ప్రతిపంట చేదినది.

నాషింగ్ బడంబడిక

ఫ్రెంచి పార్లమెంటు అంగీకరించుట

పార్లమెంట్, మే 21:— రోజు 12 8 గంటలు వారము 50 48 గంటలు పనిచేయవలెనను నాషింగ్ బడంబడికను ఫ్రెంచి పార్లమెంటు ఆమోదించెను. పెనెలువారు కొన్ని అధికారములను బెట్టుకొనిరి. బ్రిటను, జర్మనీ ఇంతకు పూర్వము గ్రునవరచినదానికి లోపల అంగీకరించిరి.

కర్త లిండెర్గారు వేలంపెట్టారు. 100 మైళ్ల దూరములో కనిపించిరి.

ఆర్మోన్ మందిరపు ముట్టడి

రుక్మి, మే 20:— పార్లమెంటులో వ్రాతమాలముగ చాంబర్లకు గారు రషీయా వర్తక రాయబారి ప్రతిపత్తిని గూర్చి ఇట్లు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి: 1921 వర్తకపు టూడం బడికలోనున్న హక్కులే రషీయా వర్తకపు టూడం కున్నవి. కిందుకుగారి పేరును రాయబారుల సానమున జేర్చుకొనవలెనని సోవియటు రాయబారి డిశంబరు 8 తేదీని గోరిరి. సోవియటు రాయబారులలో ఏసానమును ఆక్రమించుకొనలేదు గాన అట్లు చేర్చుటకు వీలులేదనిరి. గ్రేటు బ్రిటనులో నున్న ఇతర విదేశ ప్రభుత్వముల ద్రవనిధు లనుభవించు హక్కులైన వీరికిచ్చుటకు జేయవలెనని ఫిబ్రవరి 4 తేదీని వ్రాసిరి. వర్తకపు ఏజెంటు కార్యాలయమున నున్నవారికి ఇదివరలో 1921 వ బడంబడిక ప్రకారమున్న హక్కులనే ఇచ్చెదమని ఫిబ్రవరి 16 తేదీని ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

లిండుబర్గ్ నై మనిషుడు ప్యారిసుకు బయలుదేరెను, 20 తేదీ యుద్ధము 7/52 గంటలకు. బెర్లాడుగారు పోవుటకు వీలు లేకపోయెను, ఆతనిపై ఇక జేర్ జారీయగుటలేదు.

ఎడిలెయిడులో పాముల నాడించుచున్న నా జొకడు పాముకంటి చనిపోయెను.

మద్రాసు ఆంధ్ర సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

సత్తెనపల్లె స్టేషను వేరు మార్చబడుట

1927 సం॥ జూలై నెల మొదటి తేదీనుండి మిటర్ కేజ్ సెక్షనునైన గుంటూరు, ఫిరంగిపురము స్టేషనులకు మధ్య నున్న,

సత్తెనపల్లె స్టేషను వేరు:— (కోడ్ ఇనిషియల్స్ ఎస్. ఏ. సి)

“వీరి చర్చ”:— (కోడ్ ఇనిషియల్స్ సి. ఆర్. సి. ఏ.) అని మార్చబడునని యిందుమూలముగా అందరికిని తెలియ జేయడమైనది.

ఆయుర్వేద పత్రిక

బరంపురం, గంజాం జుల్లా 3690

ఆయువు, ఆరోగ్యము, సత్సంతానము, కుటుంబము, వైద్యసద్దాది ననేక విషయముల బోధించు తెలుగు మాసపత్రిక. స్త్రీ పురుషులకు మిక్కిలి యుపయుక్తము. వ్యాపక రులకు గొప్ప సహాయకరము.

సం॥ చందా రూ. 2-0-0

బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్స్ సంపాదకులు

200 రూపాయలు బహుమానము జేమ్సు - కొకోనటు ఆయిలు

(సుఖమైన నిధానమైన పరిమళము గలది)

మిక్కిలి పరిశుభ్రముగా నూతనమైన కొబ్బరి గిట్టలనుండి ప్రత్యేకముగా తీయబడిన నిర్మలమైన తైలముల తయారైనది. నవనవలాడు గల బావిపువ్వుల పరిమళమునిచ్చును. దీని నిర్మలత్వమునకు గ్యారంటీ యిచ్చెదము. అనేకులు వయటాయిలో తయారుచేసి చాకగా కొకోనటు ఆయిల్ చేరుతో ఒకరయించుచున్నారు. అవి వెంట్రుకులకును, తద్వారా మెదడునకును మిగుల హానికరమైనవి: ఈ “జేమ్సు కొకోనటు తైలము” అట్టి విదేశ తైలములచే తయారగుట లేదు. మరియు మిగుల శ్రేష్టమైనది. అట్టి మినార్ ఆయిలుతో తయారైనదని రుజువు చేయు వారు పై బహుమానమును పొందవచ్చును.

ఈ తైలము వెంట్రుకలను పెంచును. వృద్ధుత్వము నిచ్చును. తైలని వెంట్రుకలను నలుపునమును తెచ్చును. చర్మమునకు మృదుత్వము నిచ్చును. దేహమును మిగుల కాంతివంతమొనరించును.

హెచ్చరిక:— విదేశములనుండి విరివిగా వచ్చుచున్న కొప్పుల బాబు “క్రీములు” వగైరాలు దేహమునకు చెడదని వేరుగా చెప్పనవసరము లేదు. దేశీయ తైలముతో తయారైన ఈ పరిశుభ్రము “జేమ్సు కొకోనటు ఆయిల్”ను సదా ప్రయోగించి నుభవింపుడు.

జేమ్సు ఫో ఫ్యూమరి కంపెనీ, 48, టైరాగి ముఠానగర్, నుగరాను.

మహాత్ముని సందర్శనము

సర్ ఎం. విశ్వేశ్వరయ్య, దేశభక్త వెంకటప్పయ్య గోవింద రాఘవయ్యగార్లు మున్నగువారు సందర్శించుట

ఇటీవల నీడుట్టుపల్ల గ్రామములవారు చాలమందివచ్చి మహాత్ముని సందర్శింప నారంభించిరి. మహాత్ముడి చివరనుండుట వలనను ప్రముఖులతోను ప్రభుత్వోద్యోగులతోను సంభాషించు చుండుటవలనను మైనారు సంస్థానమునందు ఖడ్గ ప్రచారము చాలా హెచ్చినది. వెనుకటి మైనారుదిచానును బెంగళూరు గాంధీ సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు నగు హంజా హుస్సేనుగారును మరి యొక వెనుకటి దివాన్ సర్ మోక్షగుండం విశ్వేశ్వరయ్యగారును యిప్పటివాను మిర్జాపూరుకు యిస్కాయిలుగారును కలసి వచ్చి మహాత్ముని సందర్శించి చాలనేపు వెక్కుబిషయములను గూర్చి సంభాషించిరి. గాంధీగారికి ఆరోగ్యము బాగుగా కలుగుచున్నది. ప్రస్తుతము రక్తపుష్పాటు 150 ఎం.ఎం. ఉన్నది. ప్రతిదినమును పి కారు వెళ్లుచున్నారు. వెనుకటి క్షేత్ర యింకను పూర్తిగారా లేదు. కాని ఆరోగ్యమాదనలు బాగుగా కనబడుచున్నవి. ఇంకొక నెలరోజులపాటు యిచటనే విశ్రాంతి పుచ్చుకొనవలెనని డాక్టరులందరూ యేకగ్రీవముగా తెలిపియున్నారు. చాలనేపు ఆలోచించుట చర్చించుట సంభాషించుట మున్నగు పనులనేక ధాటిని చేయగూడదని వైద్యులు తెలిపిరి. నేటుజము నాలాలు బజాజు దేశపాండ్వా బాబూ రాజేంద్ర ప్రసాదుగారి చివరికివచ్చిరి. రాజగోపాలాచారిగారి చివరనే నివసించుచున్నారు. జాను నెలఖరువరకును యిచటనే యుండురని తెలియుచున్నది.

డి॥బి॥ ఎల్.ఎ. గోవింద రాఘవయ్యగారి చివరికివచ్చిరి. జాను నెల 15-వ తేదీవరకు నిచటనే యుండురు.

దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారు మహాత్ముని సందర్శించుట కిచటికివచ్చిరి. మహాత్మునితో మధ్యాహ్నము పూట చాలనేపు మాటలాడిరి. మహాత్ముడవును నూలుపడుకుంచుండెను. చాలమంది స్త్రీలును పురుషులునువచ్చి మహాత్ముని సందర్శించిరి. మహాత్ముడు పనిచేయుచున్నపుడు చాలక తృప్తితో సం తోషముగానుండెను.

చిక్కెల్లా పురము, బెంగళూరు సన్మాన సంఘమువారిచట మహాత్మునకును తదితరులకును సర్వసౌకర్యములను సమకూర్చుచున్నారు బెంగళూరు సేవాదళము వలంటిరులు హెచ్. రామా రావుగారి నాయకత్వముక్రింద పంతుల ప్రకార మిటనుండి సేవ చేయుచున్నారు. ఇప్పుడు కొండమీద చాల హాయిగనున్నది.

(అ. ప్రె.)

జార్జి జోసెఫుగారు మహాత్ముని సందర్శించుట జార్జి జోసెఫుగారి మహాత్ముని సందర్శించి బెంగళూరు వచ్చిరి. “మహాత్మునకు క్రమముగా వెనుకటి ఆరోగ్యము కలుగుచున్నది ఇప్పుడు ఉష్ణాధిక్యము లేదు. అసగా ఆయనలలో నొండతిగంత మాత్రముగనే యున్నదిగాని హెచ్చుగా లేదు. వెనుకటివలె ఇట్లుపైని మహాత్ముడు విశ్రాంతిలేకుండ పని చేయగూడదని భగవంతు డివ్యాధి రూపమున మహాత్ముని మందరించెనయే నేను తలచెదను. మహాత్ముడుగూడ నీ విషయమును గ్రహించియే యున్నాడు. వెనుకటి దారుణ్య మిప్పుడు లేదుగాన వెనుకటివలె సహర్షి శీలు కష్టపడి పనిచేయగూడదు. ప్రతిదినమును కొన్ని గంటలనేపు మాత్రమే పనిచేయవలెను గాని 24 గంటలును పనిచేయగూడదు. వేసవికాలములో నవలే ప్రయాణము చేయగూడదు. తక్కిన రోజులలోనైన ఏకదిగిని ప్రయాణము చేయగూడదు. శ్రమలేకుండ పనిచేయుచుండవలెను. ఈ విషయమును మహాత్ముడు గ్రహించియే యున్నాడు గాన నటులే చేయగలము” అని జోసెఫుగారు నడిపిరి.

(శ్రీ వెను.)

ఏలూరు పాండురంగ సినిమా హాలులో, బందరు ఇండియన్ డ్రెమటిక్ కంపెనీవారిచే

25-5-27 బుధవారము హరిశ్చంద్ర

29-5-27 ఆదివారము పాండవవిజయము ప్రదర్శింపబడును

హరిశ్చంద్రుడు } డి. వి. సుబ్బారావుగారిచే
కృష్ణుడుపాత్రలు } ప్రదర్శింపబడును.
కె. వి. రమణయ్యనాయుడు, బి.ఎ. బి. ఎల్. 3741 ప్రెసిడెంటు

“Bynin” Amara

జగద్వ్యాపితకీర్తిగలగొప్పటానికు
ఇది దేహమున కత్తెల్లకాలములో శక్తిని
ఉత్సాహము నిచ్చును, అజీర్ణము ఆకలి
లేమి, చే బాధపడు వారలకు అకలి
గర్భించి జీర్ణశక్తిని పెంపొందించును

లెనిక్ అమరా (ప్రతి గృహమునకు
ఉండవలసినది. 3466
హిందూదేశమునందలి అన్ని ముఖ్య
మైన ఉగ్రాణములయందును మందు
లమ్మువారి కడను దొరకును.

Allen & Hanburys Ltd.
LONDON
Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS,
Block E, 2nd Floor, Clive Buildings,
CALCUTTA

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ గ్రంథములో జర్మనీగారడి, హస్తలాభము, అంగ్ల ఇంద్ర
జాలము, మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, చీట్ల
పేక తమాషాలు, వినోదవిద్యలు మనుష్యుని మాయముచేయుట,
మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో కమాధియగుట, శరీరము
లేని తలచేత మాట్లాడెదముట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొద
లగు విచిత్రములున్నవి. దీనిచే మేజిక్ చేయగలరు. వెల రూ. 4.

చమత్కార గణితము:— (టెక్నబుక్ కమిటీ
వారిచే అప్రూవు కాబడినది.) ఇందులో విచిత్ర వినోద మనో
గణితములు, సమస్యలు, చిక్కుప్రశ్నలు, యుక్తి తమాషా
లెక్కలు, గణితావధానము గలవు. జ్ఞానము మనోబలము
ఇచ్చు రసవంతపు లెక్కలున్నవి. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన
పుస్తకము. వెల రూ. 1 వి. పి. చార్జి అ. ర. 5.
6 కి రూ. 5. 12 కి రూ. 9. పోస్టేజి యినాం.) 2113
(పి. ఆర్. జనార్దననాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

No. 315.

చక్కమైన సువాసనగల సబ్బు. పరిశుద్ధ
మైనవస్తువులు, శ్రేష్ఠమైన చందనతైల
ము మొదలగువాటినిండి చేయబడినది.
Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: **P. HOLT & Co., Ltd.**
P. O. BOX 237 3434
MADRAS.

గ్రామ పునర్నిర్మాణము

“గ్రామములను పునరుద్ధరించవలయు” నను శ్లోకం నలు
దిక్కులనుండియు వినవచ్చుచున్నది పత్రికలు తటదుగా నీవి
వయమునుగూర్చి వ్రాయుచున్నవి దేశనాయకులు ఉపన్యా
సము లాసంగుచున్నారు. దొరతనమువారు ప్రయత్నములు
గావింపబడునని చెప్పుచున్నారు నాబోటి సామాన్యులు ఎప్పు
డైన దైవమునకు పల్లెటూరి ప్రజలయెడ దయవచ్చునా? ఇవి
మరల నదరింపబడునా? అనియోచించుచు కాలమున కెదురు
చూచుచున్నారు. చేయునదిరేక, గ్రామవాసులు తమదైన
మునుగుర్చి చింతించుచున్నారు మార్పు అపేక్షింపబడుచు
న్నది. కాని అది వ్రాతలయందును వాక్కులయందును మాత్ర
మే జరుగుచున్నది. ఇంకను క్రియారూపముగ పరిణమించుట
లేదు. కాలము గడచిపోవుచున్నది కాని కార్యముమాత్రము
జరుగుటలేదు. లిఖిత వాగ్దానములయిన పనులను జరపుట
అతిసులభము. కార్యమును జరపిచూపుట ఆత్మంతకష్టము
ఈకార్యభారము దేశనాయకులపైనున్నది ఏమియు
కలుగని గ్రామవాసులమీదగాని మిడిమిడి జ్ఞానముగల సామా
న్య మానవులమీదగాని ఈభారములేదు. దేశసేవాతత్పరులైన
నాయకులారా! మీకొకట దేశ మెదురుచూచుచున్నది. శాసన
సభలనలన ప్రయోజనము లేదని మీరు గ్రహించియే యున్నా
రు. వానినలన హిందూదేశ బానిసత్వమునకు ముక్కిలుగ నేర
దని మీరు చూచుచున్నేయున్నారు. అయినను మీలో కొంద
రింకను ఆమోహమున బడి కొట్టుకొనుచు మార్గము నన్వేషించు
చున్నారు మహాత్ము డొక్క రాట్నము తప్ప మరి దేనినిగూ
ర్చియు నొక్క వక్కాణించుటలేదు. మనమందరమును పరమే
శ్వర సంపర్కమును గోరుచున్నాము. ఆతడు రమావినోదియై
వైకుంఠపురంబులో నగరిలో నామాలసౌధంబుదాపల నిందు
కాంతోపలొత్పల పర్యంకముపై నున్నాడు. ఆతనికిని మనకును
నడుమ భువంగహాసమున్నది. దీనిని గడచుట కనేకు లనేకమార్గ
ములను గనపఱచుచున్నారు. కొందఱా మార్గముల నేగి తుద
కంటపోనేరక వెనుకకు దిరుగుచున్నారు. అయినను ఇప్పుడు
ఒక్కమార్గము సులభమయినదని అందఱు సంగీకరించుచున్నా
రు. అదియే గ్రామపునరుద్ధరణము. నాయకోత్తములారా! మీ
రందఱు నితరమార్గములను విడనాడి, ఈమార్గమున నడచుచు
మాబోట్లనందఱను మీతోగూడ గొంపోయి పరమేశ్వరసంద
ర్శనభాగ్యమును బడయరాదా? ఈమార్గమునందు కొంచెము
కొంచెము ముండ్లు రాళ్లు లేకపోలేదు. కాని యిది యితరమార్గ
ములనె దుర్భేద్యముకాదు. ప్రజలు మీతోగూడనుండి అతి
సులభముగా మార్గములు సుసాధ్యముగా చేయగలరు. ఈ
మార్గమున బోయినచో పరమేశ్వరసందర్శనము సులభముగా
లభింపగలదని యనుభవజ్ఞు లనేకు లుద్ఘోషించుచుండ నిజ జాప్య
మొందులకా?

గ్రామపునర్నిర్మాణము—గ్రామపునర్నిర్మాణము అని
యనుచుండుటయేకాని, దానికొకవిధానము ఏర్పరుపబడి యుం
డలేదు. ఆంధ్రదేశ నాయకులకు టంగుటూరి ప్రకాశముగా
రివిషయమునుగూర్చి పత్రికలలో కొన్ని వ్యాసములు వ్రాసి
యుండిరి. ఇందుకొకట ప్రచారముచేయుదు మని చెప్పియుం
డిరి కాని వారయినను పనియెట్లు ప్రారంభింపవలయునో ఏ
విధముగా చేయవలసియుండునో ఒకవిధానమును నిర్ణయించియుం
డలేదు. గ్రామ పునర్నిర్మాణవిషయమున నాంగ్లముల ముంద
డుగువేసే చూపవలయునని నాచనోరధము. కావున నాంగ్లదేశ
నాయకులు సాధ్యమయినంత శ్రమముగ నొకచో సమావేశ
మయి ఆసమావేశమున నితరరాజకీయ సాంఘికవిషయములను
జోషింపక, ప్రత్యేకముగ గ్రామపునర్నిర్మాణమును కొనసా
గించుటకు దేశమున పర్యటనము సలిపి, ప్రజలను ప్రోత్సహించ
వలయునని కోరుచున్నాడను. నాయకు లేర్పరచు విధానము
ప్రజలకు ఆచరణీయముగా నుండవలయును. కాని ఆదర్శనీయ
ముగా నుండునట్టివిమాత్రమే కాకూడదు. చెట్టుననున్న కాయను
చూపించి ఉవ్విట్టారించిన లాభములేదు. కాయకోసికొనుటకు
కట్టను మురింపవలయును. కోసికొనుటను నేర్పవలయును. ఇది
నాయకులధర్మము. ఆంధ్రదేశసేనకై తమజీవితమును ధారవో
సిన ఆంధ్రపత్రికాధిపతులు, తమ పత్రికారాజమునందు ఒకపు
టను ప్రత్యేకముగ నుంచి “గ్రామపునర్నిర్మాణము” అను శీర్షి
కతో అందువిషయమై జరుగుచున్న పనియును ఒరుగవలసిన
కార్యక్రమమును వివరించి తెలుపుచుండ గోరుచున్నాడను.

నేకొక పల్లెటూరినాడను. నాకు రాజకీయము లంతగా
తెలియవు. అందుచే నాయకులకు నేను తెలుపదగిన యంత
ములుండవు. కాని పల్లెటూరిప్రజలు వాంఛించునదేదయో నాకు
తోచినంతవఱకు ఈ పత్రికాముఖమున మీయొడుట పెట్టదల
చినాడను. ఇందేమైన సారముండిన మీయోచనలోనికి చెచ్చి
యోచింపు నని మనవిచేయుచున్నాడను. నేను పత్రికలలో
వ్యాసములు వ్రాయుట కలవాటుపడినవాడను గాను. కొలదిగ
వ్రాసిన నా అభిప్రాయము నంతయును తెలుపలేదేమో అని

భయము అధికముగ వ్రాసిన పత్రికాధిపతులు తావొసంగకే
అని భయము

పాఠశాలలు

అయిదునందలవంది ప్రజలుగల ప్రతిగ్రామమునందు
పాఠశాల యుండవలయునను విషయమే దొరతనమువా చరిత్ర
రించినదియేకదా! అట్టి ప్రతిగ్రామమునందును పాఠశాలలు వెల
కొల్పబడినవా? లేకున్నచో కారణమేమి? అనువిషయములను
గూర్చి వెంటనే విచారణ నలుపబడవలయును అట్టి పాఠశాల
లు లేని గ్రామములకు ప్రచారకులను బంపి, ప్రజలను ప్రోత్స
హించియు, తాలూకాబోర్డు డిస్ట్రిక్టుబోర్డులతో ఉత్తర ప్ర
త్యుత్తరములను జరపియు తత్తుణిమే అట్టి గ్రామములలో పా
ఠశాలలు స్థాపింపబడునట్లు ప్రయత్నించవలయును ఈకార్యము
నకు ద్రవ్యలోప మున్నయెడల, శాసనసభలములనుననే ముక్తి
సాధింపగలమన వారి ద్వారా దొరతనమువారితో పోరువలసి
ద్రవ్యమునుసంపాదించవలయును ఈకార్యమును సాధించుటకు
ద్రవ్యలోపముండవలయును, కాని ఈకాలమున ఉపాధ్యాయు
లకు లోపముండదు. ప్రతి జిల్లాయందును, 500 జనసంఖ్యకు మించి
చిన గ్రామము లెన్నికలవో, అన్నిగ్రామములయందు పాఠశాల
లు నలవో, పాఠశాలలు లేని గ్రామములయందు వానిని స్థాపిం
చుట కెట్టి ప్రయత్నములు జరుపబడుచున్నవో, నెలకొకసాటి
ఒకలెక్క ప్రకటింపబడవలయును. నాయకులీ విషయము వలెక
దృష్టి మరలించి ప్రయత్నించి తాలూకాకు ఒక్కొక్కనాయ
కుని నియమించినచో ఈ కార్యము త్వరలోనే పూర్తికాగలదని
నాయభిప్రాయము. తాలూకాబోర్డు డిస్ట్రిక్టుబోర్డులలో చేరి
యున్న స్వరాజ్యవాదు లిందునుగూర్చి యెక్కువగ శ్రద్ధసహించి
నచో నీపని జయముకాదగలదు. ప్రతితాలూకాబోర్డు అన్య
క్షుడును తనయధికారప్రదేశములందు 500 జనసంఖ్యకుమించి
యున్న గ్రామములసంఖ్య అం దిదివరకు పాఠశాలలన్న గ్రామ
ములసంఖ్య మిగిలిన గ్రామములందు పాఠశాలలస్థాపించినచో అ
దులకయ్యెడివ్యయము అందు ఆతాలూకాబోర్డు యెంతద్రవ్యము
ను భరింపగలిగియున్నది, అద్యుక్తమన్ సెన్సు ఆతాలూకావైవిధిం
పబడియున్న దా ప్రజలేమయినవిద్యకై పన్నునువిధించుకొనుటకు
యిష్టపడుచున్నారా? మొదలగువివరములను ఆంధ్రపత్రికలో
ప్రకటింపవలయును. ఆంధ్రదేశ నాయకు లీవివరమును సంచరిం
చి ప్రకటించినచో, ప్రజలు ఆలెక్కలను సంపూర్ణముగ చెల్లి
కొని, తమ యభిప్రాయమును ప్రకటింపగలరు. ద్రవ్యసహాయ
మును చేయగలరు. మంత్రులు, విషయమును చక్కగా తెలిసికొని
ద్రవ్యమునొసంగప్రయత్నింపగలరు. దేశనాయకులు జరుగవలసి
నపనిని తెలిసికొని దానిని పూర్తిచేయుటకై తమకై నీ, తాల
మును వినియోగింపగలరు.

విద్యార్థులు

పాఠశాలసంఖ్య యభివృద్ధిచందనంతమాత్రమున ప్రయో
జనములేదు. బాలకులు అయినవతరగతినరకును విదనసంపద విద్య
నభ్యసించునట్లు చూడవలయును. ఈనడుమ ప్రధానమంత్రి శాస
ననిర్మాణసభలో చెప్పిన యంకెలనుబట్టిచూడ పాఠశాలలన్న
గ్రామములలోనూడ బాలలందఱును చదువుటలేదనియును పా
ఠశాలలో ప్రవేశ పెట్టబడినను అయిదువతరగతివరకును చదువక
మొదటివతరగతిలోనో రెండవతరగతిలోనో మానివేయుచున్నా
రనియును స్పష్టమయినది. ఈచెడుగును తగ్గించుటకు దేశనాయ
కులు ప్రయత్నించవలసియున్నది. ఎట్లు? మొదటిది నిర్బంధప
దతి:— ఇది శాసనమువలనగాని సాధ్యముకాదు. శాసననిర్మా
ణమునకు ఇంతలో దొరతనమువారు గోగీకరింపరు. కొన్ని ప్రదేశ
ములలో అట్టినిర్బంధపద్ధతిని ప్రవేశ పెట్టి చూచెదమని దొరతన
మువారు రనుచున్నారు. చూడనిండు. అట్టి పద్ధతిని శాసనరూప
మున నిర్బంధించు ప్రదేశములలో, శాసనము చే
క్కగా అమలు జరుగుటకును, దొరతనమువారు వ్యతిరేకాభి
ప్రాయమును ప్రకటింపవలసిన యగత్యము సంభవింపకుటకు
నట్లును నాయకులు ప్రజల సుదృఢింపవలయును. ఈ విషయ
మున నింతయేనా చే మనలనది, ఇంక ఏమయిన కలదా, ఈ
నిర్బంధ పద్ధతిని అన్ని తావులకు క్రమక్రమముగా ప్రవేశపెట్టు
టకు తగిన మార్గముల నారయుట మనవిధియాయున్నది. గ్రామ
వాసులలో తమ పిల్లలను పదునాలుగేండ్లవరకును బదులనుపంప
కుండుటకు గల కారణములు రెండు:— మొదటిది దార్శిద్య
దోషము. రెండవది ఉపేక్ష. దార్శిద్య దోషముతో చూడవ
వారిని మనము ప్రస్తుతమున నిర్బంధింపజాలము. ఉపేక్షచేసి
మా అబ్బాయికి చదువెందుకని యూహించువారిని నిర్బంధించి
నను తప్పలేదు. కొబట్టి అట్టివారి పిల్లలకు నిర్బంధ విద్యాపద్ధ
తి వ్యాపింపచేయవలయును. గ్రామ పంచాయతీ శాసనము నను
సరించి, ఇప్పుడు పంచాయతీ లేర్పడుచున్నవి. ఏ కుటుంబము
నందలి పిల్లలకు నిర్బంధ విద్యాపద్ధతి వ్యాపింపచేయవచ్చునని
పంచాయతీ అభిప్రాయమిచ్చినో ఆ పిల్లలకు విద్య నిర్బంధము

పంచాయతీ శాసనము నందొక సెక్షన్ నుచేర్చు ప్రపలయును. పంచాయతీ తేర్చుడని తావుల యునసబు కరణములను టీకాలిజ్జ్వరులవలెనే విద్యనభ్యసించిన బాలకుల రిజిస్టరులను తయారుచేసి తప్పకుండ చదువునట్లు చేయవలయును. ఈ పద్ధతులను శాసనములలోని కేక్కునట్లు నాయత్తింపవలసియున్నది.

డెవెలప్ ప్రజాప్రబోధము. నాయకులుపర్యటనముచేయు ద్వారావిద్య విషయమున తాముగ ప్రజలను బోధించుటగోడ్లవలెను బాలకుల విద్యనభ్యసించుచేయునట్లుంపవలయును.

మూడవది, రాత్రిపాఠశాలలు: ఇవి అచటచట కొలది కలవు. ఉన్నవయినను నామమాత్రమేకాని సరిగా పనిచేయలేదు. నాయకు లీ విషయమున గట్టి శ్రద్ధ పవలయును. దొరతనముతో పోరాడియు ప్రజలవలన ధన సహాయముచేసియు రాత్రిపాఠశాలలు నడపువారికి తగినంత బహుమతి ప్రోత్సహించవలయును.

విద్యావిధానము

ప్రస్తుతమున ప్రాథమిక పాఠశాలలలో నేర్పబడు విద్య ననుకూలముగా ఉపయోగము లేదని అందరు సంగీకరించిన విషయము. కాని ఇది మార్పులకు సాధ్యముకావచ్చును. మార్పు దొర నమువారివలనగాని కాదు. వారుచేయరు. ప్రజలు మార్పుజేసి రాజువలన అట్టిపాఠశాలలకు వారు ధనమియ్యరు. ఇదియంతయు విషమసంధిగా నున్నది. ప్రస్తుతమున గ్రామ పాఠశాలలలో అయిదవతరగతితో విద్య యంతమగుచున్నది. అంగ్లేయభాషనభ్యసించి దలచెట్టివ యెకొందరికొకటిగాని మిగిలినవారి కీతీవి తమన నంతియేగదావిద్య! అయిదవతరగతిలో నున్నట్లైన పిల్లవానిని పరీక్షించిచూడుదు. అక్షరజ్ఞున మెరుగని తండ్రిచెప్పిన లెండు సంగతులను ఉత్తరము వ్రాయలేదు. కలిపి వ్రాతల ఉత్తరమును చదువలేదు. పుట్టి ఏబదిరూపాయలవంతున డెబ్బదిరూపాయలకు కుంచములకు సామ్యంత అని యడిగినపుడు పలకపుల్ల తెచ్చి గంటకైనను లెక్కలేల్పలేదు. దాశరథీశతకమున నొక పద్యమునుచదివి అర్థమును చెప్పలేదు. పాలములో పనిచేయు ఊతల పద్దువ్రాయలేదు. ఆరుసంవత్సరములు చదివిన చదువు తులనకు చూడుసంవత్సరము లగునాటికి నిశాని. ఈస్థితినిచూచి తులనకు తల్లిదండ్రులు తమబాలకులకు చదువువలన నుపయోగము లేదని స్థిరపర్చుకొనుచున్నారు. ఈపద్ధతిని మార్పుటకై ప్రయత్నించుటదక్క వేరమార్గము గన్నట్లులేదు. దొరతనమువారి పాఠశాలలను బహిష్కరించి జాతీయపాఠశాలలను నెలకొల్పుటకు, ప్రస్తుతాపద్ధతులపట్టి యవకాశము గన్పించుటలేదు. అచట సాధ్యములైన సూచనలు నాపూర్వయమునకు తోచలేదు. వాయుకులు బాగుగాయోచించి ఈ విషయమున నొకవిధానము నేర్పరచుట అవశ్యకమై యున్నది.

అయినచ సంతకరమున బాలుడు బడిలో ప్రవేశించిన జో 11 వ సంవత్సరములో 5 వ తరగతి పూర్తియగును. అంగ్లేయభాష చదివించుకొనుటకు దారుణ్యము లేకయో, ఇష్టములే కయో అందు బాలురను తండ్రులు ప్రవేశపెట్టుటలేదు. వారిది మహా కథ్యసించినవిద్య ప్రపంచమున జీవితయాత్ర గడపుకొనుటకు తనగిశాధనము కాకాలకున్నది. కావున నట్టివారికొరకు మనచే మూడుసంవత్సరములు ఒకబడి నేర్పరచి అందు విశేషవిద్య నొనగట అత్యవసరమై యున్నది.

ఈమూడుసంవత్సరముల లోపల బాలురభ్యసించవలసిన విధానమును చక్కగా యోచించి ఏర్పరచవలసియున్నది.

భాషావిషయము

మొదటి సంవత్సరమున: శతకములు, చిన్నప్రబంధములు, చిన్నసవలలు 7, 8 తరగతుల పాఠపుస్తకములు.

రెండవ సంవత్సరమున: భాగవతమున సప్తమస్కంధము చతుష్కంధము, మధ్యమతరగతి ప్రబంధములు కొంచెము భాషాభిర్యము గల నవలలు.

మూడవసంవత్సరమున: మనుచరిత్ర, భారతము, ఉద్యోగ పర్వము మొదలగునవి.

ఈ రీతిగనే ఆరోగ్యవిషయమున చారిత్రకవిషయము వే తరగతులవారిగా గ్రంథముల నేర్పరచవలయును. ఉత్తరము అం, అర్జీలు, ప్రామిషనోట్లు, సామాన్యములగు అన్నివిధముల యున దస్తావేజులు, తుదకు వత్రికలలో చిన్నచిన్న వ్యాసములు వ్రాయుటకు తగిన విద్య యీ మూడుసంవత్సరములలో నొనగవలయును. స్వల్పనర్తకమునకును, భూమి కొలలకును చిత్రా శిక్షణలు ప్రాసికొనుటకును అగత్యములగు లెక్కలను నేర్పవలయును. ఈ విధములందు, వార్తాపత్రికాపతనము కూడ నొక విషయముగా నుండవలయును.

సూచనకొనుట కొన్నివిషయములు సూచించితిని. ఈ మాడు సంవత్సరములోపల నేర్పవలసిన విద్యావిధానమును తయారుచేయుట ఈవ్యాసముయొక్క యుద్దేశము కాదు. అది యల్పజ్ఞుడనగు నాచే నేర్పరచబడనగినదియును కాదు. అనుభవజ్ఞు లీవిషయమున నొకవిధానమును తయారుచేసి ప్రకటించుట గాక. 1892, 1893 సంవత్సరములలో నాల్గవపాఠపుస్తక మును పేర అనంతచార్యులనువా రొక పుస్తకమును ప్రకటించియున్నారు. అందలివిషయముల నన్నిటిని క్రమముగా ఈ బహుల యందు 12 సంవత్సరములలో నేర్పవలయును. దేశకాల పాత్రముల ననుసరించి ఈమూడుసంవత్సరముల లోపున వ్యవసాయము వడ్రము కమర్షమును గూడ కొంతవఱకు నేర్పటావశ్యకము. అనకా పల్లియం దీనడుమ స్థాపించబడిన బడియందలి విధాన మిట్టి బహులలో నవలంబించబడ వలయును.

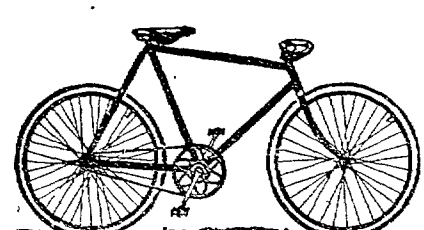
తాలూకాబోర్డుయొక్కయు, డిస్ట్రిక్టుబోర్డుయొక్కయు దొరతనమువారియొక్కయు సహాయమును సంపాదించి, ఈ సంవత్సరమున ఒక తాలూకాకు పదిగ్రామములలో ఇట్టిబహులను స్థాపించుటకై నాయకులు ప్రయత్నింపవలసి యున్నది. ఇట్టిబహులకు నాయకులు ప్రయత్నించినచో ప్రజలుకూడా ధన మొసంగగలరు.

ఒక్కొక్కబడికి ముగ్గురు ఉపాధ్యాయులు ముప్పదిమంది పిల్లలు ఉండినచో ఉపాధ్యాయుల జీతము సాలసనకు ఒకశేయి రూపాయలు ఖర్చుఅగును బాలరవలన 250 రూపాయలు జీతము లభించినచో, ఇక 750 రూపాయలు, బోర్డు, ప్రజలు, దొరతనమును ఎహింపవలసియుండురు. విశేషముగ కృషి సలిపినచో ఈ ద్రవ్యము సమకూరకపోదు. ఇట్టివి ఈ సంవత్సరమున తాలూకాకు 10 గ్రామములలో స్థాపించలేకపోయినచో విదాలో సంబంధమున నిక శేయి యభివృద్ధిచేయగలము?

గ్రామపునర్నిర్మాణసంబంధమున మరికొన్ని విషయములనుగూర్చి ఇంకనుకొన్ని వ్యాసముల వ్రాయునుద్దేశించి ఇప్పుడింతో విరమించుచున్నాడను. ఒక్కమనవి: తక్కినరాజకీయములపట్ల యెట్టి విశేషమున్నను గ్రామపునర్నిర్మాణవిషయమున మాత్రము ఆ సహాయపద్ధతి సహకారపద్ధతి యను భేదమునకును నింపక, ఎల్లరునేకీభరించి యెవరిచేసెనంతవఱకు వారు సహాయ మొనర్చు వ్రా రితులు. స్వరాజ్యము వచ్చినగాని గ్రామపునర్నిర్మాణము జరుగదని కొందఱు నాయకులనుచున్నారు. అందు సత్యము లేకపోలేదు. కాని అట్లని యీ విషయమును ఉపేక్షింపజనదు. ఒక్కనిమిషము వ్యర్థ మైనను ఉపద్రవము సంభయ సిలిలోనున్న యీవిషయమున సెపుడెంతచేసినను లాభదాయకము. గ్రామస్థితిని జలగిచేసి, దొరతనమువారికి విప్పిచెప్పి ఒత్తిడి కలుగచేసి వారి భాండాగారమునుండి సాధ్యమయినంత ద్రవ్యమును కొనివచ్చి ఈకార్యమున కుపయోగించుటయే ప్రస్తుత కర్తవ్యము.

చాగంటి శేషయ్య

సారి నైకిల్స్

పూర్తిగా బ్రిటిష్ స్టాల్లి భాగముల తోను, బి. ఎస్. పి. స్క్రీ గోలును, కో వెన్ ట్రి గోలును, మిచిలిన్ కేబిల్ కార్డు టైరులు, మొదలగువాటితో.

రు 65 2545

ఒకసారివచ్చి, చూడుడు. మీకు న మరకము గలుగును.

Sole Distributors
R. PATEL & Co,
Madras.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(23-5-27)

నీమజవుల్లి దినుసులు

ఇరువది గజములు పీస్ ధరలు రు. ఆ. పై.
కారికొమ్మలు—22 X 22 మంగిసమార్కు (బి) 8-5-0
" సరాసరికము 7-5-0
కారికొమ్మలు—22 X 22 "మోటారు పైకిలు" (బి) రు 7-14-0
" సరాసరికము (20 X 20) రు 6-14-0
కారికొమ్మలు—22 X 22 వేరురకములు (బి) రు 8-0-0
" సరాసరికములు రు 7-0-0
తెలుపు ముల్లు—1708 (సెట్) రు 12-2-0 గ్లాస్ గో 9000 (సెట్) రు 12-4-0; 1702 రు 10-3-0 ఎఫ్. ఎఫ్. 78, 7-15-0 ఇ.సి. 78 రు 8-2-0; 88/888 రు 13-0-0, 8978 రు 7-14-0; 880 రు 8-2-0 Z. Z. రు 8; Z; 78 రు 10-4; జి. జి. 78 రు 7-8; 7668 రు 7-12; 78078 రు 7-14; జి. ఎ. 88 రు 6-14-0.
తెలుపు వర్టింగ్స్—H.K. 62 రు 16-4; C. 40000 రు 22-0; బి. బి. బి. రు 15-4-0.
ట్విట్ స్పూ 100,000—గజము 1-కి రు 0-9-6;

నూలు

40 నెంబరు సీమ (5 పా కట్టులు)—టాక్రి రు 5-5-0 చలువ (కొంగ) రు 7-0-0; చలువ ("ఎనిటిక్స్-టో" రు 6-8-0; చలువ (నాగకన్యక) రు 6-9-0. చలువ (గుప్తి) రు 6-12-0; చలువ (గడ్డజండా) పచ్చగుర్రము (ఎర్ర) రు 8-5; పడవ (ఎర్ర) రు 7-6; నూలువ్యాపారి రు 7-0; పచ్చపాము రు 7-12.
40 జపాక్ (పదిపానులకట్టు) నత్తప్రము రు 10-8-6;
60 సీమ (5 పానులకట్టులు)—అడకత్తెర రు 15-6, సెమలి రు 15-14; "డంబుల్ స్పూ" (ఎర్ర) 15-8-0 రాట్టుము (ఎర్ర) రు 15-0; కలసము (ఎర్ర) రు 12-8; తెలుపు (మధురపట్టాము) రు 10-12; ఎరుదుకారము రు 8-3-0; గడ్డిబండి—రు 8-4-0 ఎద్దు గడియారము రు 8-0-0; పెన్ సిల్ 7-14-0.
60 నెంబరు జపాక్ (10 పానులకట్టులు) నీలంచేప రు 15-14-0; లోహములు "బారువధరలు"—
ఇత్తడిలేములు—(డిట్ మేన్) రు 234, 235; (కృషియర్) రు 233; రాగిలేకు రు 255, 256.
సిమెంట్ పీచా వెల:—
గిల్ గో హేమ్ ("వెయ్యి") రు 11-4; జర్మన్ "నెగ" రు 9-10 వెల్ 9-12, జర్మన్ "కేడి" రు 9-4. వెల్ 9-6; చక్రైర మూటయొక్క ధర—
జావా "రేడి" రు 31-4-0. జావా రు 31-4. జాల్ రు 31-2-0.
వేరు సెనగనూనె
"ఇంగ్లీ షు బారువధరలు"—గానుగ రు 129; "ప్రెస్" రు 125;
అముదము (మిల్ డెలివరీ) రు 117.
పదును వేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు
ఆవుతోలు (7½ లు 8) "ఆవ్ కంక్రీట్" రు 0-15-0; 0-15-6
" (8½ లు 9) " రు 0-14-0 లు 0-15-9
" (తేలిక) " రు 1-1-3 లు 1-1-9
" (8½ లు 9) బెంకుకూర్పు రు 0-15-0 లు 0-15-9
" (7 లు 7½) " రు 1-0-0 లు 1-0-6
" (తేలిక) " రు 1-1-9 లు 1-2-9
" (8 లు 8½) బెజవాడ్పు రు 0-14-9 లు 0-15-3
" (6½ లు 7) " రు 0-15-6 లు 1-0-0
" (7½ లు 7½) విజయనగరము రు 0-15-8 లు 1-0-0
" (6½ లు 6½) " రు 1-0-6 లు 1-0-7
" (7 లు 7½) ఏలూరు రు 1-0-0 లు 1-0-8
" (6 లు 6½) " రు 1-0-9 లు 1-1-0
గేడోలు రు 0-10-3 లు 0-10-9
గేడమాడతోలు రు 0-15-6 లు 1-0-0
ఆవుమాడతోలు రు 1-13-0 లు 1-15-9
పదునుచేసిన మేకడి రు 2-9-0 లు 2-12-0
పదునుచేసిన గొర్రె రు 2-10-0 లు 2-12-0

